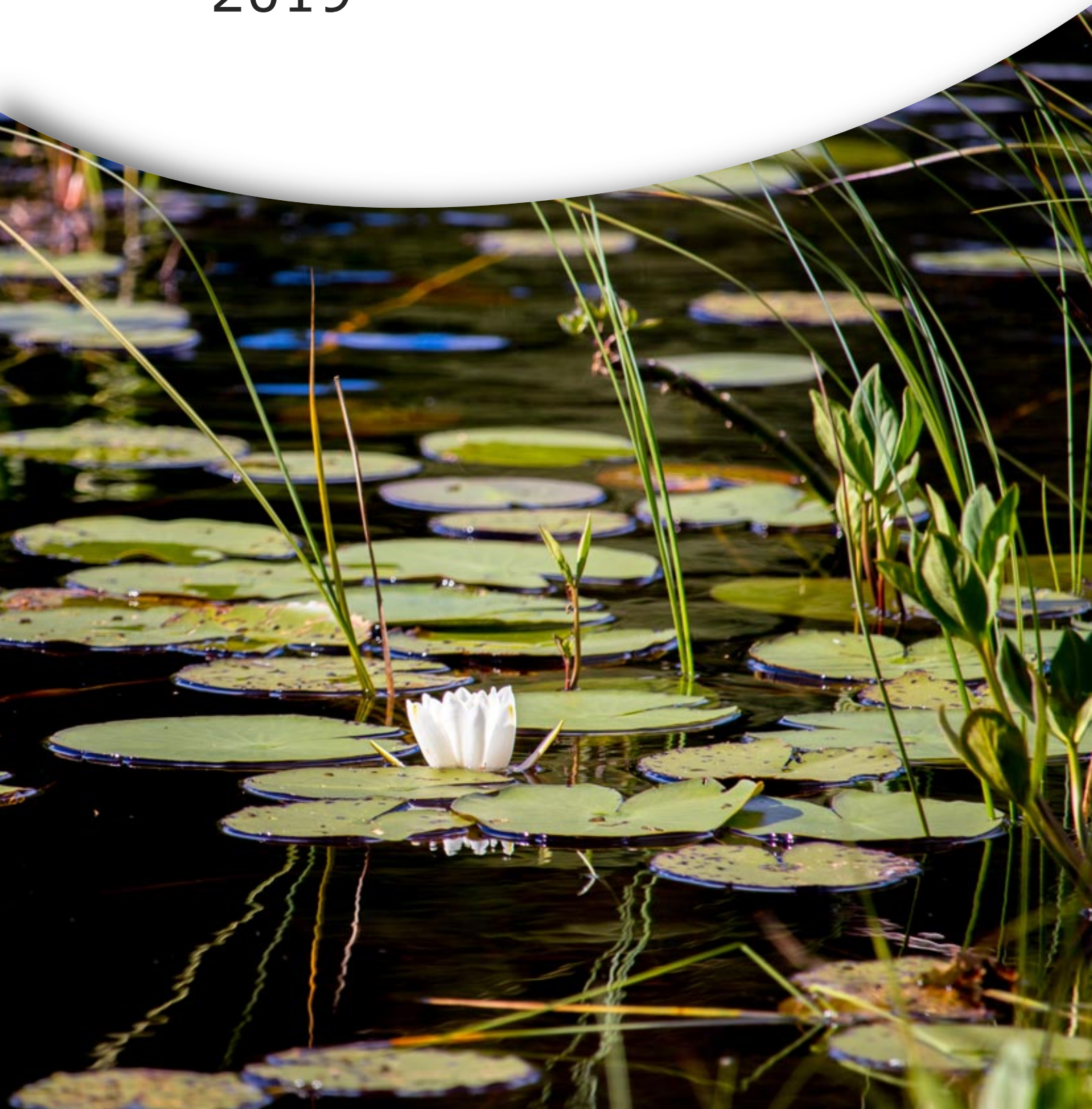

Munkedals
Kommun

Årsredovisning

2019

Fakta om årsredovisningen

Munkedals kommuns årsredovisning 2019

Årsredovisningen är kommunstyrelsens redovisning till kommunfullmäktige över det gångna årets verksamhet och ekonomi.

Det övergripande syftet med årsredovisningen är att ge kommuninvånarna, kommunfullmäktige och även andra intressenter relevant information om utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering samt den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut.

Årsredovisningen sammanställs och produceras av Munkedals kommuns ekonomienhet i samarbete med övriga verksamheter och bolag.

Årsredovisningen fastställs av kommunfullmäktige den 27 april 2020.

Foto omslagets framsida: Näckrosor, Stale tjärn, Munkedal. Foto: Erland Pålsson.

Foto sidan 2-3: Arena Sörbygden maj 2019. Foto: Erland Pålsson.

Foto sidan 94-95: Valbo-Ryr i maj 2019. Foto: Erland Pålsson.

Produktion, layout, form: Hatech i Trollhättan.

Innehållsförteckning

1. Inledning

Innehållsförteckning	3
Kommunens organisation	4
Korta fakta kommun	6
Kommunstyrelsens ordförande	7
Året som gått	8
Kortfattad finansiell analys	10

2. Kommunens verksamhet

Utbildning	12
Individ- och familjeomsorg	13
Äldreomsorg	14
Kultur och fritid	16
Folkhälsa	20
Näringsliv och landsbygdsutveckling	21
Arbetsmarknad och integration	22
Miljöredovisning	23

3. Förvaltningsberättelse

Omvärldsanalys	26
God ekonomisk hushållning	30
Balanskravsutredning	35
Kommunala jämförelser	37
10 års översikt	40
Personalredovisning	42

4. Ekonomi

Redovisningsprinciper	46
Resultaträkning	48
Kassaflödesanalys	49
Balansräkning	50
Notförteckning	52
Drift- och investeringsredovisning	62

5. Kommunens samlade verksamhet

Uppföljning av Kommunfullmäktiges verksamhetsmål	66
Nämndredovisning	72
Samverkansnämnder IT, Miljö och Lön	81
Kommunens verksamhet i extern regi	84
Koncernföretag	86

Övrigt

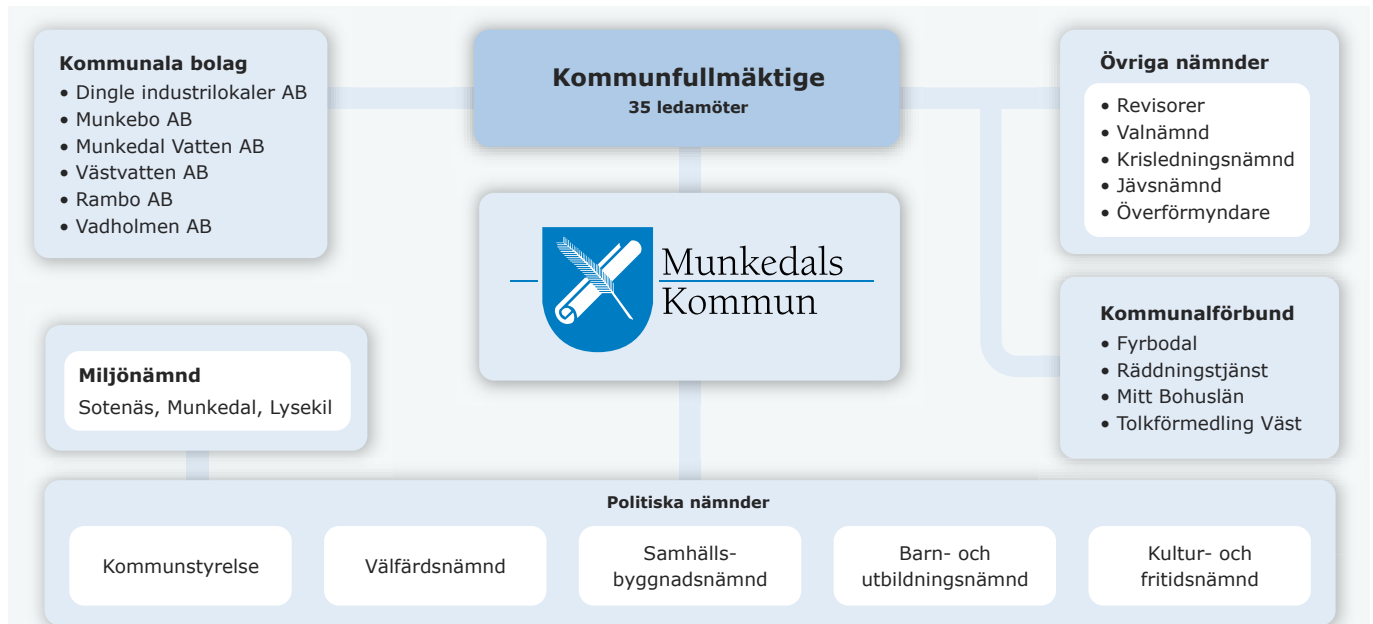
Ord- och begreppsförklaring	90
Revisionsberättelse	92

Kommunens organisation

Munkedals kommunkoncerns organisationsschema

Kommunens verksamhet bedrivs till största del via de kommunala nämnderna och i förvaltningsform. Till det kommer kommunens koncernföretag (Munkedals Bostäder AB, Munkedal Vatten AB, Dingle industrilokaler

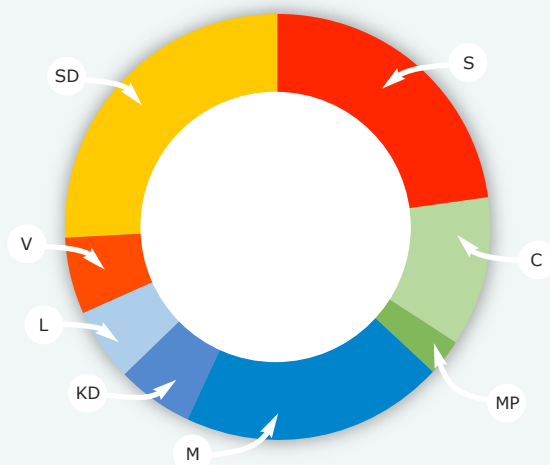
AB och Vadholmen Foss 2:81 mfl AB) samt kommunens uppdragsföretag (Rambo AB, Kooperativa Hyresrättsförening Grönskan och Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän). IT-, Miljö- och Löneverksamheten bedrivs tillsammans med Sotenäs och Lysekils kommuner.

Kommunfullmäktige är den högsta beslutande instansen. I fullmäktige finns 35 ledamöter vilka väljs i allmänna val vart fjärde år. Efter valet 2018 bildade Moderaterna (M) och Liberalerna (L) minoritetsstyre i Munkedals kommun. De innehar

tillsammans 9 av kommunfullmäktiges 35 mandat. Fullmäktige har letts av ett presidium som består av ordförande Heikki Klaavuniemi (SD), en 1:e vice ordförande Ulla Gustafsson (M) och 2:e vice ordförande Christer Nilsson (C).

Mandatfördelning i kommunfullmäktige 2019-2022

- Socialdemokraterna (S), 8 mandat
- Centerpartiet (C), 4 mandat
- Miljöpartiet (MP), 1 mandat
- Moderaterna (M), 7 mandat
- Kristdemokraterna (KD), 2 mandat
- Liberalerna (L), 2 mandat
- Vänsterpartiet (V), 2 mandat
- Sverigedemokraterna (SD), 9 mandat

Kommunfullmäktige

Under 2019 har Kommunfullmäktige haft 8 möten och behandlat 153 ärenden. Kommunfullmäktiges sammanträden är öppna för allmänheten och har annonserats i sociala medier, via kommunens hemsida samt på kommunens officiella anslagstavla. Via medborgarförslag har kommuninvånare möjlighet väcka ärenden i fullmäktige. Under 2019 inkom 8 stycken medborgarförslag. Fullmäktiges ledamöter kan även själva ta initiativ och väcka ärenden via en motion. Under 2019 inkom 25 stycken motioner.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Styrelsen har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Kommunstyrelsen är också anställningsmyndighet för all kommunal personal (oavsett var i organisationen de befinner sig).

Kommunstyrelsens ordförande är Jan Hognert (M), 1:e vice ordförande är Göran Nyberg (L) och 2:e vice ordförande är Liza Kettil (S).

Kommunfullmäktiges ordförande

Heikki
Klaavuniemi (SD)

Kommunstyrelsens ordförande

Jan
Hognert (M)

Tjänsteorganisation

Kommunens tjänsteorganisation består av fyra förvaltningar. Kommunstyrelsens förvaltning, välfärdsförvaltning, samhällsbyggnadsförvaltning samt barn- och utbildningsförvaltning. Kommunstyrelsen utser kommundirektör, som är högsta

tjänsteman i den kommunala organisationen. Kommundirektören, Håkan Sundberg, ansvarar för planering och ledning i kommunen och samordning av kommunens verksamheter.

Kommunledning Munkedals kommun

Korta fakta kommun

Munkedals kommun

Fakta Munkedal

Nyckeltal	2017	2018	2019
Antal invånare (31/12)	10 423	10 503	10 513
Skattesats %	23,63	23,63	23,63
Antal anställda, kommunen	1 052	1 048	1 015
Årets resultat, kommunen (mnkr)	50,8	12,5	28,9
Årets resultat, koncernen (mnkr)	47,7	14,8	29,0
Årets investeringar,* kommunen (mnkr)	51,3	28,3	46,8
Årets investeringar,* koncernen (mnkr)	136,5	102,1	80,8

*) Nettoinvesteringar

Fördelning i kommunen

Kommundel	Andel av befolkningen
Hällevadsholm	13 %
Dingle	15 %
Hedekas	14 %
Munkedal inklusive Valboryr	58 %

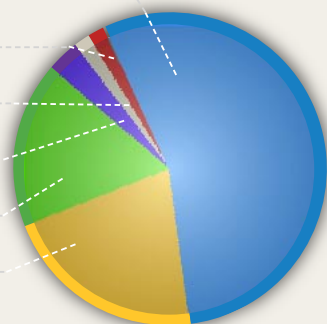
Finansiering av verksamheten

Munkedals kommun finansieras till största del av skatteintäkter och statsbidrag. För 2019 uppgick samtliga intäkter till 848 mnkr, där 57 procent var skatteintäkter och 23 procent generella statsbidrag och kommunal utjämning. För året har riktade statsbidrag, som kommunen själv måste ansöka om, minskat och uppgår till 11 procent av intäkterna. En minskning med två procentenhet från föregående år. Dessa bidrag kommer i första hand från Skolverket och Migrationsverket.

Kostnaderna 2019 fördelas enligt nedan diagram. Av kommunens totala kostnader på 819 mnkr så är 79 procent av kostnaderna från verksamheterna vård och omsorg samt pedagogisk verksamhet.

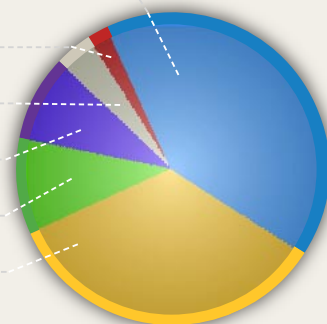
Kommunens intäkter 2019

Skatt 57 %
Hyror och arrende 2 %
Taxor och avgifter 2 %
Övrigt 5 %
Riktade bidrag 11 %
Generella statsbidrag 23 %

Kommunens kostnader per verksamhetsområde 2019

Vård och omsorg 38 %
Kultur och fritid 2 %
Infrastruktur 4 %
Särskilt riktade insatser 4 %
Övrigt 11 %
Pedagogisk verksamhet 41 %

Kommunstyrelsens ordförande 2019

Jan Hognert
kommunstyrelsens ordförande

Med bra ekonomi, bra innovationsklimat, en arbetsmarknad som genom goda kommunikationer spänner över stora delar av Bohuslän, goda rekreativsmöjligheter och en utvecklad välfärd - är Munkedal en kommun full av möjligheter.

Munkedal – en kommun full av möjligheter

Vi kan efter årets bokslut konstatera att kommunens ekonomi är stark, vilket ger en god grund till att utveckla våra verksamheter. Det ger oss också möjlighet att förverkliga våra planerade investeringar i förskolor, skolor och äldreboende.

2019 är första året med den nya politiska organisationen som innefattar fem nämnder. Organisationsförändringen har tydliggjort det politiska ansvaret för de olika verksamheterna och skapat bättre möjligheter till dialog för våra medborgare.

Vi har under året även påbörjat arbetet med att utveckla våra verksamheter inom en rad områden.

Inom skolan - där resultaten för våra elever behöver förbättras, vilket har varit vårt fokus under året och förblir så även kommande år.

Inom välfärdssektorn - där arbetet varit inriktat på att sänka våra kostnader i nivå med andra likvärdiga kommuner.

Inom näringsliv, besöksnäring och föreningar - där vi fokuserat på samverkan mellan olika aktörer och ökad förståelse mellan näringsliv och kommun.

Inom digitaliseringen - som under kommande år ska ge effektivare förvaltning och handläggning av många ärenden.

*“ Vi lever
i en kommun
full av möjligheter ”*

Jag vill särskilt rikta ett stort tack till er alla inom vård och omsorg, förskola och skola - till er som ser till att det är rent och snyggt både inomhus och utomhus - till er som ser till att vi får en god och hälsoriktig mat i våra verksamheter, samt till kommunstyrelsens förvaltning som ser till att all övrig verksamhet fungerar på ett så smidigt och bra sätt som möjligt.

Jag vill även rikta ett stort tack till våra föreningar som lägger ned mycket tid och engagemang till glädje för våra ungdomar och invånare.

Slutligen vill jag rikta ett stort tack till alla företag som skapar arbetstillfällen och förutsättningar för en god samhällsekonomi i kommunen.

Vi lever i en kommun full av möjligheter – och jag är övertygad om att vi tillsammans, genom konstruktiva och lösningsorienterade samarbeten, skapar nya spännande vägar till samhällsutveckling, tillväxt och en hållbar framtid.

Med varma hälsningar,

Jan Hognert
Kommunalråd

Årsredovisning 2019 – Året som gått

Kommunens bokslut redovisar, för fjärde året i rad, ett mycket bra resultat. Kommunens resultat för 2019 visar på ett överskott med 29 mnkr. Ett bra resultat trots att Barn- och utbildningsnämnden och Vårdförbättringsnämnden redovisar en ekonomisk obalans i förhållande till budget. Det finansiella målet om 2 procent resultat av skatter och bidrag är uppnått. Det samlade resultatet skapar goda förutsättningar att klara framtida utmaningar och investeringar.

Det är dock fortsatt viktigt att arbetet med "ekonomi och verksamhet i balans" för nämnderna. Det är ett långsiktigt och uthållighetskrävande arbete som handlar om fokus på effektiviseringar men också att finna nya former och arbetssätt för leverans av välfärdstjänster. Den digitala transformeringen blir i detta fall ett viktigt redskap. Det är nödvändigt att vi har ett fortsatt fokus på förändringar och förmåga att genomföra strategiska beslut.

Viktiga händelser under året

Kommunfullmäktige beslutade 2018 att införa en ny politisk organisation från och med 2019. Förändringen innebar att fem nya nämnder bildades, barn- och utbildningsnämnden, vårdförbättringsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt jävsnämnden. Under 2019 har samtliga nämnder arbetat med att anpassa sig till den nya organisationen och utvecklat nya arbetsformer både för nämnderna och förvaltningen.

Syftet med den nya organisationen var att stärka kommunstyrelsens ansvar för att utöva uppsiktsplikt samt leda och styra verksamheten genom att arbeta strategiskt med utvecklingsfrågor. Förändringen syftade även till en ökad politisk delaktighet och därmed demokratin.

Under året intensifierades arbetet med den digitala transformationen dels i kommunen dels inom ramen för samverkan med våra grannkommuner. Digitaliseringen är en möjlighet för kommunen att möta de utmaningar som vi har när det gäller den demografiska förändringen, kommuninvånarnas ökade förväntningar och krav på kommunens tjänsteproduktion liksom gapet mellan behov och krav och tillgängliga resurser. Genom att ta vara på digitaliseringens möjligheter kan kommunen skapa en effektiv verksamhet med hög kvalitet och därigenom frigöra tid och resurser till att bättre möta krav och förväntningar från alla som bor, besöker och verkar i kommunen.

Kommunens krisledningsorganisation utvecklas och förstärks under året. Krisledningsplan, handlingsplan för våldsbejakande extremism och handlingsplan för Psykiskt och socialt omhändertagande vid stora olyckor och katastrofer (POSOM) utarbetas med tillhörande organisering. Kommunens ansvar för uppbyggnad av civilt försvar inom ramen för totalförsvarets uppbyggnad fortsatte med utgångspunkt från nya krav på kommunen.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet växlas upp under året. Syftet är dels att minska ohälsotalen dels

Håkan Sundberg

som en del i att utveckla Munkedals kommun till en attraktiv arbetsgivare för att möta kommunens rekryteringsutmaningar.

Arbetet med kommunens Mål- och inriktning för 2020 - 2023 inleddes under året och anpassades till den nya politiska organisationen. Processen är en del av kommunens styr- och ledningssystem. En ambition med arbetet var att minska antalet mål och fokusera mot uppföljningsbara indikatorer och handfasta verksamhetsplaner. En omvärldsanalys togs fram som en grundförutsättning.

Utmaningar framåt

Vi har en spännande och utmanande tid framför oss. Utmanade därför att ekonomin i Sveriges kommuner och regioner försämras. Vi blir fler yngre och äldre i samhället men relativt sett färre som betalar skatt. Det innebär att vi måste klara av ett allt större uppdrag med mindre pengar. Samtidigt ökar invånarnas förväntningar på oss och våra tjänster som ska vara enklare, snabbare och mer personifierade. Kommunen har också stora utmaningar i integration, trygghetsfrågor och klimatförändringar. För att lyckas måste vi förändra vårt arbetssätt. Ha mod att ta beslut som i det korta perspektivet är obekvämt men i det längre en absolut nödvändighet.

Ambitionen är att erbjuda lika bra eller bättre service men till en lägre kostnad. Att förändra hur vi gör saker samtidigt som vi minskar våra kostnader. Att både satsa framåt och spara. Därför är det viktigt att

vi har kraft att satsa på digitalisering, idéutveckling och innovation, förändrade arbetssätt och sist men inte minst en ny tillitsbaserad styrning. Det arbetet behöver nu växlas upp i alla delar av våra verksamheter.

Att jobba med förändring är inte ett projekt, det är ett förhållningssätt som behöver genomsyra allt arbete. Med trend och omvärldsanalysen höjer vi blicken. Vi tittar utåt mot omvärldens utveckling, ser konsekvenser som påverkar oss och analyserar dem för att planera smartare.

För att skapa bästa möjliga förutsättningar för oss som organisation behöver vi även titta inåt, på hur vi rustar oss för att arbeta på bästa sätt.

Håkan Sundberg
Kommundirektör

Kortfattad finansiell analys

Året 2019 sammanfattas med ett bra resultat och en måluppfyllelse som fortsatt pekar i positiv riktning.

Årets resultat och nettokostnadsutveckling

Årets resultat för 2019 uppgår till 28,9 mnkr vilket är 16,4 mnkr högre än föregående år och betydligt över det budgeterade resultatet på 13,3 mnkr. Ökningen beror i huvudsak på överskott från fastighetsförsäljning med 8,3 mnkr samt en gynnsam utveckling av skatte- och bidragsintäkter. Årets resultat i relation till skatter och generella statsbidrag är 4,2 procent vilket är över resultatmålet för året på 2,0 procent. De senaste åren kännetecknas av förstärkning av intäkter från staten. Från december 2015 har kommunen erhållit totalt 47,7 mnkr i extra statsbidrag för flyktingverksamheten varav 7,0 mnkr avser 2019. Under året har dock ersättningen från Migrationsverket minskat. Skatteintäkter och generella statsbidrag ökar med 5,3 procent. Den genomsnittliga nettokostnadsökningen under de tre senaste åren uppgår till 5,2 procent. Motsvarande ökning av skatter och generella statsbidrag uppgår till 4,2 procent.

Soliditet och eget kapital

Årets resultat medför att kommunens egna kapital förstärks med 9,9 procent och soliditeten förbättras med 0,9 procentenheter till 45,0 procent. Inklusive alla pensionsåtaganden är kommunens soliditet 16,3 procent vilket är en förbättring med 3,8 procentenheter jämfört med 2018.

Årets investeringar

Investeringsvolymen under året, inklusive exploateringsverksamheten, uppgår till 57,3 mnkr vilket är högre än de senaste åren men under budgeterad nivå. Investeringsstakten de senaste tre åren ligger på 45,7 mnkr per år. Den relativt höga investeringsvolymen medför att självfinansieringsgraden hamnar under 100 procent och uppgår till 93 procent (f. år 123 procent).

God ekonomisk hushållning, balanskrav och resultatutjämningsreserv

Kommunfullmäktige har i **riktlinjer för god ekonomisk hushållning** antagit fyra finansiella inriktningsmål vilka inför budget 2017 reviderades och minskades till tre. För 2019 bedöms samtliga inriktningsmål vara helt uppfyllda. Resultatmålet - *På lång sikt ska det genomsnittliga resultatet i förhållande till skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning uppgå till 2 %* - bedöms som uppfyllt då ett genomsnitt de senaste tre åren visar på 4,7 procent. Soliditetsmålet - *Soliditeten ska förbättras* - är uppfyllt då både soliditet enligt balansräkningen och soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser förbättrats från föregående år. Investeringsmålet - *Självfinansieringsgraden av reinvesteringar 100 %* - är uppfyllt då detta mått för 2019 uppgår till på 114 procent.

Sammanvägda bedömningen för 2019 är att Munkedal har god ekonomisk hushållning.

Balanskravet innebär att för budgeten, när den beslutas, måste intäkterna överstiga kostnaderna. Skulle resultatet när året är slut ändå vara negativt måste detta kompenseras med överskott inom tre år. En balanskravsutredning genomförs årligen för att fastställa om balanskravet är uppfyllt. Utredningen visar för året att kommunen uppfyller det lagstadgade balanskravet med ett resultat efter balanskravsjusteringar på 20,9 mnkr.

I riktlinjerna för god ekonomisk hushållning har kommunfullmäktige också beslutat om att, enligt särskild lagstiftning, använda sig av **resultatutjämningsreserv (RUR)**. Reserven avser att utjämna för konjunktursvängningar. Lagstiftningen gäller från 2013. I riktlinjer framgår vid vilka förutsättningar avsättning till RUR får ske samt under vilka förutsättningar användning av tillåts. I riktlinjerna framgår att RUR endast får uppgå till 10 mnkr. Då RUR vid årets ingång 2019 uppgick till 10 mnkr görs ingen avsättning för året.

Kommunens verksamhet

➤ Utbildning	12
➤ Individ- och familjeomsorg	13
➤ Äldreomsorg	14
➤ Kultur och fritid	16
➤ Folkhälsa	20
➤ Näringsliv och landsbygdsutveckling .	21
➤ Arbetsmarknad och integration	22
➤ Miljöredovisning	23

Utbildning

Från och med 2019 har kommunen i en ny politisk organisation vilket innebär att förvaltningen tillhör Barn- och utbildningsnämnden som är huvudman för förskolor och skolor. Det har varit ett läroår för förvaltning och nämnd att hitta bra samarbetsformer.

Under året har det införts en ny förvaltningsorganisation, i syfte att möta nya krav och arbetsuppgifter.

En tydlig struktur och ett kontinuerligt och starkt ledarskap är viktigt för att öka elevernas måluppfyllelse. Inom avdelning förskola har förskolorna indelats i fyra områden med var sin rektor.

Antal barn inom Barnomsorg

(antal elever)	2016	2017	2018	2019
Barnomsorg totalt	968	1 008	1 072	1 067
Fritidshem	450	452	498	503
Förskola	472	488	494	481
Pedagogisk omsorg	27	24	20	17
Köpta platser	19	44	60	66

Under hösten skedde implementering av digital närvarohantering som en åtgärd för att digitalisera och förenkla pedagogernas arbete på förskolor och fritidshem. Beslut har tagits om att programmet Inprint ska importeras på samtliga datorenheter i förskolan för att utveckla arbetet med TAKK. Inprint är ett layoutprogram som hjälper till att skapa material för utskrift med bild- och symbolstöd. Tecken som Alternativ och kompletterande kommunikation (TAKK) är en metod för att stödja kommunikation. Dessa program och metoder syftar till att underlätta språkutvecklingen hos barnen.

Arbetsgrupper har påbörjat sammanställning inför nämndens beslut om att beställa en ny förskola i Dingle samt en i centrala Munkedal.

Vikariepool som testades under våren resulterade i minskade kostnader och mindre stressad personal. En omorganisation har genomförts inom avdelningarna på Önebacka som gått mot mer åldersindelade grupper.

Antalet elever har ökat och det är framför allt på skolorna i centrala Munkedal som ökningen har skett. Där har också moduler ställts upp för att få plats med verksamheterna.

Inom grundskolan har en stor kartläggning och djupanalyser av samtliga verksamheters resultat och systematiska kvalitetsarbete genomförts som resulterat i en strategisk plan för höjd måluppfyllelse.

I verksamheten finns många elever med NPF -diagnoser (Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar) och elever i andra svårigheter. Arbetet med att möta

dessa elever ställer stora krav på verksamheterna, både kunskapsmässigt, organisatoriskt och resursmässigt. Elevhälsans logoped har lett en fortbildningsinsats, med början på Munkedalsskolan, som utbildat pedagoger i bildstöd.

Arbetet med att skapa bättre och mer anpassade lärmiljöer har pågått. Flera grupprum har utrustats och anpassats för elever med NPF- diagnoser.

Renovering av Centrumskolan påbörjades under sommaren. Projektering och planering för ombyggnation av skolan i Hällevadsholm inleddes under senhösten.

Kungsmarksskolan har arbetat med ett skolutvecklingsprojekt. Målet med projektet är att fler elever ska bli behöriga till gymnasiet och därmed också öka antalet nöjda medarbetare. Projektet består av fyra olika insatser som alla har fokus på ökad studiero. Skolan har också varit med i Skolverkets utbildning SKOLA ARBETSLIV, vilket väl sammanfaller med kommunens mål om digitalisering.

Under hösten har drogvanor bland våra ungdomar uppmärksammats. Det har genomförts skolråd på Kungsmarksskolan där både polis och Narkotikasamordnare har informerat vårdnadshavare om de skador som narkotika kan ge.

Under året har det varit svårare än tidigare att rekrytera ny, utbildad personal till vakanta tjänster.

Under hösten har planer för budget i balans utarbetats på dessa enheter. Samverkan har skett och rektorerna har fattat beslut om prioriteringar för att skapa en hållbar organisation för framtiden.

Kommunen köper gymnasieplatser mestadels av Uddevalla kommun. Kommunens egna gymnasieprogram hade 107 inskrivna elever 2019.

På IM-programmet har större fokus lagts på svenskan, för att på så sätt förbereda eleverna för en yrkesutbildning inom vuxenutbildningen. På Processtekniska gymnasiet har en ny struktur för elevhälsan utarbetats, vilket leder till snabbare insatser.

Vuxenutbildningen består av verksamheterna Grundläggande vuxenutbildning, Gymnasial Vuxen- och påbyggnadsutbildning och Svenska för invandrare (SFI).

Med de unika möjligheter platsen Utvecklingscentrum Munkedal utgör, där utbildningarna är förlagda, har gjort att framför allt yrkesvuxenutbildningar kunnat utvecklas tillsammans med olika branschaktörer. Utbildningarna är riktade mot yrken där det råder efterfrågan på arbetskraft. Under året har en utökning av verksamheten genomförts med bland annat truckförarutbildning och tre nya utbildningar med inriktning mot byggnation.

Antal elever inom Grundskolan

(antal elever)	2016	2017	2018	2019
Grundskola totalt	1 189	1 181	1 229	1 245

Antal elever inom Gymnasiet

(antal elever)	2016	2017	2018	2019
Gymnasieskola totalt	420	430	441	425

Individ- och familjeomsorg

IFO (Individ och Familjeomsorgen) är en del av socialtjänsten som ser till att invånarna i Munkedals kommun får det stöd som behövs, när det behövs och utifrån den enskildes behov. Det finns flera olika delar inom IFO där socialsekreterare arbetar med olika sorters stöd. Vuxengruppen ger stöd till vuxna i behov av försörjning med syfte att kunna försörja sig själva, de ger stöd när det skett våld i nära relationer och de ger stöd till både vuxna och ungdomar med ett beroende eller missbruk. Det finns även stöd att få för anhöriga, både för vuxna och barn till personer med beroende/missbruk. Budget och skuldrådgivning erbjuds kommuninvånare som är i behov av det. Barn och unga-gruppen ger stöd till barn, ungdomar och föräldrar, familjehem och ger stöd i familjerättsliga frågor. IFO har familjebehandlare som utför olika insatser i form av stöd till barn, ungdomar och deras familjer samt en kurator på Familjecentralen för enskilt stöd till föräldrar samt stöd i grupp. IFO arbetar utifrån alla människors lika värde.

IFO har under 2019 haft en fortsatt stabil organisation samt en stabil personalsituation. Det har dock varit svårt att rekrytera till en tjänst som enhetschef inom barn och unga som varit vakant under 2019 men nu är tillsatt. Under 2019 ökade antal anmälningar markant gällande oro för barn och unga till 351 jämfört med 278 år 2018. Antal ansökningar om stöd och hjälp har däremot sjunkit från 45 år 2018 till 35. IFO har under 2019 fortsatt att tillsammans med skolan arbetat målinriktat för samverkan och samsyn kring barns behov. Arbetsmiljöverket gjorde en tillsyn av socialsekreterarnas möjligheter till en säker arbetsmiljö och krävde fler besöksrum med flyktväg som stod klara och började användas 2019.

Förebyggande arbete – målsättningar barn och unga

Socialsekreterarnas roll inom barn och unga är att utreda barns behov, att säkerställa att barn och unga samt deras föräldrar får det stöd som de behöver i första hand på hemmaplan i familjen. Vid vissa förhållande även se till att barn och unga får rätt vårdinsats så som boende i familjehem eller i ett hem för vård och boende (HVB) och följa dem under placeringen i syfte att kunna flytta tillbaka hem.

I uppdraget för familjehemssekreterarna ingår att rekrytera, utreda och handleda familjehem. De har i uppdrag att framförallt arbeta med att rekrytera egna familjehem i stället för att behöva köpa familjehem från externa aktörer. Antalet placerade barn har legat på en hög nivå under en längre tid men har under 2019 sjunkit. Målsättningen är att fler barn ska återförenas med sina vårdnadshavare och att vi kan undvika placeringar med hjälp av stöd i hemmet i första hand.

Öppenvårdsverksamheten Barnkullen har fortsatt utvecklats under 2019, där ungdomar, föräldrar och familjer kan få stöd av familjebehandlare under eller efter utredning med olika insatser som familjebehandling, familjestödande samtal, barnsamtal, föräldrassamtal. Familjebehandlarna utför också observationer som ett komplement i barnavårdsutredningar vilket innebär att familjer inte behöver bo på institution. Utredning genomförs på hemmaplan, i de fall familjen bedöms kunna bo hemma. Sedan uppstart av Barnkullen har ingen familj behövt bo på institution för utredning. Kuratorn på Familjecentralen arbetar förebyggande i öppna förskolan, familjeförskola samt i samtal med föräldrar till barn 0–6 år. Under 2019 startade Barnkullen upp servicesamtal, vilket innebär att föräldrar och ungdomar själva kan kontakta familjebehandlare för samtal upp till 5 tillfällen.

Förebyggande arbete – målsättningar vuxna

Ett förebyggande arbete startades upp under 2016 avseende att få ut människor ur långvarigt försörjningsstöd till annan försörjning. Detta arbete har fortgått under 2019 och resultaten är goda. Antal hushåll med försörjningsstöd har dock ökat, främst i slutet av 2019 och kostnaden ökat markant då varje hushåll behövt högre bidrag vilket till största delen bero på att fler personer är utan annan ersättning i hushållet. De unga vuxna som idag har försörjningsstöd är de som har någon form av arbetshinder och dessa får stort stöd i att hitta egen försörjning. Arbetsföra unga vuxna har idag sysselsättning i Munkedals kommun. IFO arbetar nära arbetsmarknadsenheten, arbetsförmedlingen och skolan för att stödja människor till egen försörjning.

Beroendemottagningen arbetar för att kunna ge mer stöd på hemmaplan i beroende / missbruk och har en samverkan med andra närliggande kommuner. Beroendemottagningen även ger stöd till hjälp för beroende av spel om pengar.

Familjecentralen, Skatten, Munkedal. Foto: Erland Pålsson.

Äldreomsorg i Munkedals kommun

Avdelning Vård och omsorg är till för personer som har behov av stöd, omsorg och vård. Över 300 anställda utför sitt arbete inom verksamheterna hemtjänst, vård- och omsorgsboende, hemsjukvård, rehab, dagverksamhet och anhörigstöd.

Ekonomi och måluppfyllelse

Trots ekonomiska utmaningar har avdelningen haft en god måluppfyllelse 2019 utifrån de politiska verksamhetsmålen om bland annat intern och extern samverkan för minskad köpt vård, ta vara på digitaliseringens möjligheter och kunna rekrytera och behålla kompetens.

Kostnader för äldreomsorgen ligger högre i Munkedals kommun än för andra jämförbara kommuner i landet men samtidigt har kommunen haft höga ambitioner, en hög kompetensnivå och goda resultat i brukarundersökningar. Den årliga brukarundersökningen "vad tycker de äldre om äldreomsorgen" är jämfört med tidigare år kvar på en fortsatt hög nivå, där framförallt hemtjänsten ligger över riket inom de flesta områden. Undersökningen visar att äldreomsorgen fungerat bra över tid och i jämförelse med andra kommuner.

Det är ett långsiktigt arbete som pågår med att genomföra åtgärder för en äldreomsorg som ska vara både ekonomiskt och verksamhetsmässigt hållbar i framtiden. Ett arbete som haft stort fokus även 2019. Chefer och medarbetare har med stort engagemang arbetat kreativt för att hitta nya lösningar och förändrade arbetssätt som kan bidra till en verksamhet med god kvalitet men till lägre kostnader. Flera möjliga åtgärder har genomförts under året för att minska kostnader och på så sätt skapa förutsättningar för nödvändiga investeringar i framtiden.

Äldreboende

Under 2019 har behovet av äldreboende minskat vilket har lett till många tomma lägenheter på kommunens äldreboende under året. Efter utredning med en ny prognos av behov av platser beslutades i välfärdsnämnden att minska antal platser genom att avveckla halva Ekebacken. Ekebacken stänger 17 lägenheter i samband med att en ny avdelning på Allégården öppnar med 6 nya platser, vilket innebär en minskning med 11 platser totalt i kommunen.

Den nya avdelningen som öppnar på Allégården i början av 2020 har inretts med välfärdsteknik och specialdesignade badrum som ska bidra till ökad självständighet för de boende och bättre arbetsmiljö för personalen. Den nya avdelningen kommer vara en värdefull referens inför planering av ett nytt äldreboende och effekterna kommer följas och utvärderas.

Det pågår ett aktivt arbete med planeringen av framtidens boende för äldre i Munkedals kommun, allt

för att det ska bli rätt investeringar i rätt tid. Men det handlar inte bara om ett nytt vård- och omsorgsboende, det handlar även om att möjliggöra fler bra bo-städer för äldre med god tillgänglighet.

Omställning till en mer nära vård

Allt mer sjukvård som dessutom är mer avancerad än tidigare bedrivs i ordinärt boende. Kommunens sjuksköterskor och undersköterskor utför betydligt mer sjukvård i ordinärt boende jämfört med tidigare. Däremot har beviljade hemtjänstinsatser enligt socialtjänstlagen minskat vilket innebär att hemtjänstens arbete får allt mer fokus på vård och omsorg i hemmet och minder på service.

I hela landet pågår en stor omställning till Nära vård som innebär att det ska bli möjligt för fler patienter med komplexa vård- och omsorgsbehov att få vård i det egna hemmet i stället för på sjukhus. Digitala vårdmöten och observation i hemmet blir en självklar del av vården hemma. Det är en stor omställning som även kommer ha stor påverkan på vård och omsorg i Munkedals kommun.

Rätt kompetens är en förutsättning för att vården och omsorgen ska fungera väl och för att de satsningar som görs ska ge önskade resultat. Till exempel behöver fler utbildas och stanna kvar inom vård- och omsorgsyret. För att möta personalbristen är det avgörande att organisationen också arbetar för att utnyttja befintlig kompetens bättre.

Ett sätt att ta vara på kompetens och resurser är att se över vilka arbetsuppgifter som till exempel en undersköterska eller sjuksköterska utför idag men som inte kräver just den kompetensen utan kan utföras av någon annan, en så kallad arbetsdelning. Inom hemtjänsten pågår en förändring som innebär att man lyfter ur serviceinsatser som bland annat städ och tvätt till kommunens arbetsmarknadsenhet. Det innebär att undersköterskorna i hemtjänsten kan fokusera på vård och omsorg vilket kan bidra till bättre kontinuitet och kvalitet för brukaren och bättre arbetsmiljö för personalen. Det kan också ge möjlighet för personer som står långt från arbetsmarknaden att få arbete och möjlighet till självförsörjning.

Digitalisering och välfärdsteknik – en del i äldreomsorgen

Nya arbetssätt tillsammans med ökad användning av digitala verktyg och ny teknik kan också bidra till en utveckling där kompetens och resurser bättre tas tillvara. Digitaliseringen har ett stort fokus inom äldreomsorgen och behöver fortsätta utvecklas för att hålla nere kostnadsökningar framöver. Under 2019 har digital läkemedelssigenering införts inom hela vård och omsorg i syfte att öka patientsäkerheten och frigöra

tid för personal. Tal-igen-känning kommer testas i hemsjukvården för att minska sjuksköterskans tid för dokumentation. Under 2019 har införandet av det nya verksamhetssystemet Combine förberetts vilket kommer att kräva kraftsamling och ha hög prioritet under 2020. Det kommer att ge möjlighet till effektivare arbetssätt och e-tjänster.

Men välfärdsteknologi är inte bara till för att frigöra tid och hålla nere kostnaderna, det är också kvalitets-höjande, trygghetsskapande, ökar patientsäkerhet och bidrar till ökad självständighet. Exempel på kvalitets-höjande teknik som finns är digitala trygghetslarm, GPS-larm, trygghetskameror och hotell-lås på äldreboende. Surfplattan kan underlätta för äldre att hålla kontakt med närstående.

Bemanning och rekrytering

En stor utmaning är att kunna rekrytera och behålla personal med rätt kompetens. För att säkra behovet av kompetensförsörjning pågår flera viktiga satsningar. SKR och Kommunal har gjort en överenskommelse om att heltid ska vara norm senast 2021. Heltidsresan har startat i Munkedals kommun med samma målsättning, att heltid ska bli norm även inom vård och omsorg. Det behövs för att skapa attraktiva jobb, öka jämställdheten men också för att minska rekryteringsbehovet framöver. Andelen heltidsanställda inom vård och omsorg är idag 47 procent, en siffra som behöver öka. På grund av förändringar inom både förvaltning och i den politiska organisationen har arbetet stannat av lite men kommer vara i fokus igen 2020.

Kompetenssamverkan är ett samarbete mellan kommunerna Sotenäs, Munkedal och Lysekil, där man erbjuder utbildning för att säkerställa kompetensförsörjningen. Förutom valideringsutbildning för de som saknar utbildning, erbjuds vidareutbildningar inom flera områden för undersköterskor. Valideringsutbildningen har bidragit till fler utbildade undersköterskor i Munkedal och idag har 99 procent anställda inom äldreomsorgen adekvat utbildning. Verksamheterna inom vård och omsorg har under året tagit emot över 70 praktikanter, som utgör en värdefull rekryteringsbas.

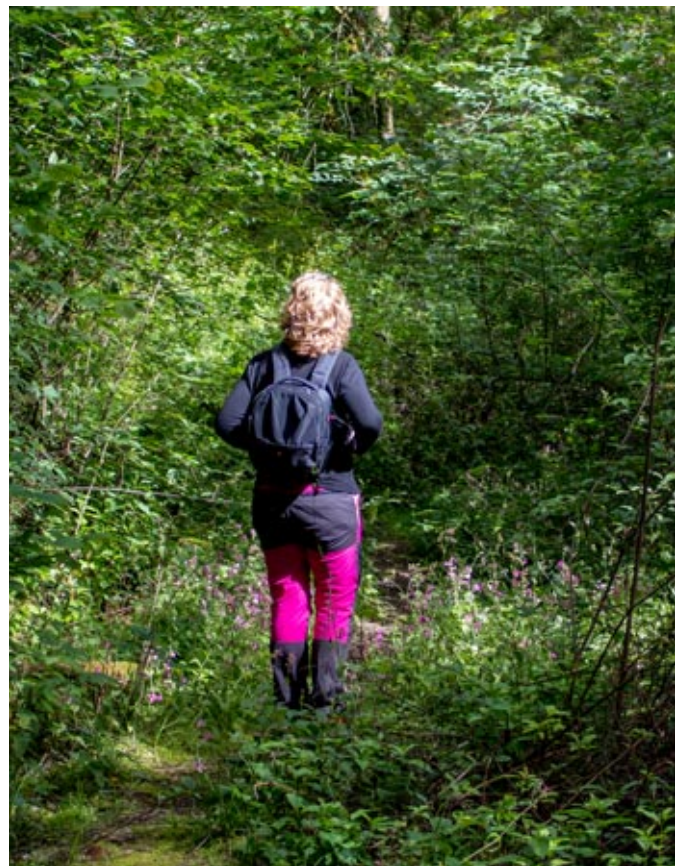
Även om sjukfrånvaron inom äldreomsorgen har minskat de senaste tre åren så är den fortfarande hög och har dessutom ökat något igen under 2019. Det pågår mycket hälsofrämjande arbete med förhoppning om att det ska bidra till bättre hälsa och minskad sjukfrånvaro på arbetsplatserna. Alla arbetsplatser har hälsoinspiratörer som fått utbildning i hälsofrämjande arbete. Ett stort antal hälsofrämjande aktiviteter har erbjudits förvaltningens medarbetare. Chef i beredskap har införts inom förvaltningen, vilket innebär att medarbetare alltid har möjlighet att kontakta en chef

om det behövs, och att cheferna får möjlighet att vara helt lediga.

En kort blick framåt – 2020

Arbetet med den strukturförändring som pågår inom äldreomsorgen behöver fortsätta. En ny äldreomsorgsplan kommer arbetas fram under våren 2020 som ska vara vägledande i de politiska och verksamhetsmässiga besluten under mandatperioden.

Det pågår en spännande utveckling med många förändringar och ett arbete som kommer vara i fokus under lång tid framöver i hela äldreomsorgen. Kommunen planerar för ett förändrat behov av boende för äldre, boenden som ska vara anpassade till de äldres behov, men måste också vara funktionella för de som ska arbeta där. Äldre omoderna äldreboenden kommer succesivt att avvecklas och istället satsas det på ett nytt modernt äldreboende. Förändringarna handlar inte bara om vård- och omsorgsboende, det handlar om fler mötesplatser, välfärdsteknologi, intern och extern samverkan och nya arbetssätt. Det krävs en utveckling till ett mer äldrevänligt samhälle där vi bättre tar vara på samhällets resurser och där det blir lättare att ta hand om oss själva och om varandra.

Skogs promenad vid Borgmästarebruket Foto: Erland Pålsson.

Kultur och fritid

Fritid och turism

Arbetet med att bygga upp goda relationer med besöksnäringens aktörer inom kommunen har fortgått och det har också skapats ett nätverk där aktörerna bygger upp relationer med varandra. Munkedals kommun har ett fortsatt samarbete med turistgrupper med fokus på Bohuslän, men även med grupper vad gäller etablering av besöksnäringens företag och utbildningar.

Arbetet med en handlingsplan för turism har pågått och avslutas under första halvan av 2020. Munkedal ska under lång sikt erhålla rollen som en självklar aktör inom besöksnäringen och profilera naturupplevelser kopplade till kommunens särpräglade natur och kulturarv. Informationsmaterial och skyltning har även 2019 varit en prioriterad uppgift. Skyltarbetet har fortgått och uppdateringar av skyltar har gjorts utefter E6.

Turistinformationen i kommunhuset har fått en digital skärm där besökare har möjlighet att hämta information på kommunens destinationssida. Destinationssidan har också fått engelsk översättning. 2019 arbetades med sju InfoPoints fördelade i samtliga delar av kommunen. För att förstärka turistutvecklingen i kommunen finns en ambulerande turistinformation som finns på plats vid större evenemang inom kommunen.

Begreppet "Grejen med Munkedal" har etablerat sig på Facebook med information om kommunala och privata arrangemang. Platsguiden Grejen med Munkedal är utgiven för andra gången med fokus på natur och folkhälsa samt ett antal sidor på engelska. Nyhetsbrev till besöksnäringens aktörer utkommer regelbundet. Aktörer i kommunen skapar med stort engagemang ett brett utbud av aktiviteter. Kultur & Fritid har skapat en eventgrupp som arbetat med ett urval av större arrangemang i kommunens regi, där turismutvecklaren är en av representanterna.

Flertalet dialogträffar har genomförts med föreningslivet under det gångna året. Dialogerna ska leda till att stärka relationen och kommunikationen mellan kommun och föreningsliv. Regelverket för föreningsbidrag har setts över med involvering av föreningarna.

Biblioteket

Under 2019 gick biblioteket genom flera tekniska moderniseringar. Främst gällde det en konvertering av bibliotekskatalogen för att möta internationella krav och rutiner. Katalogen visar nu mer korrekt information och ett ganska omfattande arbete med katalogisering har minskat.

Den sista december avslutades samarbetet om e-media som kommunen haft med regionen och ett 30-tal andra kommuner. Biblioteken i norra Bohuslän slöt

under året ett avtal med en leverantör för att kunna fortsätta med e-media. Utlåningen och därmed kostnaden för e-media fortsätter att stiga kraftigt. Biblioteken tillsammans måste av ekonomiska skäl se över hur urvalet ska balanseras.

Biblioteket ansökte och fick 600 000 kr hos Kulturrådet för "Stärkta bibliotek".

Summan går i första hand till Hällevadsholms filial som ska utvecklas till Meröppet med tillgänglighet – i princip dygnet runt.

Bibliotekets IT-café är nu inne på 12:e säsongen och många nya besökare har haft nytta och glädje av dessa träffar. Under hösten startades även upp ett IT-café i Hedekas bibliotek. IT-café planeras även att startas i Hällevadsholm.

Kommunens Anhörigcafé har haft besök från biblioteket.

Barnbibliotekarien har haft många sagostunder med besök från både för- och grundskola.

Flera träffar med BVC, specialpedagoger och nyblivna föräldrar har arrangerats.

Sommarboksprojektet drog rekordmånga barn till biblioteket och böckerna.

Biblioteken har även varit i skolorna och arbetat med eleverna kring källkritik.

Fritid och kultur

I en fin anda för att lyfta Munkedals kulturarv genomfördes i samarbete med Kulturföreningarna Munkedals och Svarteborgs Hembygdsförening, Thomas Thorild Sällskapet och Eysteins Hov stadsvandringar. Dessa var välbesökta och uppskattade. Nämnda föreningar genomförde även guidning på Stenehed och Thomas Thorild platsen i Hällevadsholm samt teaterspel om Kung Eystein. Munkedals kommun marknadsförde aktiviteterna.

Tillsammans med Ung Fritid arrangerades återigen en ljusfest. Ett välfyllt program med ljusshow och dans på Munkedals torg blev en succé med cirka 300 besökare.

Efter några års uppehåll återtog Kultur & Fritid initiativet till att genomföra julmarknad på torget. Med ett samlat grepp blev det en trevlig inramning med underhållning, marknad och julgranständning och många besökare. Företagare och föreningsliv bidrog med marknadsstånd och aktiviteter. Ett härligt folkmyller visade på behovet att träffas i mörkret.

Konsertprogrammet "Tonerna", i samarbete med kommunerna Sotenäs och Lysekil firade 25-års jubileum. Över 250 konserter har genomförts i Munkedals kommun.

Kultur för barn och unga i förskola och skola har erbjudits samtliga barn och elever i form av dans och teaterföreställningar, författarbesök, dansundervisning och filmanimering.

Kulturella sommarlovsaktiviteter genomfördes i kommunens samtliga kommundelar såsom cirkusskola, campingslöjd, dans och skapande i mosaik.

Land Art projektet "Landet Mitt Emellan" erhöll medel från FyrBoDal och VGR för en tredje och sista säsong i samverkan med föreningen Stone Zone (Hällevadsholm).

Representanter från Kultur & Fritid besökte Neuenkirchen/Greifswald tillsammans med Blåsorkesterns saxofongrupp och medlemmar av Thomas Thorild Sällskapet.

Ung Fritid

Ung Fritid ansvarar för verksamheten vid Örekilsgården, en fritidsgård för ungdomar från årskurs 7 och uppåt. Verksamheten arbetar bestämt med alla besökarens lika värde och oavsett kön, religion, bakgrund eller läggning, ska alla känna sig respekterade.

Örekilsgården är öppet tre kvällar i veckan under läsåret och under sommartid två. Sommartid ansvarar fritidsledarna för kommunens sommarlovsverksamhet som erbjuder aktiviteter för barn från 6 - 15 år.

Sommarlovsaktiviteterna 2019 innehöll:

Grillning i Örekilsparken, Bumperball i Örekilsparken, work-shops med musik, teater, konst och film. LAN-natt, kanotpaddling, sol och bad-gård på Gårvik, "Prova på golf" på Torreby golfklubb.

Vårens sportlov innehöll musikworkshop, spa-kväll, matiné, bakning, Marioturning, innebandy i Sporthallen och skridsko i ishallen. Påsklovets höjdpunkter blev en uppskattad Futsalcup i idrottshallen, musikquizz och "Skattjakten". Under hösten 2019 genomfördes två prova-på-kvällar med Munkedals musikförening med instrument, sång och inspiration för fritidsgårdsbesökarna.

Tillsammans med Kultur genomfördes Ljusfesten i vecka 43. Ett uppskattat evenemang med många besökare.

Under höstlovet vecka 44 genomfördes Karaokekväll, filmkväll, Fifa-turnering och skridsko i ishallen tillsammans. Inför julen blev det kvällar med julgodis och lekar samt filmer med tema jul.

Under onsdagarna veckorna 45 - 50 var det "Kulturverkstad" på Örekilsgården. Ett samarbete mellan Kulturskolan, Kunskapens hus och Ung Fritid.

Ungdomarna producerade en film som innehöll dans och egenproducerad musik. Filmen redigerades och producerades av ungdomarna.

Ung Fritid stöttar Ungdomsföreningen MFFU - Munkedals förening för ungdomar. MFFU deltog i Musikhjälpen den 5 - 9 december och samlade in 2 000 kronor till förmån för offer för sexuellt våld.

Under vår och höst 2019 träffades "Tjejgruppen" en gång/vecka under ledning av fritidsledare Åsa Strömberg. Gruppens syfte är att genom gemenskap och

sammanhang stärka tjejers självkänsla. Tjejer ska känna att de är värdefulla och har en plats i samhället. Att förebygga psykisk ohälsa hos tjejer och att få tjejer att lita på vuxenvärlden. Tjejgruppen åkte till jul på Liseberg och gick på bio tillsammans med fritidsledare vid höstterminens avslut.

Feriepraktik

Ung Fritid är samordnare för FeriePraktiken som startar vecka 25 fram till vecka 31. Sex introduktionsdagar genomförs och 28 ungdomar deltog i olika tre veckors praktikperioder med handledare.

Elevcaféet

Höst- och vårtermin finns Ung Fritid tre dagar/vecka på elevcaféet på Kungsmarkskolan. Fritidsledarna är ett viktigt stöd för ungdomar på högstadiet Kungsmarkskolan och samarbetar nära med skolhälso, kurator och socialpedagoger.

Ung Fritid har i perioder haft ett tufft klimat i ungdomsgruppen och har haft förstärkt personal på fredagar. Organisationen har tre fastanställda fritidsledare som samtliga sitter i en tvärssektoriell grupp med fokus på ungdomars behov av stöd. Arbetsgruppen förstärks i den öppna verksamheten med timledare.

Kulturskolan

I januari 2019 blev Munkedals Musikskola Kulturskola. Från januari 2019 blev också Kulturskolan avgiftsfri.

Kulturskolan har under året fått bidrag från Kulturrådet.

Munkedals Kulturskola ingår i M10 gruppen som består av tio Kommunala Kultur/Musikskolor i norra Bohuslän. Tonvikten i samarbetet ligger på att ordna två gemensamma studiedagar/år men ger också möjlighet till gemensamma aktiviteter över kommungränserna.

Deltagare terminskurser:			
Ämne	Flickor	Pojkar	Summa
Musik	81	66	147
Dans	71	7	78
Teater/Musikal	16	1	17
Illustration/Teckning	0	2	2
Deltagare korta kurser:			
Ämne	Flickor	Pojkar	Summa
Bild	15	1	16
Slöjd	0	6	6
Keramik	3	2	5
Alla ämnen:			
	Flickor	Pojkar	Summa
Totalt	186	85	271
Unika deltagare			216

Folkhälsa 2019

Folkhälsa handlar om hur befolkningen mår, hur hälsan utvecklas och hur den fördelar sig mellan olika grupper i samhället. Förutsättningarna för en god hälsa påverkas av våra levnadsvanor, våra livsvillkor och den omgivande miljön. Folkhälsoarbete syftar till att förbättra hälsan i befolkningen med målet att skapa ett samhälle med en god och jämlik hälsa för alla.

Viktiga händelser

Under året har en handlingsplan gällande Barnkonventionen börjat implementeras i kommunens verksamheter. Munkedals kommun har ett ansvar för varje barn i kommunen och att Barnkonventionen efterlevs. I det kommunala uppdraget ingår att arbeta för barnets bästa och att ge förutsättningar för varje barn att få sina rättigheter tillgodosedda. Handlingsplanen lägger en viktig grund för kommunens arbete med Barnkonventionen och barns rättigheter, konventionen kommer att bli lag 2020.

Hösten 2019 gjordes en trygghetsundersökning som la grunden för de medborgarlöften som kommunen och Polisen gemensamt tagit fram. Syftet med trygghetsundersökningen är att lyssna in vad invånarna upplever som viktigt för att de ska känna sig trygga och säkra i sin närmiljö. I år var första gången enkäten fick ett digitalt format vilket ledde till att nya målgrupper kunde nås. Resultaten visar att många invånare upplever att belysningen är dålig, att det upplevs vara många tillgreppsbrott och att fortkörning och buskörning fortfarande är en av de största utmaningarna.

Folkhälsopolitiska rådet i Munkedals kommun har under året bidragit med ekonomiska medel till ett flertal olika projekt och insatser. Kostenheten har beviljats utvecklingsmedel till "Måltiden som pedagogiskt verktyg", som syftar till att öka barns intresse för mat på ett lustfyllt, enkelt och praktiskt sätt. Arbetsmarknadsenheten och Individ- och familjeomsorgen har fått medel för att arbeta med unga vuxna som står långt ifrån arbetsmarknaden. Kultur och Fritids "Ung-Fritid" har fått medel till en särskild tjejgrupp, som arbetat med flickor i utsatthet för att stärka dem och deras självkänsla. De har även haft ett projekt kallat "Outdoor" för att främja tillgängligheten av våra naturområden och öka friluftaktiviteter för medborgarna. Familjecentralen Skatten har blivit beviljade medel för att erbjuda föräldrastöd till föräldrar med lite äldre barn i kommunen, mellan 6 och 15 år. Medel har även tilldelats personal, som möter barn och familjer, för utbildning i vägledande samspel (ICDP).

Varje år delar folkhälsopolitiska rådet ut ett folkhälsopris till någon som gjort en särskild insats för folkhälsan i kommunen. 2019 delades priset ut till de två

musiklärarna Hans Hede och Hans Bjermqvist med motiveringen; "För ert brinnande musikintresse och engagemang som fört samman så många olika människor i alla åldrar. För er förmåga att sprida glädje, få unga att tro på sig själva och skapa en trygg, inspirerande atmosfär där alla människors lika värde står i centrum."

Folkhälsomål

Folkhälsopolitiska rådet pekar inför varje budgetår ut ett antal prioriterade områden som särskilt ska vara i fokus. Under 2019 var dessa områden:

- Goda uppväxtvillkor
- Goda levnadsvanor

Totalt beviljade folkhälsopolitiska rådet 0,6 mnkr för utvecklingsarbete inom dessa områden.

Framtid

Att tillgodose barns rättigheter enligt Barnkonventionen kommer bli en allt viktigare fråga framöver både på det nationella och det lokala planet då konventionen blir lag 2020, Munkedals kommun har lagt grunden för detta viktiga arbete i och med den handlingsplan som antagits.

Den psykiska ohälsan ökar bland hela befolkningen och framförallt hos unga. Kommunen kommer att fokusera på åtgärder för att förhindra detta. Alkohol- och tobaks-konsumtionen minskar bland unga, men narkotikaanvändningen har inte samma tendens, vilket gör att narkotikaprevention är en prioriterad fråga under 2020. En av de starkaste skyddsfaktorerna mot narkotika är en god föräldra-barn-relation, och därför är stöd till föräldrar en viktig insats att fokusera på.

Kommunen har börjat arbeta efter modellen EST (effektiv samordning för trygghet). Syftet med EST är att effektivisera det kunskapsbaserade, situationellt trygghetsskapande arbetet som polis, kommun och andra aktörer utför. Genom att samverkar kring dessa frågor på ett strukturerat sätt och tillsammans göra en analys av lägesbilden, prioritera och genomföra insatser samt följa upp det utförda arbetet kan syftet uppfyllas. Modellen har stark evidens och rekommenderas av regeringen. Den främjar det tvärssektoriella arbetet och gynnar effektivisering i organisationen.

Näringslivs och landsbygdsutveckling 2019

Munkedals kommun ligger i tillväxtzonen mellan Göteborg och Oslo med E6 motorväg som en länk mellan dessa storstadsregioner. Trafikflödet på E6 är i dygnsmedeltal på året cirka 20 000 fordon. Ett strategiskt läge som erbjuder närhet till både stad, kust och land för så väl boende, besökare som näringsliv. Kommunen tillhör en större arbetsmarknadsregion där Uddevalla, Vänersborg och Trollhättan ingår samt flera av kustkommunerna i norra Bohuslän.

Pendlingskommun

Munkedals kommun är en pendlingskommun. Det betyder att många har valt att bosätta sig i kommunen av andra skäl än att arbetsplatsen finns där. Cirka 2 000 invånare pendlar dagligen till en anställning i en annan kommun. Det pendlas också in till Munkedal från andra kommuner. Cirka 1 200 personer pendlar dagligen in till kommunen från en annan kommun i vårt närområde. Vanligaste är att pendling sker både till och ifrån Uddevalla.

Som boendekommun har Munkedal ett varierat utbud, allt från ett kustnära boende på Tungenäset till ett boende för dem som föredrar att bo på landsbygden. I kommunen finns centralorten Munkedal samt de tre mindre orterna Dingle, Hällevadsholm och Hedekas. Här erbjuds grundläggande kommersiell service som Post, kontanthantering, paketutlämning och övriga ombudstjänster. Denna goda service är möjlig tack vare att varje ort har sin dagligvarubutik och drivmedelsstation.

Företagande

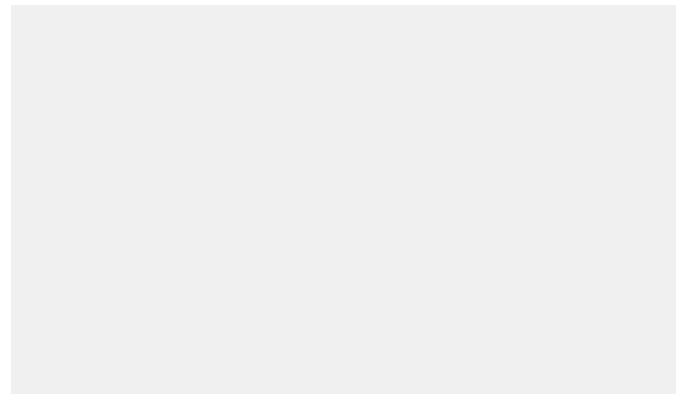
Näringslivet i Munkedals kommun är varierat med sina cirka 1 385 aktiva företag/avdelningar. Arctic Paper är det största företaget med drygt 300 anställda, men i övrigt domineras näringslivet av fåmansföretag inom flertalet branscher där bygg och handeln är de största utifrån antalet aktiva företag och tillverkning utifrån antalet anställda.

Näringslivet har en stor spridning i geografien och präglas av en stark entreprenörsanda. 86 procent av företagen har färre än 5 anställd. Endast 5 procent har 10 eller fler anställda.

Under året har marketableringar blivit genomförda vilket ger totalt cirka 740 000 kvadratmeter detaljplanerad industri/handelsmark ledig inom kommunens gränser. Cirka 43 procent av ytan är kommunal mark, resterande privat.

Under året har fortsatt privata byggherrar startat byggnation av hus och lägenheter som gynnar tillväxten i kommunen.

Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet har visat på en nedgång för 2019, vilket föranlett ett antal åtgärder under året samt att ytterligare analysstöd införts från och med 2020.

Bildtext, Munkedals kommun. Foto: Erland Pålsson.

Företagens senast redovisade resultat

Redovisat bokslutsresultat	Antal företag i Munkedals kommun
Årets resultat över 1 miljon kr	37
Årets resultat över 10 miljoner kr	14

Källa: UC

Antal aktiva företag i Munkedals kommun

År	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Aktiebolag	416	458	468	478	486	508
Bostadsrättsförening	9	9	9	9	9	9
Ekonomisk förening	20	22	24	24	23	24
Enskild firma	389	357	350	340	336	312
Filial	1	1	2	2	1	2
Handelsbolag	50	38	39	39	35	33
Idéell förening	1	1	1	1	1	1
Kommanditbolag	13	10	11	12	12	12
Totalt	900	897	905	906	903	902

Källa: Bolagsverket. Tabellen visar endast enskilda firmor registrerade hos Bolagsverket. Det tillkommer ca 430 enskilda firmor som endast är registrerade hos Skatteverket.

Arbetsmarknad och integration

Arbetsmarknadsenheten

Arbetsmarknadsenheten (AME) arbetar med arbetslivsinriktade rehabiliterings-, tränings- och prövningsplatser för personer som står långt ifrån den reguljära arbetsmarknaden samt sysselsättningsplatser för personer med socialmedicinska och fysiska funktionsnedsättningar. Enheten har ett tätt samarbete med Individ- och familjeomsorgen (IFO) och Samordningsförbundet Väst (samverkan mellan Arbetsförmedlingen (AF), Försäkringskassan, kommun och Västra Götalandsregionen) samt de vårdgivare som individen är i kontakt med för att hitta gemensamma vägar och strategier för individen att komma vidare. Under 2019 har stort fokus varit på att öka integrationen för nyanlända och personer med funktionsvariation samt flytt av delar av verksamheterna till nya lokaler i Dingle. Förändringarna inom AF har även påverkat enheten i stor utsträckning.

Jobbcentrum

På Jobbcentrum arbetar man med tre spår; Arbetsspåret där man arbetar för etablering på arbetsmarknaden, Prövningsspåret där deltagarna får genomföra en arbetsförmågebedömning samt Sysselsättningsspåret där deltagarna har beslut om daglig verksamhet enligt SoL. Under 2019 gick 23 procent av de inskrivna på Jobbcentrum vidare till ett arbete. Gruppen har under 2019 brottats med utmaningar i form personalförändringar men främst har omstruktureringen inom AF lett till försvårat samarbete och betydligt färre deltagare som remitterats därifrån. Förändringarna på AF har även lett till att det varit svårare att få till stånd anställningar med lönestöd, bland annat extratjänster.

Inom Jobbcentrum finns även insatsen Steg1 som riktar sig till unga vuxna som står långt ifrån arbete/studier. Insatsen har bedrivits tillsammans med Färgelanda kommun med stöd från Folkhälsopolitiska rådet och ESF. Resultaten har varit positiva, ca 40 procent har påbörjat arbete/studier på heltid och 20 procent på deltid.

Då flyktingtalet har sjunkit under de senaste åren har även arbetsuppgifterna för Integrationsdelen inom AME förändrats. Fokus för integrations- och inkluderingsarbetet har skiftat från bosättning och mottagning till inkludering i samhället och etablering på arbetsmarknaden. Förändringar har därmed skett i personalgruppen som jobbar med integration och mer arbete har under året bedrivits inom Jobbcentrum.

Daglig verksamhet

Inom daglig verksamhet har enheten 5 grupper. Målgruppen är starkt diversifierad och ett brett spektrum av stöd och kompetens behövs för att möta målgruppen. 1 till 1 stöd behövs ofta för de individer som behöver stöd med koncentration, motivation, social trygghet och/eller sinnensnära aktiviteter i sin dagliga verksamhet. Här återfinns även deltagare som står närmare arbetsmarknaden, där det är viktigt att kunna handleda under en period för att anpassa arbetsuppgifter och ge stöd så att de kommer in i en social gemenskap. Här är behovet stort av arbetsutbildningsplatser där arbetsuppgifterna är uppbyggda utifrån ett "vanligt arbete". Samarbete sker både internt i kommunens verksamheter men även i stor utsträckning med det privata näringslivet. Under 2019 har 37 deltagare funnits i Daglig verksamhet. Under 2020 kommer ett arbete för att bättre kunna möta den diversifierade målgruppen och renodla yrkesrollen för medarbetargruppen att genomföras.

Arbete för ökad etablering på arbetsmarknaden

En god konjunktur under året har medfört att målgruppen har förändrats, de som kommer till Jobbcentrum behöver mer stöd och långtgående insatser för att kunna få ett arbete på den ordinarie arbetsmarknaden. Prognoser visar fortsatt att tudelningen på arbetsmarknaden ökar. Antalet personer från grupper som i genomsnitt har en sämre position, eller utsatt ställning, på arbetsmarknaden ökar. Främst ser vi att det är personer utan gymnasial utbildning, personer med funktionsvariation, de som är över 55 år eller personer som är födda utanför Europa som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Här har förändringarna inom AF varit en utmaning. Arbetslösheten ökar under 2019 jämfört med året före och under 2020 kommer enheten att arbeta vidare med att hitta arbetssätt och insatser för ovan nämnda målgruppers etablering på arbetsmarknaden. Ett tätare samarbete med IFO och vuxenutbildningen, Kunskapens Hus, är under uppbyggnad.

Miljöredovisning 2019

Viktiga händelser

Munkedals kommun antog nya lokala miljömål i juni 2016. Dessa mål gällde för perioden 2017-2019. Miljömålen har tagits fram av miljönämnden i mellersta Bohuslän, en samverkan mellan Munkedals, Lysekil och Sotenäs kommun i samarbete med förvaltningen. Miljömålsarbetet bygger på 15 nationella miljömål. Målen för Munkedal är tio inom fyra huvudområden:

- Hållbar livsstil
- Biologisk mångfald
- God vattenstatus
- Hållbar energikonsumtion

De kommunala bolagen skall också följa dessa miljömål. Kommunfullmäktige har även antagit en miljöpolicy för hela koncernen.

Miljömål

Handlingsplanen för miljömålsarbetet har delats in i fyra huvudgrupper – Hållbar livsstil, Biologisk mångfald, God vattenstatus och Hållbar energikonsumtion. Dessa har i sin tur delats in i inriktningsmål:

Hållbar livsstil handlar om att främja ett hållbart beteende och erbjuda en hälsosam livsmiljö. Munkedals kommun ska:

- ❖ Främja ett hållbart beteende via utbildning och information
- ❖ Erbjuda invånare och turister en hälsosam livsmiljö
- ❖ Se demokrati, delaktighet och inflytande som viktiga medel i arbetet för hållbar utveckling

Under året har det arbetats med upphandlingar, avfallssortering (Rambo), utökning av återbruk på återvinningscentraler (Rambo). Dessa satsningar har bidragit till bättre resursutnyttjande.

Biologisk mångfald handlar om att ha kunskap om och att hänsyn tas vid planering och exploatering av kommunens naturmiljöer. Munkedals kommun ska:

- ❖ Ha god kunskap om och kommunicera om kommunens naturmiljöer
- ❖ Ta hänsyn till värdefulla naturmiljöer vid planering och exploatering

Under året har det arbetats med naturmiljöutredningar i detaljplanearbetet, skogsvård med mera. Dessa satsningar har bidragit till att få bättre kunskap om den lokala naturen.

God vattenstatus handlar om att ha kunskap om och verka för den marina miljön samt en god grund- och dricksvattenförsörjning. Munkedals kommun ska:

- ❖ Ha god kunskap om kommunens marina miljö
- ❖ Verka för god marin livsmiljö
- ❖ Verka för god grund- och dricksvattenförsörjning

Under året har det arbetats med vattenskyddsområden och åtgärdsprogram för bättre vattenstatus samt åtgärder på ledningsnät och i va-anläggningar. Dessa satsningar har bidragit till förbättrad kunskap och bättre vattenmiljö.

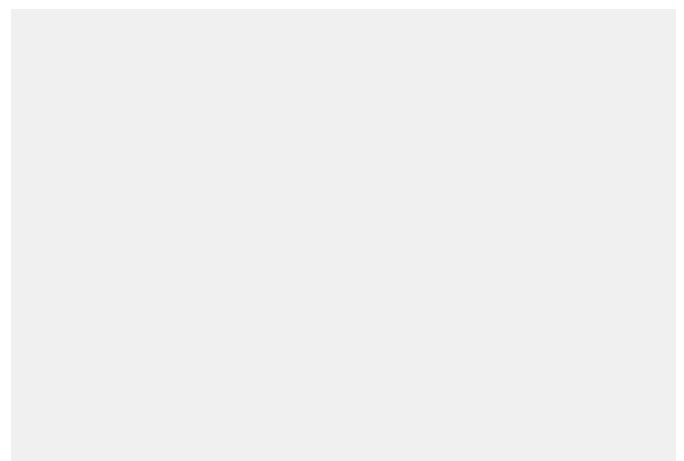
Hållbar energikonsumtion handlar om att minska energiförbrukningen, öka andelen förnybar energi och främja klimatsmarta transporter och kommunikation. Munkedals kommun ska:

- ❖ Minska energiförbrukningen
- ❖ Verka för att andelen förnybar energi ökar
- ❖ Främja klimatsmarta transporter och kommunikationer

Under året har det arbetats med att minska energiförbrukningen i kommunens byggnader, minska beroendet av fossila bränslen och öka antalet kommunala miljöbilar. Dessa satsningar har bidragit till mindre utsläpp av växthusgaser.

Framtid

Ytterligare minskad energiförbrukning och klimatsmarta transporter liksom ökad sortering av avfall är angelägna frågor för de kommande åren.

Bildtext, Munkedals kommun. Foto: Erland Påhlsson.

Nyckeltal

Elförbrukning

(kWh)	2009	2014	2017	2018	2019
Kommunala fastigheter	5 542 000	5 518 700	5 010 000	4 646 000	4 494 000
Utvecklingscentrum Munkedal	-	-	626 000	660 000	539 000
Munkbo	1 302 000	1 357 000	1 546 000	1 521 000	1 346 000
Gatubelysning	863 000	835 000	800 000	750 000	750 000
Totalt	7 707 000	7 710 700	7 982 000	7 577 000	7 129 000

Elförbrukningen i den kommunala verksamheten ligger relativt jämt över åren.

Elförbrukning

(kWh)	2009	2014	2017	2018	2019
Forum	467 000	438 000	346 000	341 000	321 000

Minskningen är påtaglig (31procent) och beror sannolikt på energibesparande åtgärder.

Eldningsolja

(m ³)	2003	2009	2014	2017	2018	2019
Kommunala fastigheter	584	88	20,2	15,1	17,7	17,7
Utvecklingscentrum Munkedal	-	-	-	15,5	33,2	13,9
Munkbo	691	61	6,3	0	0	0
Totalt	1 275	161	26,5	30,6	50,9	37,4

I Hedekas skola och Bruksskolan, där fungerar oljan som spetsvärme. På Centrumskolan används olja under upprustningsarbetena i väntan på solenergi och värmepumpar. Munkbo har helt slutat med olja för uppvärmning. Olja används delvis i Utvecklingscentrum för uppvärmning.

Total energiförbrukning i Kommunen o Munkbo (exkl fordon)

(MWh)	2009	2014	2017	2018	2019
Oljeförbrukning	1 600	202	305	509	324
Elförbrukning	7 894	7 710	7 982	7 577	7 129
Fjärrvärme	9 418	5 482	6 359	6 363	6 559
Pellets	1 130	945	1 326	850	674
Utv centrum pellets	-	-	248	337	444
Utv centrum flis	-	-	1 399	1 686	1 644
Totalt	20 980	14 339	17 619	17 322	16 774

Den totala energiförbrukningen har minskat med ca 20 procent sedan 2009 trots ökade ytor. Ökningen från 2014 beror till stor del på förvärv av Utvecklingscentrum. En del av minskningen är att relatera till höga årsmiddeltemperaturer men delar beror på vidtagna åtgärder.

Energianvändning i kommunala lokaler

(kWh per m ²)	2009	2014	2017	2018	2019
Energianvändning i kommunala lokaler	189	162	173	158	159

Energianvändningen hos Munkbo är 134 kWh/m² (134).

Energianvändningen i Utvecklingscentrum Munkedal är 147 kWh/m² (160).

Förvaltningsberättelse

➤ Omvärldsanalys	26
➤ God ekonomisk hushållning	30
➤ Balanskravsutredning	35
➤ Kommunala jämförelser	37
➤ 10 års översikt	40
➤ Personalredovisning	42

Omvärldsanalys

Samhällsekonomisk utblick

Källa: SKR Makronytt 3 2019, Västsvenska handelskammaren konjunkturrapport

På väg mot en lågkonjunktur

Åren av hög tillväxt, vilka tog Sverige in i högkonjunkturen, ligger bakom oss. Bedömningen är att Sverige når lågkonjunktur mot slutet av 2020. Men någon djupare svacka tycks ännu avlägsen och den förutsedda lågkonjunkturen kan beskrivas som "mild". Den svagare konjunkturen förväntas addera till de strukturella utmaningar som underliggande präglar ekonomin för kommuner och regioner, inte minst kommande år. Samtidigt är de starka svenska offentliga finanserna betryggande: utrymmet för att stimulera konjunkturen genom finanspolitik finns. Att stärka kommunsektorns inkomster genom statsbidrag, för att hålla konsumtion och investeringar uppe i en konjunktursvacka, är sannolikt en av de mest effektiva stimulansåtgärderna nu när den penningpolitiska arsenalen är begränsad.

Den prognos om låg svensk BNP-tillväxt 2019 och 2020 – "två svaga år" i termer av tillväxt – som SKR lanserade i december 2018 står sig. Under årets första tre kvartal har BNP-tillväxten landat på 1,3 procent (jämfört med samma period 2018), ungefär i linje med SKR:s prognoser. BNP för helåret 2019 ligger på 1,2 procent. Detta ser vi som en rätt "normal" nedväxling i tillväxt vid en högkonjunktur; 2018 ökade BNP med 2,3 procent.

Den försvagning på arbetsmarknaden som börjat skönjas i år antas fortgå också under 2020 – inte minst mot bakgrund av att den beräknade BNP-tillväxten 2020 blir fortsatt låg.

Det senaste året har tillväxten i världsekonomin bromsat in. Såväl tillväxten för global BNP som för världshandeln påvisar avmattningen. Det finns många risker som kan påverka utvecklingen negativt. Handelskonflikten mellan USA och Kina, Effekter av Brexit, det fortsatt spända läget mellan USA och Iran samt läget i det krigshärjade Syrien.

Konjunkturen i Västsverige och Fyrbodalen är stark

Den västsvenska konjunkturen visar fortsatt fina siffror men företagspanelen förutspår en mjuk inbromsning. Indikatorerna sjunker något men från en hög nivå. Hjulens fortsätter att snurra i Västsverige. Det visar Västsvenska Handelskammarens konjunkturmätning. Samtidigt skruvar Handelskammarens företagspanel ner sina förväntningar för det kommande året vilket antyder att något mörkare tider är på gång.

Kommunernas ekonomi – från stark till svag

Lång period av tillväxt och starkt ökande skatteunderlag. Nu närmar vi oss slutet på den starka tillväxt som lett till högkonjunktur. Vi bedömer att toppen på högkonjunkturen nu har passerats, även om arbetsmarknaden fortsatt är stark. Ekonomin har drivits av en stark internationell tillväxt som tillsammans med en försvagad krona påverkat svensk exportsektor positivt. Det kraftigt ökande bostadsbyggandet har också varit en stark injektion i den svenska ekonomin. Tillväxten har också haft en positiv inverkan på de offentliga finanserna, som visat överskott från 2015. Tecknen är många på att en försvagning av ekonomin är i antågande. Den globala tillväxten håller på att växla ned till ett långsammare tempo, och byggandet har gått in i en betydligt långsammare fas.

Den viktigaste faktorn för kommunernas och landstingens skatteintäkter, nämligen utvecklingen av arbetade timmar, ser ut att vara svagt kommande år. Skälet till den långa perioden av starka skatteintäkter är inte bara återhämtningen efter finanskrisen i sig. Sysselsättningen har ökat snabbare än under tidigare konjunkturuppgångar. Både arbetskraftsdeltagande och sysselsättningsgrad är uppe i de högsta nivåerna sedan före 1990-talskrisen. Det har haft en positiv inverkan på skatteintäkterna.

Möjligen har också arbetskraftsbristen blivit mindre än vad som annars skulle ha varit fallet med hänsyn till att behovsökningen från det demografiska trycket redan är påtagligt, inte minst inom hälso- och sjukvården. Att nivån nu är så pass hög gör att det kan vara svårt att ytterligare höja arbetskraftsutbudet.

Kommunerna har fått känna på det demografiska trycket av en växande befolkning, hittills främst från barn och unga men ännu inte så mycket från den åldrande befolkningen. Detta syns bland annat genom omfattande investeringar i förskolor, skolor, va-anläggningar med mera. Den stora grupp människor som föddes strax efter andra världskriget kommer om några år ha ett mer omfattande behov av äldreomsorg. Detta kommer ställa krav på en utbyggnad av äldreomsorgen.

Kommunernas ekonomi har under de senaste åren varit mycket stark. Skälet är den snabba ökningen av skatteintäkter, och att kommunerna haft stora intäkter från rea- och exploateringsvinster, positivt finansnetto och omfattande ersättningar från staten för flyktingmottagandet. I takt med att dessa intäkter minskar kommer även kommunernas ekonomi att försämrans. Sedan 2010 har kostnaderna ökat med i snitt 4,5 procent per år i löpande priser, vilket ger en ökningstakt på 1,8 procent per år i fasta priser.

De ekonomiska utmaningarna börjar successivt visa sig i många kommuner, inte minst inom individ- och familjeomsorgen, där bland annat effekterna av bostadsbristen och statens minskade ersättningar för ensamkommande har lett till att det senaste årets snabba kostnadsutveckling slår igenom i budgetunderskott. Kommande år ligger det demografiska trycket kvar på en hög nivå. Om kostnaderna ökar i takt med demografin till 2022 skulle kommunerna behöva genomföra åtgärder så som nya arbetssätt och arbetsmetoder, motsvarande 31 miljarder, utan höjda statsbidrag.

Högt tryck på investeringar i kommunerna

I de kommunala budgetarna planeras för en fortsatt hög investeringsnivå kommande år. För åren 2020–2022 innebär det investeringar på i genomsnitt 12 procent av skatter och generella bidrag.

Framåt leder detta till ökade avskrivningar, ökad skuldsättning och försämrat finansnetto. Det innebär att en allt mindre del av resurserna kan användas till den löpande verksamheten. Med de kraftigt ökade investeringarna framöver kommer det att krävas att det budgeterade resultatet höjas från 2 procent till 3-5 procent för att till exempel bibehålla soliditeten.

Styrräntorna ligger i dagsläget på mycket låga nivåer. Riksbanken har aviserat att den kommer höja räntan kommande år med anledning att inflationen ligger kring målnivån 2 procent. Förväntningarna är dock att höjningarna tas i små steg under en lång period. Risken finns att höjningarna spär på effekterna av en kommande lågkonjunktur. Riksbanken genomförde en höjning av räntan med 0,25 procent till 0 procent i slutet av 2019. Åren med minusränta är över för denna gång.

För perioden 2020-2024 kommer den totala investeringsutgiften uppgå till 685 mnkr enligt beslutad investeringsplan. Det är viktigt att kommunen framöver tar höjd för ökade avskrivningarna som kommer att innebära att en allt mindre del av de tillgängliga resurserna som kan användas till den löpande verksamheten. I dagsläget är räntorna låga och det kommer kvarstå kommande år. Investeringsbehovet kommer att öka låneskulden samt påverka kommunens finansiella ställning.

Diskussioner om kommunens mål för god ekonomisk hushållning behöver ses över om investerings-takten skruvas upp.

Bostäder

Kommunen har i dagsläget för få nya bostäder vilket är en utmaning framöver. För Munkedals del är det

viktigt att "flyttkedjan" fungerar dvs att äldre kan lämna sin villa för att flytta till en lägenhet i ett centralt läge och sälja villan till en ung familj. Bostadsbostadsbolaget har i dagsläget inga lediga lägenheter. Pågående byggnationer av bostadsrätter med centralt läge kommer ge ett välkommet tillskott till bostadsmarknaden.

Det finns lediga villatomter till försäljning i alla kommunens tätorter. Det kan bidra till en fortsatt inflyttning av barnfamiljer.

Befolkning

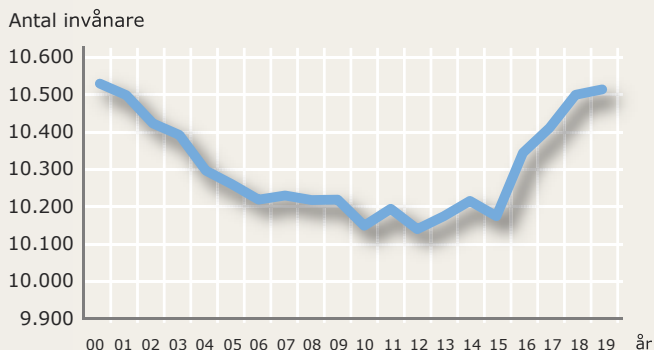
De senaste åren har befolkningsökningen i Sverige varit snabb. I januari 2017 blev vi fler än 10 miljoner invånare och i slutet av 2019 var befolkningen 10,3 miljoner. Om tio år, 2029, beräknas folkmängden ha ökat med en miljon och befolkningen i Sverige passerar 11 miljoner. År 2070 kommer vi att vara nästan 13 miljoner i Sverige, enligt befolkningsprognosen som SCB:s statistiker har tagit fram. I prognosen är det främst den äldre delen av befolkningen som ökar. Det innebär ett kraftigt tryck på att bygga ut verksamheterna i kommuner och landsting – och inte minst på investeringar i nya verksamhetslokaler.

Enligt SKL:S beräkningar som baseras på SCB:s befolkningsprognos kommer de demografiskt betingade behoven att öka med i genomsnitt 1,1 procent per år de kommande tio åren. Åren 2018–2022 ligger genomsnittet på 1,3 procent per år. Det kan jämföras med 0,6 procent per år för åren 2000–2015. Detta bidrar till behovet av utbyggnad och effektivisering inom barn- och utbildningsverksamheten samt äldreomsorgen.

För Munkedal har befolkningen stigit 2019 då invånarantalet ökade med 10 och vid årsskiftet landade på 10 513 invånare. Invånarantalet är i nivå med de antalet som kommunen hade i början av 2000-talet.

Kungsmarksskolan i september 2019. Foto: Erland Pålsson.

Utveckling invånare Munkedal 2000 - 2019

Ökning beror i huvudsak på invandringsnetto som uppgick till +39. Födelsenettet var negativt med -25 på grund av ett minskat antal födda och ökat antal döda jämfört med 2018.

Jämfört med 2018 så ökar åldersgrupperna som är inom barnomsorgen något och de inom förskoleklass upp till gymnasiet minskar. Även åldersgruppen över 80 år minskar jämfört med 2018.

Arbetsmarknad

Den svenska högkonjunkturen syns allra tydligast på arbetsmarknaden. Sysselsättningsgraden och arbetskraftsdeltagandet har inte varit lika höga sedan innan 1990-talskrisen. Vår prognos är att nedgångar i sysselsättningen inom primärt bygg- och tillverkningsindustrin får den totala sysselsättningen att vända ner vid mitten av nästa år. Det fall i sysselsättning som vi räknar med är tämligen utdraget. Nedgången syns mer tydlig i årsgenomsnittet först år 2020 (för exempelvis arbetslösheten). Bedömningen vilar på antagandet att inte bara offentlig sysselsättning i huvudsak »tuffar på«, utan också på att sysselsättningen inom tjänstesektorn ligger kvar på höga nivåer.

Arbetslösheten uppgår till cirka 7 procent, vilket kan tyckas högt i en högkonjunktur, men bakom siffran ryms den tydliga uppdelningen som finns på arbetsmarknaden. I praktiken råder full sysselsättning för inrikes födda och andra väletablerade på arbetsmarknaden, arbetslösheten kan knappast sjunka lägre utan överhettning.

Däremot finns det utrymme att öka sysselsättningen bland stora delar av den utrikesfödda delen av befolkningen. Förbättrad integration av flyktinginvandrare skulle höja ekonomins potentiella nivå. Regeringens föreslagna satsningar på framförallt yrkesutbildning kan ha långsiktiga positiva effekter. Dock torde effekterna vara relativt små de närmaste åren.

Antalet arbetslösa minskar för Munkedal något. Det är främst den öppna arbetslösheten som minskar. Många företag går bra i den högkonjunktur som pågått under flera år, vilket skapat ökade möjligheter till sysselsättning.

Arbetslösheten bland utrikes födda ligger högre än snittet för VGR och riket. Inom denna grupp finns stora möjligheter att sänka arbetslösheten med rätt åtgärder som gör fler anställningsbara.

Arbetslösa inkl program med aktivitetsstöd 16-64 år

Procent av den registerbaserade arbetskraften	2018	2019
Riket	7,0	7,4
Västra Götalands län	6,2	6,6
Munkedal	6,0	6,7

Källa: Arbetsförmedlingen. Siffrorna gäller december respektive år.

Arbetslösa inkl program med aktivitetsstöd 18-24 år

Procent av den registerbaserade arbetskraften	2018	2019
Riket	8,7	9,2
Västra Götalands län	7,1	7,8
Munkedal	6,8	10,1

Källa: Arbetsförmedlingen. Siffrorna gäller december respektive år.

Arbetslösa inkl program med aktivitetsstöd

Utrikes födda, 16-64 år

Procent av den registerbaserade arbetskraften	2018	2019
Riket	20,0	19,9
Västra Götalands län	18,5	18,5
Munkedal	27,9	25,9

Källa: Arbetsförmedlingen. Siffrorna gäller från december respektive år.

Ökningen bland ungdomar gäller både de som är öppet arbetslösa och de som i program med aktivitetsstöd.

Arbetslösheten bland utrikes födda minskar i Munkedal något mellan 2018 och 2019. Den öppna arbetslösheten minskar mest från drygt 10 procent 2018 till 6,9 procent 2019.

God ekonomisk hushållning

I detta avsnitt redovisas uppföljning av kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv. Här ingår finansiell analys, finansiella nyckeltal samt god ekonomisk hushållning och balanskravsutredning.

Finansiell analys för Munkedals kommun

För året redovisas ett resultat på 28,9 mnkr. Åren 2016 och 2017 var kommunens resultat mycket starka, 39,6 mnkr respektive 50,8 mnkr medan bokslutet 2018 redovisade ett resultat på 12,5 mnkr. De senaste åren kännetecknas av förstärkning av intäkter från staten. Från december 2015 har kommunen erhållit totalt 47,7 mnkr i extra statsbidrag för flyktingverksamheten varav 7,0 mnkr avser 2019. Under året har dock ersättningen från Migrationsverket minskat. Den genomsnittliga nettokostnadsökningen under de tre senaste åren uppgår till 5,2 procent. Motsvarande

ökning av skatter och generella statsbidrag uppgår till 4,2 procent.

Investeringsvolymen under året, inklusive exploateringsverksamheten, uppgår till 57,3 mnkr vilket är högre än de senaste åren men under budgeterad nivå. Investeringsstakten de senaste tre åren ligger på 45,7 mnkr per år. Den relativt höga investeringsvolymen medför att självfinansieringsgraden hamnar under 100 procent och uppgår till 93 procent (f. år 123 procent). Någon nyupplåning har inte varit aktuell under året. Kassalikviditeten är mycket god och soliditeten för-

Beredningen för samhällsdialog Från vänster: Karin Blomstrand (L), Mathias Johansson (SD), Mohammed Jaha (MP), Yvonne Martinsson (S), vice ordförande, Linda Wighed (M), ordförande, Lars-Göran Sunesson (C), Bjarne Fivelsdal (V), Fredrik Olsson (KD). Foto: Erland Pålsson.

bättras ytterligare och är positiv även inklusive samtliga pensionsåtagande.

Årets resultat			
	2017	2018	2019
Årets resultat (mnkr)	50,8	12,5	28,9
Årets resultat/skatteintäkter och generella statsbidrag (%)	8,0	1,9	4,2
Genomsnittligt resultat över 3 år (%)	5,0	5,4	4,7
Årets resultat/eget kapital (%)	18,1	4,4	9,9

Resultatet för 2019, 28,9 mnkr, är betydligt högre än föregående år och övder det budgeterade resultatet på 13,3 mnkr. Ökningen beror i huvudsak på överskott från fastighetsförsäljning med 8,3 mnkr samt en gynnsam utveckling av skatte- och bidragsintäkter. Årets resultat i relation till skatter och generella statsbidrag är 4,2 procent vilket är över resultatmålet för året på 2,0 procent.

Liksom föregående år har helårsprognoserna varit positiva under hela året. En försämring av prognoserna skedde efter sommaren. Under hösten förbättrades resultatet något. Några jämförelsestörande poster finns inte för 2019 och poster av engångskaraktär har inte påverkat resultatet i någon större utsträckning.

Årets resultat medför att kommunens egna kapital förstärks med 9,9 procent. Det genomsnittliga resultatet för 2017 - 2018 uppgår till 4,7 procent av skatte- och bidragsintäkter.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål för resultat är att på lång sikt ska det genomsnittliga resultatet uppgå till 2 procent i förhållande till skatter, generella statsbidrag och utjämning. Målen är således uppfyllt för 2019.

Intäkter och kostnader			
(Procentuell förändring)	2017	2018	2019
Verksamhetens nettokostnader	3,2	9,0	2,7
Verksamhetens nettokostnader exklusive reavinster	9,0	3,2	3,9
Skatteintäkter och generella statsbidrag	4,7	2,0	5,3
Finansiella kostnader och intäkter	-30	-72	184

Verksamhetens nettokostnader ökar med 2,7 procent. Den låga ökningen förklaras delvis av vinster från fastighetsförsäljning.

Den stora ökningen av skatteintäkter och generella statsbidrag under 2019 är högre än ökning av nettokostnader vilket är positivt. Däremot är den genomsnittliga ökningen av nettokostnader de senaste tre åren, 5,2 procent, högre än motsvarande ökning av skatte- och bidragsintäkter som uppgår till 4,2 procent. Om man räknar bort effekten av reavinster/förluster vid fastighetsförsäljning blir den genomsnittliga nettokostnadsökningen 5,7 procent.

Finansnettot har försämrats under året vilket beror på lägre återbäring på insatta medel hos Kommuninvest.

Nettokostnadsandel			
Procentandel	2017	2018	2019
Verksamheternas intäkter och kostnader (netto)	88,3	94,6	92,1
Avskrivningar	3,5	3,4	3,5
Finansnetto	0,2	0,1	0,2
Nettokostnadsandel efter finansnetto	92,0	98,1	95,8
Jämförelsestörande poster (netto)	0,0	0,0	0,0
Nettokostnadsandel	92,0	98,1	95,8

Viktigt för kommunens ekonomi är hur nettokostnaderna utvecklar sig i förhållande till skatter och generella statsbidrag. Nyckeltalet speglar hur stor del av skatter och statsbidrag som den löpande driftverksamheten tar i anspråk det vill säga ett mått på balansen mellan löpande kostnader och intäkter. Det utrymme som finns kvar kan användas för amortering av långfristiga lån, finansiering av investeringar och/eller sparande.

Lämpligt är att nettokostnadsandelen inte överstiger 98 procent. 2019 uppgår den totala driftkostnadsandelen till 95,6 procent vilket är lägre än motsvarande andel för 2018.

Investeringsvolym samt skattefinansieringsgrad			
	2017	2018	2019
Bruttoinvesteringar (mnkr)	52,3	29,3	58,0
Nettoinvesteringar (mnkr)	51,3	28,3	57,3
Skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringar (%)	142	123	93
Skattefinansieringsgrad av reinvesteringar (%)	349	141	114
Nettoinvesteringar/skatter och generella statsbidrag (%)	8,1	4,4	6,8

För att uppnå god ekonomisk hushållning bör, när den löpande driften finansierats, en tillräckligt stor andel av skatteintäkterna återstå för att kunna finan-

siera årets investeringar. Detta mäts genom nyckeltalet "skattefinansieringsgraden av investeringarna", kan även kallas självfinansieringsgrad. Ett värde 100 procent eller mer, innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som genomförs under året. Detta stärker då kommunens finansiella handlingsutrymme. Allt över 100 procent kan användas till att amortera av kommunens skulder och/eller stärka likviditeten.

Investeringsvolymen under året, inklusive exploateringsverksamheten, uppgår till 58,0 mnkr vilket är högre än de senaste åren men under budgeterad nivå. Merparten av investeringsvolymen hanteras inom samhällsbyggnadsförvaltningen. Under året har kommunen erhållit 0,7 mnkr i investeringsbidrag främst rör det bidrag från Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB).

Skattefinansieringsgraden av investeringar uppgick till 93 procent för 2019.

Soliditet				
(%)	2017	2018	2019	
Soliditet	42,9	43,9	45,0	
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser	9,5	12,5	16,3	
Förändring eget kapital	22,1	4,4	9,9	

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme ju högre soliditet desto starkare finansiell ställning. Nyckeltalet soliditet visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med eget kapital respektive skulder. Ju högre soliditet, desto mindre skuldsättning har kommunen. I denna tabell visas både nyckeltal exklusive och inklusive samtliga pensionsförpliktelser. Det senare för att få med de pensionsförpliktelser som återfinns utanför balansräkningen vilket ger en bättre bild av kommunens totala långsiktiga finansiella handlingsutrymme.

Att soliditeten ökat beror på årets positiva resultat. Detta gäller även när samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt räknas in. En fortsatt förstärkning av kommunens finansiella ställning. Det är positivt att Munkedal har stärkt sin soliditet och kommunen ligger nu i nivå med genomsnittet bland kommunerna i Västra Götaland.

Kommunfullmäktiges mål att soliditeten ska förbättras årligen har uppfyllts för 2019.

Kommunalskatt

(%)	Munkedal	Västra Götaland	Riket
Primärkommunalskatt	23,63	21,30	20,70
Total kommunalskatt exkl kyrkoskatt	35,11	32,78	32,19

En viktig del av bedömningen av en kommuns finansiella kapacitet är vilken möjlighet kommunen kan påverka sin inkomstkälla. En redan hög kommunalskatt ger ett mer begränsat handlingsutrymme att generera en intäktsökning denna väg. Den totala kommunalskattesatsen uppgår till 35,11 procent vilket är 2,33 procentenheter högre än för regionen och 2,92 procentenheter högre än riket.

Likviditet

	2017	2018	2019
Likvida medel, mnkr	89,8	90,0	99,7
Tillgängliga medel, mnkr	211,7	211,6	239,5
Kassalikviditet %	104,4	104,6	105,0
Balanslikviditet, %	129,0	130,6	133,9

Likvida medel uppgick vid årsskiftet till 100 mnkr vilket är en ökning med 10 mnkr sedan föregående år.

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. En ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts. Under 2019 har kommunens likviditet förbättrats ytterligare vilket innebär fortsatt bra finansiellt handlingsutrymme.

Utöver de likvida medlen har kommunen en outnyttjad checkkredit på 15 mnkr. Under året har det inte varit aktuellt att utnyttja denna kredit.

Finansiella risker

	2017	2018	2019
Genomsnittsränta lån och swap (%)	2,7	2,6	2,5
Genomsnittlig räntebindningstid lån och swap, år	3,23	2,39	1,53
Genomsnittlig kapitalbindningstid lån och swap, år	0,96	1,17	1,40
Ökad/minskad räntekostnad vid ränteförändring +/- 1%, mnkr	0,3	0,3	0,3

Ur riskperspektiv är det viktigt att redovisa och beskriva eventuella ränterisker och valutarisker. Med ränterisk avses risken för förändringar i räntenivån och med valutarisk avses risk för eventuella kursförluster vid utlandslån. Några lån i utlandet har inte kommunen varvid kursförluster inte förkommer.

Kommunens upplåning exklusive finansiell leasing uppgår till 185 mnkr. Någon nyupplåning har inte varit aktuell under året. Samtliga lån är placerade hos Kommuninvest.

Genomsnittlig räntebindningstid per 31/12-19 inklusive derivat uppgår till 1,53 år. Trots att ränteläget är fortsatt lågt ligger den genomsnittliga räntan på 2,5 procent. Detta beror på att kommunens låneskuld är säkrad genom derivat. Värdet på dessa derivat är för närvarande inte så gynnsamt. Om man bortser från dessa derivat uppgår genomsnittliga räntan till 0,18 procent. Genomsnittlig kapitalbindningstid per 31/12-19 uppgår till 1,40 år.

En känslighetsanalys över kommunens räntekostnader (givet samma låneskuld samt ränteswappar) visar att om räntan ökar med 1 procentenhet innebär det en ökad räntekostnad 0,3 mnkr.

Avstämning finanspolicy

	Utfall
Minst två långgivare bör eftersträvas	1
Enskild långgivare bör ej representera mer än 50% av den totala skuldportföljen (undantag Kommuninvest).	100% (störst andel hos Kommuninvest)
Tillåtna instrument är ränteswappar, forwardswappar, FRA, Caps och Floors	Ränteswappar
Den genomsnittliga räntebindningstiden i skuldportföljen skall ej understiga 1 år och ej överstiga 7 år	1,53 år
Den genomsnittliga kapitalbindningstiden bör ej understiga 1 år	1,4 år

Avstämning visar att tre kriterier är helt uppfyllda resterande är delvis uppfyllda. Orsaken till att kommunen endast har en långgivare beror på att Kommuninvest, som kommunen är delägare i, erbjuder bästa villkor.

Borgensåtagande och koncernens resultat

Borgensåtagande redovisas utanför balansräkningen men är för kommunen en stor post som medför en ökad risk och ger kommunen lägre handlingsberedskap. De borgensåtagande som kommunen ingått har under den senaste femårsperioden ökat med drygt 150 mnkr och uppgick 31/12 2019 till 361 mnkr. Totalt sett innebär dessa ökade åtaganden en något högre risk.

Kommuninvest

Munkedals kommun har tillsammans med ytterligare 289 kommuner och regioner ingått medlemskap i Kommuninvest ekonomiska förening. Föreningen är ett samarbete mellan kommuner och landsting kring finansiella tjänster. All upplåning i Kommuninvest sker med stöd av solidarisk borgen. Detaljerade upplysningar om kommunens borgensåtagande gentemot Kommuninvest lämnas i notförteckningen till balansräkningen.

Risken för infriande av borgen bedöms som mycket liten.

Munkedals Bostäder AB

Borgensåtagande 280 mnkr. Bolaget visar för året ett positivt resultat på 0,6 mnkr. Soliditeten har förbättrats och uppgår till 5,7 procent. Risk för infriande av borgen alternativt ägartillskott bedöms som liten.

Munkedal Vatten AB

Borgensåtagande 26 mnkr. Bolagets verksamhet är i huvudsak inte vinstdrivande varför det inte sker någon förstärkning av det egna kapitalet och soliditeten ligger på en mycket låd nivå, 1,8 procent. Med hänsyn till bolagets verksamhet bedöms dock risken för infriande av borgen som liten.

Rambo AB

Borgensåtagande 16 mnkr. Bolaget redovisar för 2019 ett resultat efter finansiella poster på 20,8 mnkr. Soliditeten är mycket god, 48 procent, och risken för infriande av borgen bedöms som liten.

Dingle Industrilokaler AB

Borgensåtagande 6 mnkr. Bolagets resultat för 2019 uppgår till 0,0 mnkr. Soliditeten har under året förbättrats något och uppgår till 13,6 procent. Risk för infriande av borgen bedöms dock som liten.

Kooperativa Hyresrättsföreningen

Borgensåtagande 33 mnkr. Borgen avser åtagande gentemot hyresrättsföreningen Kooperativa Hyresrättsföreningen Sörby- och Dinglegården (Grönskan). Risk för infriande av borgen bedöms som liten.

Kommunen redovisar pensionerna enligt den så kal-

Pensionsåtagande

(mnkr)	2017	2018	2019
Avsättning till pensioner i balansräkningen	12,7	13,6	12,1
Pensionsskuld, ansvarsförbindelse inklusive löneskatt	218,4	209,5	205,9
Summa	231,1	223,1	218,0

lade blandmodellen. Pensionsförpliktelsen är en skuld till de anställda och redovisas dels som en avsättning i balansräkningen dels som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Perioden före 1998 betalades det inte in någon pension löpande under intjänandet av pensionsrätten. Det innebär att under ansvarsförbindelsen, utanför balansräkningen, finns en skuld som uppgår till 205,9 mnkr inklusive löneskatt. Denna pensionsförpliktelse har minskat stadigt de senaste åren. Förändringen mellan 2018 och 2019 beror i huvudsak på utbetalning av pensioner. Efter 1998 ändrades detta och en löpande inbetalning av pensionskostnaderna görs numera kontinuerligt. Kostnader för pensioner som belastar resultatet uppgår till 43,1 mnkr 2019.

Prognosen för kommande 5 år visar att nivån på pensionskostnader årligen bedöms uppgå till cirka 44 mnkr. Totalt sett innebär dessa åtaganden en hög risk.

Budgetföljsamhet

Den egentliga nämndverksamheten visar för 2019 en betydande negativ avvikelser. Genom överskott i den gemensamma verksamheten samt skatter och bidrag hamnar budgetavvikelsen totalt på 15,6 mnkr. Utvecklingen för den nämndverksamheten ger dock anledning till extra uppmärksamhet.

Budgetavvikelse

(mnkr)	2017	2018	2019
Nämndverksamhet	-1,7	-16,2	-15,7
Gemensam verksamhet	34,4	10,2	25,1
Skatter och generella bidrag	4,2	3,9	5,5
Finansnetto	1,3	1,7	0,7
Årets resultat	38,2	-0,4	15,6

För att uppnå god ekonomisk hushållning är det viktigt att ha god balans mellan löpande intäkter och kostnader. Precis som det finansiella målet är uppsatt behöver resultatet stabilt uppgå till 2 procent av skatter och bidrag. En sådan stabil resultatnivå innebär att, vid en investeringsvolym på cirka 35 mnkr, kan kommunen klara att egenfinansiera sin tillgångsökning med skatteintäkter. Detta leder till en god finansiell handlingsberedskap på kort och lång sikt.

Årets utfall, med positivt resultat, har inneburit att kommunens finansiella ställning förstärkts något jämfört med föregående år. Kommunen måste fortsätta med att styra verksamhetens nettokostnader mot en hållbar nivå. Resultatnivån bör också framåt ligga på en stabil nivå och öka. Detta för att möta kommande års utmaningar som ökad investeringsvolym och ökat demografiskt behov.

En fikastund vid Gamla bruket, Munkedals kommun. Foto: Erland Pålsson.

God ekonomisk hushållning och balanskravsutredning

I detta avsnitt görs uppföljning på kommunfullmäktiges uppsatta mål för god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv. Därefter följer balanskravsutredning och redovisning av resultatutjämningsreserven (RUR).

God ekonomisk hushållning

Begreppet god ekonomisk hushållning är lagstadgat krav enligt kommunallagen. Lagkravet innebär att hushålla i tiden och över tiden. Kommunen ska sätta mål för verksamheten och finanser som syftar till att uppnå god ekonomisk hushållning. Kravet i lagen syftar till att kommunens ekonomi ska ha förutsättningar att klara av befolkningens behov nu och i framtiden.

Kommunfullmäktige beslutade 2014 om riktlinjerna för god ekonomisk hushållning samt tillämpning av resultatutjämningsreserv. Riktlinjerna har sin utgångspunkt i lagkravet att varje generation ska bekosta den kommunala servicen som konsumeras och därigenom lämna över oförändrat finansiella utrymme till kommande generationer. Med detta som utgångspunkt beslutade kommunfullmäktige om fyra finansiella mål, vilka inför budget 2017 reviderades och minskades till tre.

Motsvarande inriktningsmål för verksamheten är antagna i kommunens mål- och resursplan. Dessa mål och dess måloppfyllelse redovisas under avsnittet, kommunens samlade verksamhet.

Finansiella inriktningsmål 2017 - 2019

Resultatmål – På lång sikt ska det genomsnittliga resultatet i förhållande till skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning uppgå till 2 procent.

Status: Helt uppfyllt

Målet är satt utifrån att kommunens resultatnivå ska vara stabilt på 2 procent i förhållande till skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning. Detta för att kunna självfinansiera investeringar och därmed inte öka kommunens skulder. Det innebär också att kommunens finansiella handlingsutrymme på kort och lång sikt stärks.

Mellan 2002 till 2018 var kommunens resultat positivt, med undantag för 2014. 2018 landade resultatet på ett överskott på 12,5 mnkr och för året 28,9 mnkr. Det genomsnittliga resultatet över de senaste tre åren ligger på 4,7 procent. Detta innebär att resultatmålet är uppfyllt.

Aktuella symboler:

Status:

Helt uppfyllt

Delvis uppfyllt

I hög grad uppfyllt

Ej uppfyllt

Soliditetsmål – Soliditeten ska förbättras

Status: Helt uppfyllt

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme ju högre soliditet desto starkare finansiell ställning. Nyckeltalet soliditet visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med eget kapital respektive skulder. Ju högre soliditet, desto mindre skuldsättning har kommunen.

Kommunens soliditet enligt balansräkningen uppgick vid årets slut till 45,0 procent vilket är ökning från föregående års 43,9 procent. Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser uppgick till 16,3 procent vilket även det är en ökning jämfört med 2018. Detta innebär att soliditetsmålet är uppfyllt.

Investeringsmål – Självfinansieringsgraden av reinvesteringar 100 %

Status: Helt uppfyllt

För att uppnå god ekonomisk hushållning bör, när den löpande driften finansierats, en tillräckligt stor andel av skatteintäkterna återstå för att kunna finansiera årets investeringar. Detta mäts genom nyckeltalet "skattefinansieringsgraden av investeringarna", kan även kallas självfinansieringsgrad. Kommunfullmäktige har beslutat om att självfinansieringsgraden för reinvesteringar ska uppgå till 100 procent.

Självfinansieringsgraden av samtliga investeringar uppgick 2019 till 93 procent och för 2018 till 123 procent. Självfinansieringsgraden av reinvesteringar uppgick 2019 till 114 procent. Detta innebär att investeringsmålet är uppfyllt.

Finansiella resultatmål för 2019

Årets resultat Årets resultat skall uppgå till 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Årets resultat på 28,9 mnkr motsvarar 4,2 procent i resultatnivå. Detta innebär att resultatmålet uppfyllts för 2019.

Soliditetsmål Låneskulden ska över tid minska genom amortering. Målet för 2019 var att amortera 4,3 mnkr.

Under 2017 minskades låneskulden 32,5 mnkr genom amortering. Någon ytterligare amortering inte skett under 2018 och 2019. Detta innebär dock samtidigt att soliditetsmålet inte uppfyllts för 2019.

Investeringsmål Självfinansieringsgraden av reinvesteringar 100 procent för 2019.

Självfinansieringsgraden av reinvesteringar uppgick 2018 till 114 procent. Investeringsmålet är därmed uppfyllt för 2019.

Bedömning av god ekonomisk hushållning

Måloppfyllelsen för god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv förbättrades något under 2019 i och med att resultatmålet för året uppfylldes vilket inte var fallet 2018. Vid en bedömning om kommunen har en god ekonomisk hushållning är det viktigt att målen värderas i sin helhet men också att bedömningen ses över tid. Då bedömningen för ett enskilt år kan ge en för begränsad bild.

Av kommunfullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning är samtliga finansiella inriktningsmål helt uppfyllda och inriktningsmålen för verksamheten är helt eller delvis uppfyllda.

Sammanvägda bedömningen som kommunstyrelsen gör, för 2019, är att Munkedals kommun bedöms ha god ekonomisk hushållning.

Balanskravsutredning

Det lagstadgade balanskravet infördes i kommunallagen år 2000. Det innebär att kommunerna ska besluta om en budget där intäkter överstiger kostnaderna. Skulle resultatet, när året är slut, vara negativt ska kommunen inom en tidsperiod om tre år återställa det uppkomna underskottet. Detta genom att kommunfullmäktige beslutar om en plan för hur det ska ske.

Balanskravsutredning			
(mnkr)	2017	2018	2019
Årets resultat	50,8	12,5	28,9
Reducering av samtliga realisationsvinster	-37,5	-0,4	-8,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	13,3	12,1	20,9
Medel till resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0
Medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0
Balanskravsresultat	13,3	12,1	20,9
Balanskravsunderskott från tidigare år	0,0	0,0	0,0
Balanskravsresultat att reglera	0,0	0,0	0,0

Balanskravsutredningen visar ett positivt resultat vilket innebär att något balanskravsunderskott inte uppstått.

Naturstig vid Borgmästarebruket. Foto: Erland Pålsson.

Kommunala jämförelser

Kommunerna i norra Bohuslän; Munkedal, Tanum, Sotenäs, Strömstad och Lysekil har sedan år 2000 systematiskt använt sig av kommunala jämförelser. Syftet med arbetet är att genom jämförelser förklara likheter och olikheter mellan kommunerna och att detta arbete ska leda till ett erfarenhetsutbyte och lärande mellan kommunerna.

Befolkning

Munkedal har tillsammans med Sotenäs haft en positiv befolkningsutveckling det senaste året. Munkedal har haft den enskilt största ökningen under perioden.

Invånare totalt				
(antal)	2017	2018	2019	
Lysekil	14 621	14 611	14 555	
Munkedal	10 423	10 503	10 513	
Sotenäs	9 073	9 030	9 061	
Strömstad	13 218	13 253	13 218	
Tanum	12 763	12 873	12 841	

Finansiella jämförelser

Kommunalskatt

Skattesatsen skiljer sig åt mellan kommunerna i norra Bohuslän. Mellan 2018 och 2019 har samtliga kommuner oförändrad skattesats. Munkedal har högsta utdebiteringen men samtliga kommuner ligger högt i jämförelse med Västra Götalandsregionen 21,30 och riket 20,70.

Kommunalskatt	
(%)	Utdebitering
Lysekil	22,46
Munkedal	23,63
Sotenäs	21,99
Strömstad	21,91
Tanum	21,56

Resultat

Samtliga kommuner visar positiva resultat de senaste fem åren.

Resultat					
(mnkr)	2015	2016	2017	2018	2019
Lysekil	35,7	18,6	8,1	19,8	13,5
Munkedal	0,1	39,6	50,8	12,5	28,9
Sotenäs	13,3	29,6	10,2	9,9	6,4
Strömstad	14,4	37,6	32,7	30,0	71,9
Tanum	6,0	12,7	15,2	6,9	4,1

Nettokostnadsutveckling

Ett viktigt mått för att långsiktigt nå och behålla en ekonomisk balans är kontrollen kostnadsutvecklingen och att kostnaderna inte ökar snabbare än intäkterna. Lysekil, Munkedal och Strömstad redovisar en sänkt nettokostnadsandel 2019.

Nettokostnad som andel av skatteintäkter och statsbidrag (%)					
	2015	2016	2017	2018	2019
Lysekil	95,8	98,1	99,6	99,8	99,3
Munkedal	99,4	93,1	91,8	98,0	95,6
Sotenäs	96,9	94,1	98,7	98,9	99,4
Strömstad	98,3	97,5	96,1	96,9	93,3
Tanum	97,3	96,5	96,2	98,3	98,6

Nettokostnadsutveckling (mnkr)			
	2018	2019	förändr
Lysekil	885,4	885,4	4,0%
Munkedal	636,7	654,2	2,7%
Sotenäs	515,2	519,9	0,9%
Strömstad	719,9	725,7	0,8%
Tanum	717,1	751,3	4,8%

Soliditet

Den långsiktiga finansiella styrkan, soliditeten, skiljer sig väsentligt åt mellan kommunerna. Sotenäs och Strömstad har högst soliditet. Munkedal redovisar en klar förbättring även för 2019.

Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser (%)					
	2015	2016	2017	2018	2019
Lysekil	-20,1	-15,6	-11,3	-7,1	-3,6
Munkedal	-7,7	0,9	9,5	12,5	16,3
Sotenäs	23,7	28,1	28,6	36,4	38,1
Strömstad	25,3	28,1	27,6	25,2	29,5
Tanum	10,8	11,9	13,7	14,1	13,6

Barn och utbildning

När det gäller godkända betyg har Munkedal betydligt sämre resultat än övriga kommuner. De andra kommuner har även förbättrat sitt resultat 2018 jämfört med 2017. Samtliga kommuner utom Strömstad redovisar dock sämre värden 2018 än 2016. En av orsakerna till detta är att kommunerna de senaste åren tagit emot förhållandevis många nyanlända. Alla kommunerna i norra Bohuslän har lägre resultat än riksgenomsnittet.

Godkänt betyg i alla ämnen i år 9

(%)	2017	2018	2019
Lysekil	68	71	70
Munkedal	59	59	62
Sotenäs	67	71	79
Strömstad	68	72	69
Tanum	68	74	70

Resultaten i gymnasieskolan följs upp genom att mäta hur stor andel av eleverna som fullföljer gymnasiestudierna inom fyra år. Samtliga kommuner utom Lysekil ligger bättre än riksgenomsnittet på 78 procent.

Andel elever som fullföljer gymnasiet inom 4 år

(%)	2017	2018	2019
Lysekil	69	73	73
Munkedal	79	79	82
Sotenäs	86	82	69
Strömstad	74	82	67
Tanum	78	79	80

Grillplats vid Lilla Holmevattnet, Kynnefjäll Foto: Erland Pålsson.

Omsorgsverksamheten

Alla kommunerna i norra Bohuslän har höga kostnader för äldreomsorg. Munkedal har, tillsammans med Sotenäs, högst kostnader i kommungruppen när totalkostnaden för äldreomsorg ställs i relation till antalet invånare 80 år och äldre. Munkedal har höjt sina kostnader 2019 medan övriga kommuner redovisar sänkta eller oförändrade kostnader.

Nettokostnad äldreomsorg/invånare 80+

(tkr)	2017	2018	2019
Lysekil	205	198	189
Munkedal	198	207	215
Sotenäs	220	214	215
Strömstad	215	215	201
Tanum	212	212	210

I de nationella jämförelser som görs av hur brukarna upplever kvaliteten inom äldreomsorgen får kommunerna i norra Bohuslän generellt ett bra betyg. Brukarna i norra Bohuslän är mer nöjda än riksgenomsnittet. Brukarnas nöjdhet är störst inom hemtjänsten.

NKI Hemtjänst

(Andel nöjda brukare)	2017	2018	2019
Lysekil	94	87	87
Munkedal	95	97	91
Sotenäs	94	94	91
Strömstad	100	95	100
Tanum	89	90	92

NKI Särskilt boende

(Andel nöjda brukare)	2017	2018	2019
Lysekil	82	68	73
Munkedal	83	87	90
Sotenäs	91	88	92
Strömstad	84	83	83
Tanum	92	94	88

Kostnaden för försörjningsstöd skiljer sig mycket åt mellan kommunerna. Lysekil och Munkedal har högst kostnad för försörjningsstöd medan kostnaderna i Strömstad ligger betydligt lägre än övriga kommuner.

Försörjningsstöd kostnad/invånare

(kr)	2017	2018	2019
Lysekil	832	629	944
Munkedal	776	735	882
Sotenäs	533	551	595
Strömstad	324	335	318
Tanum	704	637	541

Biblioteket Munkedal. Foto: Erland Pålsson.

VA

Alla fem kommunerna i norra Bohuslän har höga taxor för vatten och avlopp. Alla kommunerna har som målsättning att VA-verksamhetens kostnader fullt ut ska finansieras med taxor från VA-kollektivet.

VA-taxa normalvilla

(kr)	2017	2018	2019
Lysekil	8 688	8 847	8 847
Munkedal	9 132	9 135	9 409
Sotenäs	8 388	8 570	8 902
Strömstad	10 656	11 193	11 193
Tanum	11 616	11 194	11 194

Familjecentralen, Skatten. Foto: Erland Pålsson.

Personal

Tanum har den klart lägsta sjukfrånvaron och Munkedal har fortfarande den näst högsta sjukfrånvaron av kommunerna.

Personal – Sjukfrånvaro

(%)	2017	2018	2019
Lysekil	7,1	7,7	8,3
Munkedal	8,0	7,2	7,5
Sotenäs	6,7	6,2	7,3
Strömstad	6,5	7,1	7,0
Tanum	6,4	6,2	5,9

Frukostmöte, näringsliv, Torreby i maj 2019. Foto: Erland Pålsson.

10 års översikt

I tioårsöversikten redovisas kommunens ekonomiska utveckling och ställning under en tioårsperiod. Redovisningen innehåller resultaträkningen och balansräkningen för kommunen samt väsentliga nyckeltal för kommunen och koncernen.

Resultaträkningen

Kommunen redovisar 2019 ett positivt resultat på 29 mnkr. Under tioårsperioden har det redovisats positiva resultat förutom 2014.

Verksamhetens intäkter har ökat under de senaste 10 åren med 52 mnkr. Kostnaderna har ökat med 250 mnkr under perioden. Stor del av detta är löneökningar och ökade kostnader för köp av huvudverksamhet. Men även kostnader kopplade till statsbidragen inom integration och skolverksamheten.

Nettokostnadsökningen är i nivå med intäktsökningen i form av skatteintäkter och generella bidrag under den senaste tioårsperioden vilket innebär en hållbar kostnadsutveckling. De senaste fyra åren har staten delat ut ett extra generellt statsbidrag till följd av flyktingsituationen. Munkedals kommun har mottagit 48 mnkr för detta. Under perioden 2012-2015 har kommunen haft jämförelsestörande intäkter motsvarande 23 mnkr, beroende på återbetalning av inbetalda premier från AFA försäkring.

Balansräkningen

Kommunen har ökat sina tillgångar under åren, främst har detta skett inom exploateringsverksamheten, bland annat i Säleby, Smeberg och Möe samt att kommunen under 2017 förvärvat Dingle Naturbruksskola. Kommunen har även köpt bolaget Vadholmen Foss 2:81 mfl AB och ökat sitt aktiekapital i Rambo AB.

Nyckeltal

Nettokostnadsandelen av skatter och statsbidrag har hållit sig runt 97 procent under större delen av tioårsperioden. Soliditeten förbättrades under åren 2006-2013, men försämrades 2014-2015. Därefter har soliditeten åter förbättrats och från 2016 har kommunen en positiv soliditet även inklusive samtliga pensionsåtaganden. De senaste två åren har investeringarna i koncernen varit höga vilket till stor del utgörs av det omfattande ROT-renoveringsprojektet i Munkbo. Låneskulden i koncernen har ökat stadigt under tioårsperioden. Främst för att klara av investeringarna som under vissa år varit högre än summan av årets resultat och avskrivningar.

Hällevadsholms skola. Foto: Erland Pålsson.

10 års översikt

(Belopp i mnkr)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
RESULTATRÄKNING										
Verksamhetens intäkter	108	101	123	105	116	127	189	215	164	160
Verksamhetens kostnader	-540	-552	-581	-583	-629	-656	-734	-777	-779	-790
Avskrivningar	-20	-22	-19	-16	-17	-19	-22	-22	-22	-24
Verksamhetens nettokostnader	452	-473	-477	-494	-530	-548	-567	-584	-637	-654
Skatteintäkter	360	368	372	383	392	405	439	463	474	485
Generella statsbidrag och utjämningsbidrag	119,4	116,6	120,6	125,0	140,0	147,0	170,0	174	175	199
Finansiella intäkter	2	1	2	3	3	2	3	3	5	4
Finansiella kostnader	-11	-6	-6	-6	-7	-5	-5	-5	-5	-5
Resultat före extraordinära poster	19	7	11	11	-2	1	40	51	12	29
Extraordinära intäkter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0
Årets resultat	19	7	11	11	-2	0	40	51	12	29
BALANSRÄKNING										
(Belopp i mnkr)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Anläggningstillgångar	384	378	382	388	386	420	428	443	457	476
Omsättningstillgångar	97	113	118	123	129	129	213	212	211	239
Summa	480	491	500	511	515	549	641	655	668	715
Eget kapital	164	171	182	192	190	191	230	281	293	322
Skulder och avsättningar	316	320	317	319	325	358	411	374	375	393
Summa	480	491	500	511	515	549	641	655	668	715
NYCKELTAL KOMMUNEN										
Årets resultat per invånare, kr	733	1 860	706	1 046	-188	17	3 823	4 870	1 188	2 753
Resultat enligt balanskrav, mnkr	10	2	10	12	0	0	35	13	12	21
Nettokostnadsandel av skatter och statsbidrag, %	95	97	97	97	100	99	93	92	98	96
Kassalikviditet, %	56	63	46	40	79	68	101	104	105	105
Soliditet, %	34	35	38	38	37	35	36	43	44	45
Soliditet inkl. ansv.förb., %	-12	-15	-11	-12	-10	-8	1	10	13	16
Låneskuld, mnkr	188	205	205	205	205	217	217	190	191	193
Nettoinvesteringar, mnkr	27	20	33	36	24	42	27	51	28	57
Kommunens skattesats	22:76	22:76	22:76	22:33	22:83	22:83	22:68	23:63	23:63	23:63
Invånarantal 31 december	10 181	10 223	10 173	10 205	10 243	10 205	10 361	10 423	10 503	10 513
NYCKELTAL KOMMUNKONCERNEN										
Årets resultat per invånare, kr	1 989	740	1 211	1 112	-33	323	3 635	4 579	1 413	2 756
Årets resultat	20	8	12	11	0	3	38	48	15	29
Nettokostnadsandel av skatter och statsbidrag, %	93	96	95	96	98	97	92	91	96	95
Kassalikviditet, %	64	67	51	45	87	54	54	57	57	85
Soliditet, %	27	28	29	30	28	27	28	30	29	30
Soliditet inkl. ansv.förb., %	-7	-9	-6	-7	-5	-3	3	8	10	12
Låneskuld, mnkr	334	351	353	367	398	425	491	492	535	550
Nettoinvesteringar, mnkr	56	48	54	184	62	64	76	136	102	92

Personalredovisning 2019

Attraktiv arbetsgivare med engagerade medarbetare som gör skillnad varje dag

Årets medarbetarundersökning visar att Munkedals kommun är en attraktiv arbetsgivare på flera områden. Det finns hög andel sökanden till lediga tjänster, goda utvecklingsmöjligheter och medarbetarna upplever trivsel och gemenskap på arbetsplatserna.

Inledning

Munkedals kommun genomför medarbetarundersökningar varje år och årets undersökning visar höga värden för kommunens värdegrund. Meningsfullt arbete, chefer som visar förtroende för sina medarbetare och trivsel och gemenskap med kollegorna låg också högt i mätningen. Utvecklingsområden finns och undersökningen visar på att arbetsgivaren behöver kartlägga arbetsbelastningen och se på vilka resurser och förutsättningar för att göra ett bra arbete samt fortsatt arbete för att sänka sjukfrånvaron.

Kompetensförsörjning har identifierats som en stor utmaning bland Sveriges kommuner och är ett prioriterat område för kommunen. I syfte att främja kompetenshöjning och kompetensförsörjning har en mängd åtgärder genomförts i förvaltningarna. Till exempel karriärplaner för socialsekreterare och sjuksköterskor, nystartad arbetsintegrerad lärarutbildning för årskurs 4-6 och andra valideringshöjande utbildningar i kommunsamarbete.

Uppdrag

► Fokusområde attraktiv arbetsgivare

Framtagandet av en strategi och handlingsplan pågår, för hur Munkedals kommun kan stärka sitt arbetsgivarvarumärke i relation till andra arbetsgivare, med syfte att attrahera, rekrytera och behålla medarbetare och kompetens. Införandet av semesterväxling, hälsoinsatser via hälsoinspiratörer, workshop på ledardagar, kontinuerligt arbete med positiv kandidatupplevelse och professionella rekryteringar är några exempel.

Att vara en attraktiv arbetsgivare innebär också att kontinuerligt arbeta för konkurrenskraftiga, rättvisa och jämlika löner som möjligt. Årets löneöversyn innebar en grundlig lönekartläggning och visade behovet av att rätta till osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor inom lika och likvärdiga arbeten. Struktursatsningar gjordes för ett antal anställda för att utjämna skillnader samt även satsningar på anställda inom grupper med låg lön i förhållande till lång anställningstid.

► Kompetensförsörjning

För att kunna säkerställa att Munkedals kommun har medarbetare med rätt kompetens kommer arbetet med en kompetensförsörjningsstrategi startas under 2020. Syftet är att skapa en övergripande och sammanhållen strategi och metod för kompetensförsörjning och kompetensutveckling.

Kontinuerliga aktiviteter för att säkerställa rätt kompetens i verksamheten sker bl a genom internutbildningar, workshops och handledning vid behov. Webbutbildningar bidrar till att utbildningar blir mer tillgänglig för fler. AIL-läroutbildning för årskurs 4-6, Skolverkets fortbildning "att leda för digitalisering" för rektorer och ledning, utbildningsinsatser för fritidspedagoger, handledarutbildning, valideringsutbildning till undersköterska, ledarutbildningar, traineeutbildning, mentorsprogram samt ökat antal högskolepraktikanter och rekryteringskampanjer riktade till studenter är några exempel på kompetenshöjande aktiviteter.

För att möta det ökade kravet på kompetensförsörjning ingår kommunen i samarbeten som gynnar kommunen. Nätverk som till exempel SML, Fyrbodals, Kommunakademien Väst, Högskolan Väst och Medflyttarservice är goda exempel på nya nätverk mellan professioner som arbetar kring samma uppdrag och mål.

► Målet för sjukfrånvaron ska minska till 5 procent år 2022, utifrån arbetsmiljöpolicy antagen av KF 2019

För andra året i rad genomfördes "OSA-enkäten", där OSA står för organisatorisk och social arbetsmiljö. Enkätundersökningen handlar om hur vi trivs, hur arbetet ordnas, styrs, kommuniceras och hur beslut fattas i verksamheten.

Undersökningen visar höga resultat för ett meningsfullt arbete, förtroende från chef, tydlighet kring vad som förväntas av mig i mitt arbete samt att man upplever trivsel och gemenskap med kollegorna.

Områden att utveckla är uppföljning av mål, kommunikation och återkoppling samt upplevelsen av stress under arbetstid.

Särskilda aktiviteter som erbjudits till förvaltningarna är arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud samt utbildning i systemet för tillbud och arbetsskador. En stor del av de åtgärder som bedrivs syftar till att förbättra förutsättningarna för det goda ledarskapet och därigenom bidra till en god arbetsmiljö och på sikt minskad sjukfrånvaro.

En viktig del i att förebygga sjukskrivningar är kommunens rehab- och aktiveringskurs med målgruppen anställda med risk för långtidssjukskrivning. Kursen genomfördes för andra året i rad och är ett samarbete med företagshälsovården med stöd från Försäkringskassans förebyggande sjukpenning.

Hälsofrämjandeaktiviteter som har genomförts är hälsodag på Vann för ett 60-tal anställda, veckovis gratis träning, utomhusträningsevent, föreläsningar inom hälsoområdet. Varje hälsoinspiratör har också fått "miniband" till sin arbetsplats tillsammans med övningsprogram för att inspirera till rörelse på arbetstid.

Personalstatistik

Personalstruktur			
	2017	2018	2019
Totalt antal anställda (månadsavlönade)	1 052	1 048	1 015
Antal tillsvidareanställda	943	918	918
- varav kvinnor	802	786	787
- varav män	141	132	131
Antal visstidsanställda (månadsavlönade)	109	130	97
Årsarbetare	954,2	952,8	936,9
Nyrekryteringar, tillsvidareanställda	68	59	59
Avgångar, tillsvidareanställda	143	128	103
- varav pension	21	21	22
- varav arbetsbrist	2	8	1
- varav egen begäran	91	83	65

Under senaste året har antal anställda i Munkedals kommun minskat med 3,1 procent till att omfatta 1015 anställda. Antalet tillsvidareanställda har inte förändrats medan antalet visstidsanställda har minskat med 33 personer jämfört med 2018. Timavlönad personal är inte medräknad. Personalstyrkan består av 85,7 procent kvinnor och 14,3 procent män.

Personalerfarenhet

Under 2019 har 103 personer avslutat sin anställning i Munkedals kommun. Personalomsättning har minskat från föregående år, då 128 personer avslutade sin anställning. 22 personer gick i pension, 65 personer sa upp sig på egen begäran och 1 person avslutades på grund av arbetsbrist. Det har rekryterats 59 nya personer till kommunen. Siffrorna gäller endast tillsvidareanställda.

Tabellen nedan visar kommande pensionsavgångar förutsatt att arbetstagaren arbetar till 65 år.

Kommande pensionsavgångar

	2020	2021	2022
Munkedals kommun	21	18	23
- Barn- och utbildningsförvaltningen	5	6	12
- Fritids- och kulturförvaltning	1	0	1
- Kommunstyrelsens förvaltning	2	2	0
- Samhällsbyggnadsförvaltningen	1	1	2
- Valfärdsförvaltningen	12	9	8

Åldersstruktur

	2017	2018	2019
-29, %	13	13	12
30-39, %	20	21	23
40-49, %	25	24	25
50-59, %	29	28	26
60-, %	13	14	14
Medelålder tillsvidareanställda	46	46,2	45,8
Medelålder visstidsanställda (månadsavlönade)	38,2	38,6	38,6

Medelåldern för tillsvidareanställda har minskat med ett halvår och är nu 45,8 år. Medelåldern för visstidsanställda är 38,6 år, vilket är samma som 2018.

Andelen anställda i åldersintervallet upp till och med 49 år har ökat med 2 procentenheter jämfört med föregående år. Andelen som är 50 år eller äldre har minskat med 2 procentenheter jämfört med föregående år. Siffrorna gäller månadsavlönade.

Sysselsättningsgrad

	2017	2018	2019
Andel heltidstjänster tillsvidare, %	63,6	65	69
Genomsnittlig sysselsättningsgrad, totalt, %	90,7	91	92,3
Genomsnittlig sysselsättningsgrad, kvinnor, %	90,1	90,7	92,1
Genomsnittlig sysselsättningsgrad, män, %	93,8	92,6	93,3

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för tillsvidareanställda är 92,3 procent. Sysselsättningsgraden för kvinnor är 92,1 procent och för männen 93,3 procent. Sysselsättningsgraden har höjts med 1,4 procentenheter för kvinnorna och med 0,7 procentenheter för männen jämfört med 2018. Bland de tillsvidareanställda arbetar 69 procent heltid vilket är en ökning med 4 procentenheter jämfört med 2018.

Sjukfrånvaro			
Sjukfrånvaro, %	2017	2018	2019
Frisknärvaro (0 sjukdagar)	33,6	32,6	33,3
Total sjukfrånvaro	8,03	7,16	7,48
Långtidssjukfrånvaro >60 dagar	54,25	50,22	52,51
Kvinnor, total sjukfrånvaro	8,36	7,45	7,96
Kvinnor, långtidssjukfrånvaro >60 dagar	55,71	49,98	52,85
Män, total sjukfrånvaro	6,49	5,84	5,28
Män, långtidssjukfrånvaro >60 dagar	54,87	51,69	50,76
<29 år	10,47	8,91	8,13
30-49 år	7,95	6,95	6,69
>50 år	7,46	6,91	8,14
Övertid timmar	10 836	10 093	8 606
Övertid belopp (tkr)	3 413	3 258	2 822
Fyllnadstid timmar	21 386	24 621	21 071
Fyllnadstid belopp (tkr)	6 121	4 347	3 505

Sjukfrånvaron har ökat från 7,16 procent (2018) till 7,48 procent (2019). För kvinnor har den ökat med 0,51 procentenheter och för män har den minskat med 0,56 procentenheter.

Sett till kön följer sjukfrånvaron mönstret i övriga kommuner, det vill säga högre sjuktal för kvinnor än män. Sjukfrånvaron är högst i åldersintervallet upp till och med 29 år samt över 50 år och lägst i åldersgruppen 30-49 år.

Sjukfrånvaron fortsätter att ligga relativt jämnt fördelat mellan korttids- och långtidsfrånvaro. Kommunen satsar på arbetsmiljöarbetet och arbetar aktivt för att sänka sjuktalet, enligt målet för arbetsmiljöpolicyn.

Frisknärvaron, det vill säga 0 sjukdagar under året, är 33,3 procent vilket är en ökning jämfört med föregående år.

Framtid

Framtidsjobben finns i välfärden och stora pensionsavgångar och ökad efterfrågan på välfärdstjänster gör att kommuner och regioner behöver rekrytera många nya medarbetare de kommande åren.

Vi lever också i en tid av ständig innovation och förändring och kommunens organisation är inget undantag. Inom den närmaste framtiden är förutom rekrytering, även digitalisering, nya arbetsformer samt medarbetarens nya roll, viktiga fokusområden inom personalområdet.

”Medarbetarupplevelsen” – det vill säga den resa som medarbetaren gör i kommunens organisation är och kommer allt mer att stå i fokus. Detta omfattar alla faser från anställningsögonblicket till introduktion, styrning av prestationer och utveckling samt avgången. Att förstå och utveckla denna upplevelse som helhet kommer att vara en prioriterad del, eftersom det kan leda till stora fördelar för både medarbetaren och organisationen.

Genom att främja en positiv medarbetarupplevelse kan kommunen bidra till att öka medarbetarnas välbefinnande och i slutändan minska antalet sjukdagar och sjukfrånvaron. Det blir också lättare att hålla kvar medarbetare eftersom de helt enkelt inte upplever något behov av att byta arbete. Att se till att medarbetarna är engagerade skapar dessutom en mer entusiastisk arbetsstyrka som kan driva på en hållbar tillväxt. Slutligen kan det ge glans åt kommunens varumärke som arbetsgivare och göra det lättare att rekrytera de nya talanger vi behöver.

Kommunen följer SKR:s nio rekryteringsstrategier som innebär att arbetet utifrån strategierna både kan minska rekryteringsbehovet och öka arbetsgivarens attraktionskraft. Det gäller att erbjuda goda förutsättningar så att medarbetarna med Sveriges viktigaste jobb vill fortsätta bidra till vår gemensamma välfärd.

”Använd kompetensen rätt, bredda rekryteringen, fler jobbar mer, förläng arbetslivet, visa karriärmöjligheterna, skapa engagemang, utnyttja tekniken, marknadsför jobben samt underlätta lönekarriär.”

(SKR:s nio strategier)

Ekonomi

➤ Redovisningsprinciper	46
➤ Resultaträkning	48
➤ Kassaflödesanalys	49
➤ Balansräkning	50
➤ Notförteckning	52
➤ Drift- och investeringsredovisning . .	62

Redovisningsmodell och redovisningsprinciper

Kommunens årsredovisning innehåller en resultat- och balansräkning samt en kassaflödesrapport. Årsredovisningen innehåller även en koncernredovisning. Denna utgör en sammanställning av kommunens resultat- och balansräkningar och bokslut för de bolag kommunen har betydande inflytande i. För kommunens interna redovisning tillkommer även drift- och investeringsredovisning.

Övergripande principer

I den löpande redovisningen och vid upprättandet av årsredovisningen följs ett antal övergripande redovisningsprinciper vilka skapar ett normverk som styr innehållet i redovisningsrapporterna. Analysen av den finansiella ställningen och utvecklingen baseras på antagandet att dessa principer har följts. Principerna är följande:

- ❖ Principen om pågående verksamhet
- ❖ Objektivitetsprincipen
- ❖ Försiktighetsprincipen
- ❖ Matchningsprincipen
- ❖ Principen om öppenhet

Tillämpning av redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med den nya lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och i allt väsentligt rekommendationer från rådet för kommunal redovisning (RKR). Kommunen har analyserat effekter på resultat- och balansräkning med anledning av den nya lagen och bedömer att inga väsentliga effekter uppkommer i ingångsbalans och jämförelsesiffror. Nedan följer en kort beskrivning av några väsentliga principer som påverkar bokslut och redovisning.

Anläggningstillgångar/avskrivningar

Materiella och immateriella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar. Har en anläggningstillgång på balansdagen ett lägre värde än det bokförda värdet skrivs tillgången ner till detta lägre värde om det kan antas att värdeminskningen är bestående.

Investeringar aktiveras som anläggningstillgång vid ett anskaffningsvärde på minst ett halvt prisbasbelopp och en beräknad livslängd på minst tre år. Avskrivningar beräknas på anskaffningsvärde minskat med investeringsinkomst under nyttjandeperioden. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs emellertid inga avskrivningar. Investeringar aktiveras tertialvis. Munkedals kommun fördelar fastigheter samt gatu- och markanläggning på komponenter. Anläggningstillgångar med betydande komponenter fördelas med olika avskrivningstider 0-60 år. Utgifter

för detaljplaner har aktiverats under perioden vilket avviker från RKR:s rekommendation.

Finansiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde. Har en finansiell anläggningstillgång på balansdagen ett lägre värde än det bokförda värdet skrivs tillgången ner till detta lägre värde om det kan antas att värdeminskningen är bestående.

Leasingavtal

Leasingavtal som är löper kortare än 3 år redovisas som hyresavtal (operationell leasing). Leasingavtal som överstiger tidsramen är leasing av bilar. Den redovisas som finansiell leasing och anläggningstillgång. Leasingavgiften kostnadsförs linjärt över leasingperioden.

Finansiella tillgångar och skulder

Långfristiga skulder som förfaller inom 12 månader men där syftet är att refinansiera dessa, redovisas som långfristig skuld enligt RKR 7. Redovisning av finansiella tillgångar och finansiella skulder. Lånekostnader belastar resultatet för den period de hänför sig till (Huvudmetoden). Förtidsinlösen av swappar kostnads- respektive intäktsförs direkt vid inlösentillfället.

Pensionsskuld

Pensionsskulden redovisas enligt blandmodellen. Pensionsåtaganden inklusive löneskatt som uppkommit före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse. Pensionsåtaganden för de kommunala företagen har skett i de sammanställda räkenskaperna enligt de principer och regler som gäller för företagen.

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen (koncernredovisningen) är upprättad enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Det innebär att kommunens bokförda värden på aktier i dotterbolagen elimineras med dotterbolagens egna kapital vid förvärvstillfället. Vid förvärvet av Vadholmen Foss 2:81 m fl AB uppstod en elimineringsdifferens då köpeskillingen översteg bolagets egna kapital. Detta resulterade i en post om 5,6 mnkr som redovisas som övervärde i fastighet. Denna post skrivs av under en 5-årsperiod. Vidare innebär proportionell konsolidering att endast den ägda andelen av dotterbolagens tillgångs- och skuldposter respektive kostnads- och intäktsposter har tagits med i koncernredovisningen. Interna poster av väsentlig betydelse har eliminerats. Dotterbolagens obeskattade reserver betraktas i koncernbalansräkningen som eget kapital. I koncernresultaträkningen har dotterbolagens bokslutsdispositioner återförts. Kommunens redovisningsprinciper gäller vid upprättande av koncernredovisningen, gällande uppskrivningar, värdering av finansiella instrument, finansiell leasing, avsättningar och nedskrivningar.

Gamla bruket. Foto: Erland Pålsson.

Intern redovisning

Kapitaltjänstkostnaden utgörs av avskrivningar och intern ränta. Avskrivningen beräknas på tillgångens ursprungliga anskaffningsvärde och är linjär, dvs. lika stora belopp varje år under nyttjandeperioden. Avskrivningstiden beräknas utifrån anläggningens nyttjandeperiod och påbörjas när investeringen tas i bruk. Avskrivningstiderna ses över varje år. Internränta beräknas på tillgångens bokförda värden vid varje månads ingång. Räntesatsen för 2019 var 2,5 procent.

I samband med bokföring av lön kostnadsförs personalomkostnader (arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar och intjänad pensionsrätt). Under år 2019 har kalkylerade personalomkostnadspålägg varit 39,5 procent.

Samhällsbyggnadsförvaltningen förvaltar kommunens fastigheter och svarar även för kommunens samlade kostverksamhet och städverksamhet. En fördelning av dessa kostnader till berörda enheter sker genom en interndeberingsmodell.

Resultaträkning

Resultaträkning					
(Belopp i mnkr)	not	Kommunkoncernen		Kommunen	
		2018	2019	2018	2019
Verksamhetens intäkter	(not 1)	257,1	250,4	164,6	159,6
Verksamhetens kostnader	(not 2)	-844,4	-855,3	-778,9	-789,5
Avskrivningar	(not 3)	-38,2	-42,1	-22,4	-24,3
Verksamhetens nettokostnader		-625,5	-647,0	-636,7	-654,2
Skatteintäkter	(not 4)	474,0	485,6	474,0	485,6
Generella statsbidrag och utjämning	(not 5)	175,6	198,7	175,6	198,7
Verksamhetens resultat		24,1	37,3	12,9	30,1
Finansiella intäkter	(not 6)	1,8	1,4	4,7	4,1
Finansiella kostnader	(not 7)	-9,0	-10,0	-5,1	-5,3
Resultat före extraordinära poster		16,9	28,7	12,5	28,9
Skattekostnader	(not 8)	-2,1	0,3	0,0	0,0
Extraordinära poster		0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat		14,8	29,0	12,5	28,95

Koncerninterna ekonomiska förhållande framgår av not 23.

Årets resultat

Årets resultat för kommunen uppgår till 28,9 mnkr, en ökning med 16,4 mnkr från 2018. Ökningen beror i huvudsak på överskott från fastighetsförsäljning med 8,3 mnkr samt en gynnsam utveckling av skatte- och bidragsintäkter. Årets resultat, 28,9 mnkr, uppgår till 4,2 procent av skatte- och bidragsintäkter vilket är över resultatmålet för året som är 2,0 procent. Även kommunfullmäktiges inriktningsmål, med ett resultat på 2,0 procent på lång sikt, är uppfyllt. Kommunkoncernens resultat före extraordinära poster uppgår till 28,7 mnkr. Samtliga bolag inom kommunkoncernen redovisar överskott.

Verksamhetens nettokostnader

Verksamhetens nettokostnader har sammantaget ökat från föregående år med 2,7 procent. Verksamhetens intäkter har minskat med 5,0 mnkr eller 3,0 procent från 2018. Förändringen beror framför allt på minskade intäkter i form av riktade statsbidrag, från i första hand Migrationsverket, med totalt 14,7 mnkr. Däremot har intäkter från fastighetsförsäljning ökat med 7,6 mnkr. Verksamhetens kostnader har ökat 10,6 mnkr eller 1,4 procent jämfört med föregående år. Löner och sociala avgifter har ökat med 10,0 mnkr (2,1 procent). Lönekostnader för tillsvidareanställd personal har ökat 2,4 procent vilket i huvudsak beror på avtalsenliga löneökningar. Lönekostnaden för timanställda har ökat med 10,1 procent. Kostnaden för pensioner har ökat 0,9 mnkr. Totalt har personalkostnaderna ökat 10,9 mnkr. Övriga kostnader har minskat 0,3 mnkr. Fastighetskostnaderna har minskat 2,5

mnkr främst genom lägre underhållskostnader men även genom minskade uppvärmningskostnader. Avskrivningarna har ökat 1,9 mnkr jämfört med föregående år. Verksamheternas nettokostnad inklusive avskrivningar tar upp 95,6 procent av de skatteintäkter och generella statsbidrag som kommunen haft 2019. I koncernen har verksamhetens nettokostnader ökar 21,5 mnkr eller 3,4 procent. Ökningen beror framför allt på kommunens minskade intäkter och ökade kostnader.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Skatteintäkterna har ökat 11,6 mnkr (2,4 procent) jämfört med föregående år beroende på ett ökat skatteunderlag främst till följd av ökade löner. Generella statsbidrag och utjämning har ökat 23,1 mnkr. Inkomstutjämning, regleringsbidrag och kostnadsutjämning förklarar ökningen.

Finansnetto

Kommunens finansnetto har försämrats med 0,8 mnkr vilket främst beror på lägre utdelning från Kommuninvest. Räntekostnaderna har ökat något jämfört med föregående år vilket beror på att ränta på pensionskulden inte redovisats som finansiell kostnad tidigare. Större delen av kommunens låneskuld har säkrats genom derivat (ränteswappar). Genomsnittsränta på upplåning inklusive derivat uppgår till 2,5 procent. Koncernens finansnetto har försämrats med 1,4 mnkr och uppgår till -8,6 mnkr. Förändringen är hänförligt till kommunen och Munkedals Bostäder.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys – Indirekt metod					
(Belopp i mnkr)	not	Kommunkoncernen		Kommunen	
		2018	2019	2018	2019
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		14,8	29,0	12,5	28,9
Justering för ej likviditetspåverkande poster	Not 9	34,6	29,5	20,9	12,4
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		49,4	58,5	33,4	41,3
Ökning/minskning förråd och varulager	Not 14	0,0	-0,1	-0,1	-0,1
Ökning/minskning exploateringsfastigheter	Not 13	-2,3	-8,8	-2,4	-8,8
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	Not 14	1,3	-9,7	-0,4	-7,4
Ökning/minskning kortfristiga skulder	Not 21	-18,5	21,5	-2,1	17,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten		29,9	61,4	28,4	42,0
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar	Not 10	-0,7	-0,5	-0,7	-0,5
Investering i materiella anläggningstillgångar	Not 11	-102,5	-81,0	-28,6	-46,9
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	Not 11	3,5	15,8	0,5	15,2
Investering i finansiella anläggningstillgångar	Not 12	0,0	0,0	-4,2	0,0
Försäljning i finansiella anläggningstillgångar	Not 12	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-99,7	-65,7	-33,0	-32,2
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupplåning	Not 18	41,1	25,1	0,0	0,0
Amortering	Not 19	-0,3	-12,6	0,0	0,0
Övrig förändring av långfristiga skulder	Not 18, 20	17,5	1,7	1,4	1,1
Minskning av långfristiga fordringar	Not 12	0,5	0,6	0,3	0,6
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		58,8	14,8	1,7	1,7
Årets kassaflöde		-11,0	10,5	-2,9	11,5
Likvida medel vid årets början		150,4	139,4	126,2	123,3
Likvida medel vid årets slut	Not 15	139,4	149,9	123,3	134,8

Kassaflödesanalysen visar hur de likvida medlen har använts under året. Den är uppdelad i tre olika delar: Den löpande verksamhet som består av årets resultat, justerat för ej likviditetspåverkande poster samt förändring av kundfordringar, kortfristiga skulder och lager. Investeringsverksamhet som består av förvärv eller försäljning av anläggningstillgångar. Finansieringsverksamhet som består av långa lån, utdelningar eller amorteringar av skulder.

Årets kassaflöde

Kommunens likvida medel har ökat 11,5 mnkr under 2019 och uppgick vid årets slut till 134,8 mnkr. I koncernen har de likvida medlen ökat med 10,5 mnkr till 149,9 mnkr. Ökningen beror främst på förbättrat resultat och ökade korta skulder.

Löpande verksamhet

Kommunens resultat exklusive avskrivningar och andra ej likviditetspåverkande poster har genererat ett flöde med inbetalningar på 41,3 mnkr. Minskad kapitalbindning i lager samt kortfristiga fordringar och skulder medför ett positivt kassaflöde med 0,7 mnkr.

Investeringsverksamhet

Investeringsverksamheten i kommunen har genererat nettoutbetalningar på 32,2 mnkr vilket helt täcks av överskott i den löpande verksamheten. Investeringar i materiella anläggningstillgångar har skett med 46,9 mnkr varav 36,3 mnkr avser fastigheter för kommunens verksamheter. Koncernens nettoutbetalningar i investeringsverksamheten uppgår till 65,7 mnkr. Investeringarna avser i huvudsak fastigheter i kommunen och Munkbo samt VA-anläggningar i Munkedal Vatten AB.

Finansieringsverksamhet

Kommunens finansieringsverksamhet har genererat ett positivt kassaflöde med 1,7 mnkr vilket till största delen utgörs av statliga investeringsbidrag. Det har under året inte skett någon nyupplåning eller amortering av befintliga lån. I koncernen har nya lån tagits upp till ett värde av 25,1 mnkr, främst inom Munkedal Vatten. Amortering av lån har skett med 12,6 mnkr varav Munkbo 10,0 mnkr. Finansieringsverksamheten i koncernen ger ett positivt kassaflöde med 14,8 mnkr.

Balansräkning

Balansräkning					
(Belopp i mnkr)	not	Kommunkoncernen		Kommunen	
		2018	2019	2018	2019
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	(not 10)	11,5	11,4	11,5	11,4
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	(not 11)	760,1	789,9	297,7	315,6
Maskiner och inventarier	(not 11)	39,1	45,0	24,2	26,0
Finansiella anläggningstillgångar	(not 12)	12,4	11,8	123,6	122,9
Summa anläggningstillgångar		823,1	858,1	457,0	475,90
Omsättningstillgångar					
Exploateringsfastigheter/mark	(not 13)	42,2	51,0	42,2	51,0
Kortfristiga fordringar	(not 14)	54,0	63,8	46,1	53,7
Kassa och bank	(not 15)	139,4	149,9	123,3	134,8
Summa omsättningstillgångar		235,6	264,7	211,6	239,5
SUMMA TILLGÅNGAR		1 058,7	1 122,8	668,6	715,4
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR, SKULDER					
		2018	2019	2018	2019
Eget kapital					
Eget kapital vid årets början		296,5	311,3	280,8	293,4
- varav resultatutjämningsreserv				10,0	10,0
Årets resultat		14,8	29,0	12,5	28,9
Övrigt eget kapital		0,0	0,0	0,0	0,0
Summa eget kapital	(not 16)	311,3	340,3	293,3	322,3
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner	(not 17)	13,6	12,0	13,6	12,0
Andra avsättningar	(not 17)	4,0	3,7	0,0	0,0
Summa avsättningar		17,6	15,7	13,6	12,0
Skulder					
Långfristiga skulder	(not 18,19)	468,1	482,3	191,3	193,0
Övriga långfristiga skulder	(not 20)	32,6	33,9	8,4	9,2
Kortfristiga skulder	(not 21)	229,1	250,6	162,0	178,9
Summa Skulder		729,8	766,8	361,7	381,1
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1 058,7	1 122,8	668,6	715,4
ANSVARSFÖRBINDELSER					
		2018	2019	2018	2019
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits					
bland skulder eller avsättningar	(not 22)	209,5	205,9	209,5	205,9
Borgensåtaganden	(not 22)	0,2	0,2	335,5	360,9
Ställda panter och övriga ansvarsförbindelser		37,0	37,0	0,0	0,0

Koncerninterna ekonomiska förhållande framgår av not 23.

Kommunens balansomslutning ökar med 46,8 mnkr (7,0 procent) och uppgår vid bokslutsdagen till 715,4 mnkr. Den stora ökningen av balansomslutningen beror på det positiva resultatet och ökade kortfristiga skulder i kombination med stora investeringar i anläggningar och exploateringsmark.

Anläggningstillgångar

Kommunens anläggningstillgångar har ökat 18,9 mnkr och uppgår till 475,9 mnkr. Det bokförda värdet på fastigheter och anläggningar samt maskiner och inventarier har ökat 50,8 mnkr genom investeringar och minskat 31,1 mnkr genom avskrivning och försäljning. De finansiella anläggningstillgångarna är i stort sett oförändrade och uppgår till 122,9 mnkr. Största delen av de finansiella tillgångarna utgörs av utlåning till Munkedal Vatten AB med 76,2 mnkr. I koncernen har de materiella anläggningstillgångarna ökat 35,7 mnkr och förutom i kommunen har det gjorts stora investeringar i Munkedal Vatten AB.

Omsättningstillgångar

Kommunens omsättningstillgångar har ökat jämfört med föregående år och uppgår till 239,5 mnkr. Större delen, 134,8 mnkr, utgörs av kassa och bank. Kommunens korta fordringar uppgår till 53,7 mnkr varav skattefordringar 19,1 mnkr, statsbidragsfordringar 3,0 mnkr och kundfordringar 4,6 mnkr. Värdet av bostads- och industritomter för försäljning uppgår till 51,0 mnkr, en ökning med 8,8 mnkr. Ökningen är hänförlig till kommunens köp av industrimark av Skanska AB för 8,6 mnkr. Koncernens omsättningstillgångar har ökat 29,1 mnkr vilket till största delen beror på kommunens ökning.

Eget kapital

Det egna kapitalet har ökat 29 mnkr eller 9,9 procent från föregående år. Inom det egna kapitalet ingår en resultatutjämningsreserv på 10,0 mnkr. Ökningen av det egna kapitalet beror på kommunens positiva resultat och innebär att soliditeten har förstärkts från 43,9 procent 2018 till 45,0 procent 2019. Inklusive alla pensionsåtaganden är kommunens soliditet 16,3 procent vilket är en förbättring med 3,8 procentenheter jämfört med 2018. Koncernens egna kapital har ökat 29,0 mnkr från 2018 och soliditeten har ökat 0,9 procentenheter till 30,3 procent.

Avsättningar

Munkedals kommuns avsättningar består av en pensionsskuld som är intjänad efter 1998. Avsättningen har minskat 1,6 mnkr från 2018. Pensionsskuld som är intjänad innan 1998 redovisas som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen.

Skulder

Munkedals kommuns skulder har ökat 19,4 mnkr sedan föregående bokslut och uppgår till 381,1 mnkr. Koncernbolagens saldo på bankens koncernkonto redovisas som en kortfristig skuld. Samtliga lån som kommunen har är tagna i Kommuninvest Sverige AB. Den totala lånesumman för kommunen på både långa och korta löptider är 184,7 mnkr. Kommunen använder sig av derivat i form av ränteswappar för att minska ränterisken. Koncernens långfristiga skulder har ökat 15,5 mnkr varav nyupplåning minus amortering svarar för 12,5 mnkr. De kortfristiga skulderna har ökat 21,5 mnkr främst genom ökade leverantörsskulder.

Ansvarsförbindelser

I Munkedals kommun redovisas pensionskostnaderna enligt blandmodellen vilket innebär att en stor del av pensionskostnaderna som kommunen har och som är intjänade innan 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse. Den är lagd utanför balansräkningen och kommer generera kostnader när dessa personer går i pension. Sedan föregående år har ansvarsförbindelsen minskat med 3,6 mnkr, vilket beror på pensionsutbetalningar.

Borgensåtagandena i Munkedals kommun består främst av borgen till Munkedals Bostäder AB med 280,0 mnkr och Kooperativa hyresrättsförening Sörbygården - Dinglegården (Grönskan) med 32,9 mnkr. Totalt är borgensåtaganden i Munkedals kommun på 360,9 en ökning på 25,4 mnkr från föregående år. Ökningen beror på utökad borgen till Munkedal Vatten AB och Rambo AB.

Kärn sjön, Munkedals kommun. Foto: Erland Pålsson.

Notförteckning

Not 1 VERKSAMHETENS INTÄKTER

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2019	2018	2019
Försäljningsmedel	20,6	21,3	7,9	7,9
Taxor och avgifter	59,4	59,4	15,4	15,5
Hyror och arrenden	50,5	52,6	14,6	14,2
Bidrag	105,5	90,4	104,3	89,7
Försäljning verksamhetsentreprenader	11,6	13,1	18,4	20,5
Övriga försäljningsintäkter	3,5	3,8	3,5	3,8
Reavinst vid försäljning av anläggningstillgångar	4,9	8,5	0,4	8,0
Övriga intäkter	1,1	1,3	0,0	0,0
Summa	257,1	250,4	164,5	159,6

Not 2 VERKSAMHETENS KOSTNADER

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2019	2018	2019
Bidrag och transfereringar	-20,3	-23,7	-20,3	-23,7
Entreprenader och köp av verksamhet	-125,4	-116,8	-113,3	-106,5
Personalkostnader	-413,1	-420,2	-404,5	-411,2
Sociala avgifter enligt lag och avtal	-124,8	-128,9	-122,2	-125,7
Lokal- och markhyror	-9,8	-11,2	-12,2	-11,9
Bränsle, energi och vatten	-21,8	-20,2	-15,4	-14,4
Diverse främmande tjänster	-20,4	-26,8	-19,6	-24,6
Reaförlust vid försäljning av anläggningstillgångar	0,0	-0,2	0,0	-0,2
Övriga kostnader	-108,8	-107,3	-71,4	-71,3
Summa	-844,4	-855,3	-778,9	-789,5

Not 3 AVSKRIVNINGAR

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2019	2018	2019
Planenliga avskrivningar	-35,8	-41,0	-22,4	-24,3
Nedskrivningar	-1,3	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar på övervärde i fastighet	-1,1	-1,1		
Summa	-38,2	-42,1	-22,4	-24,3

Not 4 SKATTEINTÄKTER

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2019	2018	2019
Preliminär kommunalskatt			464,3	489,9
Prognos slutavräkning innevarande år			-2,1	-4,5
Slutavräkningsdifferens föregående år			0,5	0,2
Summa			462,7	485,6

Not 5 GENERELLA STATSBIIDRAG OCH UTJÄMNINGSBIIDRAG

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2019	2018	2019
Fastighetsavgift			23,7	23,9
Inkomstutjämnning			127,1	137,0
Kostnadsutjämnning			12,5	22,0
Regleringsbidrag			1,6	7,3
Strukturbidrag			0,0	0,0
Generella bidrag från staten			10,7	7,0
Utjämningsbidrag LSS			0,0	1,5
Summa			175,6	198,7

Not 6 FINANSIELLA INTÄKTER

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2019	2018	2019
Ränteintäkter	0,1	0,2	2,2	2,1
Övriga finansiella intäkter	1,7	1,2	2,4	2,0
Summa	1,8	1,4	4,6	4,1

Not 7 FINANSIELLA KOSTNADER

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2019	2018	2019
Räntor på anläggningslån	-8,9	-9,4	-5,0	-4,8
Övriga finansiella kostnader	-0,1	-0,6	-0,1	-0,5
Summa	-9,0	-10,0	-5,1	-5,3

Not 8 EXTRAORDINÄRA POSTER OCH UPPSKJUTEN SKATT

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2019	2018	2019
Uppskjuten skatt	-2,0	0,3		
Skatt på årets resultat	-0,1	0,0		
Summa	-2,1	0,3	0,0	0,0

Not 9 JUSTERING FÖR EJ LIKVIDITETSPÅVERKANDE POSTER

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2019	2018	2019
Justering av- och nedskrivningar	36,5	42,2	22,4	24,3
Justering för avsättningar	3,1	-1,9	1,0	-1,6
Reavinster	-5,0	-8,3	-0,4	-7,8
Reaförluster	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga justeringar	0,0	-2,5	-2,1	-2,5
Summa	34,6	29,5	20,9	12,4

Not 10 IMMATERIELLA TILLGÅNGAR – Kommunen

(Belopp i mnkr)	Anskaffningsvärde	Ack. ned./ avskrivning	Ingående bokfört värde 2019	Årets investering	Årets avskrivning	Årets försäljning	Årets nedskrivning	Omklassificeringar	Utgående bokfört värde 2019
Immateriell anläggningstillgång									
Immateriell anläggningstillgång	17,3	-5,8	11,5	1,2	-1,1	-0,2			11,4
Summa 2019	17,3	-5,8	11,5	1,2	-1,1	-0,2	0,0	0,0	11,4
Summa 2018	16,6	-4,8	11,8	0,7	-1,0				11,5

Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar. Avskrivningstiden på immateriella anläggningstillgångar är emellan 3-7 år beroende på kontraktstiden.

Not 10 IMMATERIELLA TILLGÅNGAR – Kommunkoncernen

(Belopp i mnkr)	Anskaffningsvärde	Ack. ned./ avskrivning	Ingående bokfört värde 2019	Årets investering	Årets avskrivning	Årets försäljning	Årets nedskrivning	Omklassificeringar	Utgående bokfört värde 2019
Immateriell anläggningstillgång									
Immateriell anläggningstillgång	17,3	-5,8	11,5	1,2	-1,1	-0,2			11,4
Summa 2019	17,3	-5,8	11,5	1,2	-1,1	-0,2	0,0	0,0	11,4
Summa 2018	16,6	-4,8	11,8	0,7	-1,0	0,0	0,0	0,0	11,5

Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar. Avskrivningstiden på immateriella anläggningstillgångar är emellan 3-7 år beroende på kontraktstiden.

Not 11 MATERIELLA TILLGÅNGAR – Kommunen

(Belopp i mnkr)	Anskaffningsvärde	Ack. ned./ avskrivning	Ingående bokfört värde 2019	Årets investering	Årets avskrivning	Årets försäljning/ utrangering	Årets nedskrivning	Omklassificeringar	Utgående bokfört värde 2019
Mark byggnader och tekniska anläggningar									
Mark	44,4	0,0	44,4	0,0		-0,8			43,6
Verksamhetsfastigheter	439,3	-226,3	213,0	10,3	-14,7	-6,4		8,0	210,2
Fastigheter för affärsverks.	1,0	-0,9	0,1						0,1
Publika fastigheter	45,2	-16,6	28,6	2,8	-1,6				29,8
Övriga fastigheter	0,3	-0,2	0,1						0,1
Pågående	11,6	-0,1	11,5	28,4	-0,1			-8,0	31,8
Maskiner och inventarier									
Maskiner	2,2	-1,8	0,4	0,1	-0,1				0,4
Inventarier	79,2	-63,2	16,0	3,7	-4,2				15,5
Byggnadsinventarier	0,3	-0,1	0,2		0,0				0,2
Bilar och andra transportmedel	2,6	-1,6	1,0	0,9	-0,3				1,6
Finansiell leasing, bilar	12,4	-5,8	6,6	4,6	-2,2	-0,7			8,3
Summa 2019	638,5	-310,9	321,9	50,8	-23,2	-7,9	0,0	0,0	341,6
Summa 2018	607,2	-291,3	311,8	31,8	-21,4	-0,3	0,0	0,0	321,9

Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar, pågående investeringar och mark avskrivs ej. Avskrivningstiden på tillgångar är på mellan 0-60 år. Sedan 2015 fördelas fastigheter med väsentligt värde på komponenter. För mer information läs redovisningsprinciper.

Not 11 MATERIELLA TILLGÅNGAR – Kommunkoncernen

(Belopp i mnkr)	Anskaffningsvärde	Ack. ned./ avskrivning	Ingående bokfört värde 2019	Årets investering	Årets avskrivning	Årets försäljning/ utrangering	Årets nedskrivning	Omklassificeringar	Utgående bokfört värde 2019
Mark byggnader och tekniska anläggningar									
Mark	54,1	0,0	54,1	0,0	0,0	-0,8		0,5	53,8
Övervärde i fastighet	5,6	-3,4	2,2		-1,1				1,1
Verksamhetsfastigheter	529,2	-250,2	279,0	10,4	-17,0	-6,4		8,0	274,0
Fastigheter för affärsverks.	540,7	-174,6	366,1	1,2	-11,5	-0,1		20,6	376,3
Publika fastigheter	45,2	-16,6	28,6	2,8	-1,6				29,8
Övriga fastigheter	0,5	-0,3	0,2						0,2
Pågående	30,1	-0,2	29,9	53,9				-29,1	54,7
Maskiner och inventarier									
Maskiner	15,9	-11,0	4,9	0,1	-1,0				4,0
Inventarier	111,0	-84,6	26,4	10,6	-6,3	0,0			30,7
Byggnadsinventarier	0,3	-0,1	0,2	0,2					0,4
Bilar och andra transportmedel	2,6	-1,6	1,0	0,9	-0,3				1,6
Finansiell leasing, bilar	12,4	-5,8	6,6	4,6	-2,2	-0,7			8,3
Summa 2019	1 347,6	-548,4	799,2	84,7	-41,0	-8,0	0,0	0,0	834,9
Summa 2018	1 251,9	-519,4	732,5	108,9	-31,6	-7,5	0,0	-3,1	799,2

LLinjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar, pågående investeringar och mark avskrivs ej. Avskrivningstiden på tillgångar är på mellan 0-100 år. Sedan 2015 fördelas fastigheter med väsentligt värde på komponenter. För mer information läs redovisningsprinciper.

Not 12 FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2019	2018	2019
Aktier				
Aktier Munkbo AB	0,0	0,0	1,8	1,8
Aktier Dingle Industrilokaler AB	0,0	0,0	7,8	7,8
Aktier RAMBO AB	0,0	0,0	17,2	17,2
Aktier Munkedal Vatten AB	0,0	0,0	2,5	2,5
Aktier Vadholmen Foss 2:81 mfl AB	0,0	0,0	6,0	6,0
Övriga aktier	0,5	0,5	0,2	0,2
Summa aktier	0,5	0,5	35,5	35,5
Andelar				
Kommuninvest	6,0	6,0	6,0	6,0
Riksbyggens Kooperativa Hyresrättsförening Sörbygården och Dinglegården ek.för	0,0	0,0	0,1	0,1
Övriga andelar	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa andelar	6,0	6,0	6,1	6,1
Övrigt				
Anslagstäckta lånefordringar	3,8	3,5	3,8	3,5
Förlagslån Kommuninvest	1,5	1,5	1,5	1,5
Reverslån Munkedals Vatten AB	0,0	0,0	76,2	76,2
Bostadsrätter	0,1	0,1	0,1	0,1
Fond, Torsten Jansson	0,4	0,0	0,4	0,0
Uppskjuten skattefordran	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt	0,1	0,2	0,0	0,0
Summa övrigt	5,9	5,3	82,0	81,3
Summa finansiella anläggningstillgångar	12,4	11,8	123,6	122,9

Not 13 EXPLOATERINGSFASTIGHET/MARK

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2019	2018	2019
Ingående bokfört värde	39,8	42,2	39,8	42,2
Utgifter	4,3	10,6	4,3	10,6
Inkomster	-1,9	-1,8	-1,9	-1,8
Nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Omklassificeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa exploateringsfastighet/mark	42,2	51,0	42,2	51,0

Not 14 KORTFRISTIGA FORDRINGAR

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2019	2018	2019
Lager	0,7	0,8	0,6	0,7
Förutbet. kostn./Uppl. int.	13,0	19,7	10,5	16,4
Kundfordringar	9,9	11,8	5,3	4,6
Statsbidragsfordringar	6,8	3,0	6,8	3,0
Övriga kortfristiga fordringar	23,6	28,5	22,9	29,0
Summa kortfristiga fordringar	54,0	63,8	46,1	53,7

Statsbidragsfordringar består till stor delen av fordringar mot Migrationsverket 2,6 (f år 3,4) mnkr. I posten Övriga kortfristiga fordringar ingår Kommunal fastighetsavgift med 19,1 (f år 15,3) mnkr.

Not 15 KASSA OCH BANK

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2019	2018	2019
Kassa	0,1	0,0	0,0	0,0
Bank	139,3	149,9	123,3	134,8
- varav Munkedals Bostäder AB del i koncernkontot	25,0	22,2	25,0	22,2
- varav Vadholmen Foss 2:81 mfl AB del i koncernkontot	0,9	0,9	0,9	0,9
- varav Munkedal Vattens AB del i koncernkonto	7,4	11,9	7,4	11,9
Summa kassa och bank	139,4	149,9	123,3	134,8
<i>Kommunen har en checkkredit på 15 mnkr som ej var utnyttjad vid bokslutstillfället.</i>				
Summa omsättningstillgångar	235,6	264,7	211,6	239,5

Not 16 EGET KAPITAL

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2019	2018	2019
Justerat ingående eget kapital	296,4	311,3	280,9	293,4
- varav resultatutjämningsreserv			10,0	10,0
Övrigt eget kapital	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	16,6	29,0	12,5	28,9
Utgående balans eget kapital	313,0	340,3	293,4	322,3

Not 17 AVSÄTTNINGAR

(Belopp i mnkr)

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2019	2018	2019
Pensioner				
Pensioner	2018	2019	2018	2019
Ingående ålderspensionsskuld inkl. löneskatt	8,7	11,2	8,7	11,2
Pensionsutbetalning	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Nyintjänad pension	0,5	-1,3	0,5	-1,3
Ränte- och basbeloppsuppräknig	0,1	0,2	0,1	0,2
Förändring löneskatt	0,5	-0,3	0,5	-0,3
Förändring diskonteringsränta	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt	2,0	0,4	2,0	0,4
Utgående avsättning pensioner	11,2	9,6	11,2	9,6
Pensionsavsättning förtroendevalda	2,4	2,4	2,4	2,4
Summa pensioner	13,6	12,0	13,6	12,0
Specifikation Avsatt till pensioner			2018	2019
Särskild avtals/ålderspension			4,2	4,9
Förmånsbestämd/kompl pension			1,9	0,0
Ålderspension			1,7	1,7
Pension för efterlevande			1,2	1,2
Löneskatt			2,2	1,8
Summa avsatt till pensioner			11,2	9,6
Del av pensionsförpliktelsen som tryggats genom försäkring				
Förpliktelser intjänade from 1998, pensionsavsättning, mnkr			11,8	16,3
Aktualitetsgrad			98%	98%
Överskottsfond hos KPA, mnkr			0,5	0,3
Överskottsfond hos Skandia, mnkr			3,0	4,5
Antal visstidsförordnande	2018	2019	2018	2019
Förtroendevalda	2	1	2	1
Tjänstemän	0	0	0	0
Antal visstidsförordnande	2	1	2	1
Övriga avsättningar	2018	2019	2018	2019
Obeskattad reserv	1,2	1,4	0,0	0,0
Beräknad uppskjuten skatt	1,7	1,2	0,0	0,0
Avsättning WWR-slam på Sivik (Rambo)	1,1	1,1	0,0	0,0
Övriga avsättningar	4,0	3,7	0,0	0,0
Summa avsättningar	17,6	15,7	13,6	12,0

Not 18 LÅNGFRISTIGA SKULDER

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2019	2018	2019
Ingående låneskuld	492,8	534,8	190,1	191,3
Nyupplåning under året	41,1	25,1	0,0	0,0
Årets amortering	-0,3	-12,1	0,0	0,0
Ökning långfristig leasingsskuld	1,2	1,7	1,2	1,7
Amortering långfristig leasingsskuld	0,0	0,0	0,0	0,0
Delsumma	534,8	549,5	191,3	193,0
Varav kort del av långfristig skuld	-66,7	-67,2	0,0	0,0
Summa långfristiga skulder	468,1	482,3	191,3	193,0
<i>Flera av lånen förfaller inom ett år men då de är upplånade av Kommuninvest och intentionen är att omförhandla dessa och låna upp dem igen redovisas de som långfristiga skulder.</i>				
Uppgifter om lån i bank och andra kreditinstitut				
Kreditgivare	2018	2019	2018	2019
Kommuninvest	485,1	499,4	184,7	184,7
Swedbank	43,1	41,8	0,0	0,0
Nordea, finansiell leasing	4,0	7,1	4,0	7,1
Handelsbanken, finansiell leasing	2,6	1,2	2,6	1,2
Summa kreditgivare	534,8	549,5	191,3	193,0
Kapitalbindningstid	2018	2019	2018	2019
0 - 12 månader	111,5	178,0	24,7	84,7
1 år - 5 år	398,3	324,1	160,0	100,0
5 år och mer	18,5	39,2	0,0	0,0
Summa kapitalbindningstid	528,3	541,3	184,7	184,7
Marknadsvärden ränteswappar	2018	2019	2018	2019
Säkrad låneskuld	300,0	300,0	160,0	160,0
Marknadsvärden ränteswappar	-18,2	-13,1	-10,5	-6,3
<i>Marknadsvärdet representerar den kostnad/intäkt som skulle uppstå om man avslutar avtalen i förtid. Analogt skulle motsvarande marknadsvärde (s.k. ränteskillnadsersättning) uppstå om man istället valt att använda långa räntebindningar på de enskilda lånen. Om respektive ränteswapavtal kvarstår t.o.m. sitt slutförfalldatum så kommer undervärdet/övervärdet att löpande elimineras.</i>				
enomsnittlig effektiv ränta lån och swap			2,58%	2,53%
Genomsnittlig räntebindningstid lån och swap			2,39 år	1,53 år
Genomsnittlig kapitalbindningstid lån och swapp			1,17 år	1,40 år

Not 19 LEASING

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2019	2018	2019
Leasingavgifter – lös egendom				
Finansiella leasingavtal				
Totala minimileaseavgifter	4,4	5,9	4,4	5,9
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	4,4	5,9	4,4	5,9
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:				
Inom 1 år	1,7	2,2	1,7	2,2
Senare än 1 år men inom 5 år	2,6	3,7	2,6	3,7
Senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	4,3	5,9	4,3	5,9

Not 20 ÖVRIGA LÅNGFRISTIGA SKULDER

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2019	2018	2019
Investeringsbidrag	7,1	7,5	7,1	7,5
Övrig långfristig skuld	25,5	26,4	1,3	1,7
Summa övriga långfristiga skulder	32,6	33,9	8,4	9,2

Investeringsbidrag periodiseras linjärt under samma nyttjandeperiod som motsvarande tillgång har.

Not 21 KORTFRISTIGA SKULDER

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2019	2018	2019
Leverantörsskuld	20,5	35,5	16,0	26,9
Personalens skatter och avgifter	8,4	8,5	8,4	8,1
Upplupna löner och semesterlöneskuld	49,8	49,4	49,8	48,7
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	47,4	53,3	36,8	41,5
Moms och punktskatt	0,4	0,3	0,4	0,3
Kortfristig skuld till kreditinstitut	66,7	67,3	0,0	0,0
Övriga kortfristiga skulder	35,9	36,3	50,6	53,4
- varav övrig kortfristig skuld		36,3	17,2	18,3
- varav Munkbos del av koncernkonto			25,0	22,2
- varav Vadholmen Foss del av koncernkonto			0,9	0,9
- varav Munkedals Vattens del av koncernkonto			7,4	11,9
Summa kortfristiga skulder	229,1	250,6	162,0	178,9

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter består bland annat av upplupna pensionskostnader individuell del avseende 2019 16,1 (15,5) mnkr.

Not 22 ANSVARSFÖRBINDELSER

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2019	2018	2019
Pensionsförpliktelser				
Del av pensionskuld som uppkommit före 1998				
Pensionsförmåner intjänade före 1998 inkl löneskatt	218,4	209,5	218,4	209,5
Förpliktelse minskad genom försäkring				
Pensionsutbetalningar	-8,7	-8,7	-8,7	-8,7
Nyintjänad pension	2,1	-1,3	2,1	-1,3
Ränte- och basbeloppsuppräknig	3,5	5,1	3,5	5,1
Förändring löneskatt	-1,7	-0,7	-1,7	-0,7
Förändring diskonteringsränta	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt	-4,1	2,0	-4,1	2,0
Summa pensionsförpliktelser	209,5	205,9	209,5	205,9

Aktualiseringsgrad och visstidsförordnande se not 17 Avsättningar.

Upplysning Pensionsförpliktelse som tryggats genom försäkring

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2019	2018	2019
Förpliktelser intjänade före 1998, ansvarsförbindelsen			3,6	16,3
Summa pensionsförsäkring			3,6	16,3

BORGENSÅTAGANDE

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2019	2018	2019
Kommunägda företag				
Munkedals Bostäder AB			290,0	280,0
Munkedal Vatten AB			5,0	26,0
Rambo AB			0,0	15,8
Dingle Industrilokaler AB			6,0	6,0
KHRF Sörbygården och Dinglegården			34,3	32,9
Summa			335,3	360,7
Föreningar i kommunen	0,2	0,2	0,2	0,22
Summa borgensåtagande	0,2	0,2	335,5	360,9
Övriga ansvarsförbindelser				
Panter som ställts för egna skulder (KHRF Sörbygården och Dinglegården)	1,1	1,1		
Panter som ställts för egna skulder (Dingle Industrilokaler AB)	33,9	33,9		
Företagsinteckningar (Rambo AB)	2,0	2,0		
Summa övriga ansvarsförbindelser	37,0	37,0		

Solidarisk borgen i Kommuninvest

Munkedals kommun har i september 1994 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 290 kommuner och regioner som per 2019-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Munkedals kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2019-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 460 925,9 mnkr och totala tillgångar till 460 364,6 mnkr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 576,5 mnkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 575,3 mnkr.

Not 23 ÅRETS KONCERNINTERNA MELLANHAVANDE

	Försäljning		Fordringar, skulder		Finansiella poster	
	Köpare	Säljare	Borgenär	Geldenär	Mottagare	Betalare
Munkedals kommun	9,0	12,4	78,5	35,8	2,8	0,0
Munkedals Bostäder AB 100 %	2,5	10,4	22,2	2,7	0,0	0,7
Munkedal Vatten AB 100 %	5,8	1,6	12,0	76,4	0,0	2,0
Dingle industrilokaler AB 51 %	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rambo AB 25 %	3,8	2,1	1,3	0,2	0,0	0,0
KHRF Sörbygården och Dinglegården 20%	5,7	0,4	0,2	0,0	0,0	0,1
Vadholmen Foss 2:81 mfl AB 100%	0,2	0,1	0,9	0,0	0,0	0,0
Summa	27,0	27,0	115,1	115,1	2,8	2,8

Munkedals Bostäder AB är villkorat återbetalningsskyldiga för ett ägartillskott på 67,0 mnkr till Munkedals kommun.

Medborgarlöften, våren 2019. Från vänster: kommunpolis Dan Carlsson, lokalpolisområdeschef Stefan Kristiansson, folkhälsostateg Linn Karlsson, kommundirektör Håkan Sundberg, kommunalråd Jan Hognert. Foto: Erland Pålsson.

Driftsredovisning 2019

Driftsredovisning					
Nämnd (Belopp i mnkr)	Utfall intäkt	Utfall kostnad	Netto	Årets budget	Avvikelse
Nämnd					
Kommunfullmäktige	0,0	-1,6	-1,6	-1,1	-0,5
Valnämnd	0,3	-0,4	-0,1	-0,1	0,0
Överförmyndare	0,0	-1,0	-1,0	-1,1	0,2
Revisionen	0,0	-0,8	-0,8	-0,8	0,0
Kommunstyrelsen	23,2	-76,7	-53,6	-54,2	0,6
Samhällsbyggnadsnämnden	109,4	-137,6	-28,2	-27,6	-0,5
Barn- och utbildningsnämnden	64,5	-340,3	-275,8	-270,7	-5,1
Välfrärdnämnden	90,9	-374,2	-283,3	-272,3	-11,0
Kultur- och fritidsnämnden	2,1	-16,8	-14,7	-15,4	0,7
Summa nämndverksamhet	290,4	-949,5	-659,1	-643,4	-15,7
Pensioner inkl. löneskatt	0,0	-43,1	-43,1	-42,2	-0,9
Exploatering/fastighetsförsäljning	17,6	-9,3	8,3	0,0	8,3
Förvaltningsgemensamt	0,6	-0,5	0,2	-16,9	17,1
Eliminering interna poster	-149,1	188,5	39,4	38,8	0,6
Verksamhetens nettokostnader	159,6	-813,8	-654,3	-663,7	9,4
Skatteintäkter och generella statsbidrag	684,3	0,0	684,3	678,8	5,5
Finansiella poster	4,1	-5,2	-1,1	-1,8	0,77
Summa efter skatter, statsbidrag och finansnetto	848,0	-819,0	28,9	13,3	15,6

Driftredovisningen visar verksamhetens resursförbrukning och avvikelser i förhållande till budget. En god budgetföljsamhet är en förutsättning för en fungerande ekonomistyrning och därmed god ekonomisk hushållning. Budgetföljsamhet mäter hur väl den ekonomiska styrningen fungerar mot givna förutsättningar i budgeten. I nämndernas redovisning ingår både externa kostnader och avskrivningar samt interna poster såsom interna debiteringar, personalkostnadspålägg och internränta.

Årets resultat för Munkedals kommun uppgår till 28,9 mnkr vilket är 15,6 mnkr bättre än det budgeterade resultatet på 13,3 mnkr. Gemensamma intäkter och kostnader visar en positiv avvikelse med 17,1 mnkr mot budget. Under de gemensamma posterna finns anslaget till kommunfullmäktiges förfogande samt utrymme för volymförändringar, löneökningar

och ökade kapitalkostnader. Dessa poster har gett ett överskott om 13,6 mnkr. Överskott vid fastighetsförsäljning uppgår till 8,3 mnkr. Skatteintäkter och generella statsbidrag redovisar ett överskott om totalt 5,5 mnkr vilket främst beror högre bidrag för inkomstutjämnning än budgeterat. Finansnettot avviker positivt med 0,7 mnkr vilket beror på högre intäkter i form av överskottsmedel från Kommuninvest än budgeterat. Räntekostnaderna ligger i nivå med budget.

Den egentliga nämndverksamheten redovisar ett underskott på -15,7 mnkr eller 2,4 procent. Barn- och utbildningsnämndens underskott uppgår till -5,1 mnkr och välfärdnämndens underskott uppgår till -11,0 mnkr. En utförligare analys av orsaker till dessa avvikelser redovisas längre fram i årsredovisningen under avsnittet *Kommunens samlade verksamhet*.

Investeringsredovisning 2019

Investeringsredovisning					
Nämnd (Belopp i mnkr)	Budget	Tilläggs- anslag	Årsbudget	Bokslut	Avvikelse
Kommunstyrelsen	1,5	1,3	2,8	1,8	1,0
Samhällsbyggnadsnämnden	133,6	27,0	160,6	53,6	107,1
varav:					
– Upprustning lokaler Utvecklingscentrum Munkedal	10,1	-0,6	9,5	6,8	2,7
– Ombyggnad Allégården	0,0	4,1	4,1	10,6	-6,5
– Ombyggnad Centrumskolan Dingle	20,0	0,0	20,0	17,1	2,9
– Industrimark Smedberg	0,3	0,4	0,7	8,6	-8,0
– Exploatering Bergsåter	0,0	0,0	0,0	0,9	-0,9
Barn- och utbildningsnämnden	1,0	0,2	1,2	1,4	-0,2
Välfärdsnämnden	0,8	2,4	3,2	0,5	2,7
Kultur- och fritidsnämnden	0,3	0,1	0,4	0,1	0,4
Summa investeringar	137,2	31,0	168,2	57,3	110,9
Varav exploateringsverksamhet	6,3	3,5	9,8	10,6	-0,8

Investeringsredovisningen beskriver hur investeringsutgiften under året fördelat sig på olika verksamhetsområden.

I Munkedals kommun så har det under året, efter avdrag för investeringsbidrag, investerats för 57,3 mnkr inklusive exploateringsverksamheten. De flesta investeringar har skett inom sektorn för samhällsbyggnad och avser till stor del investeringar i verksamhetsfastigheter.

Kommunen har en självfinansieringsgrad på investeringarna på 93 procent vilket innebär att kommunen inte fullt ut kunnat finansiera investeringarna med egna medel. Inkomster från fastighetsförsäljning har dock bidragit till finansieringen vilket innebär att kommunen inte behövt ta upp några nya lån.

Öppet Hus i kommunhuset. Foto: Erland Pållsson.

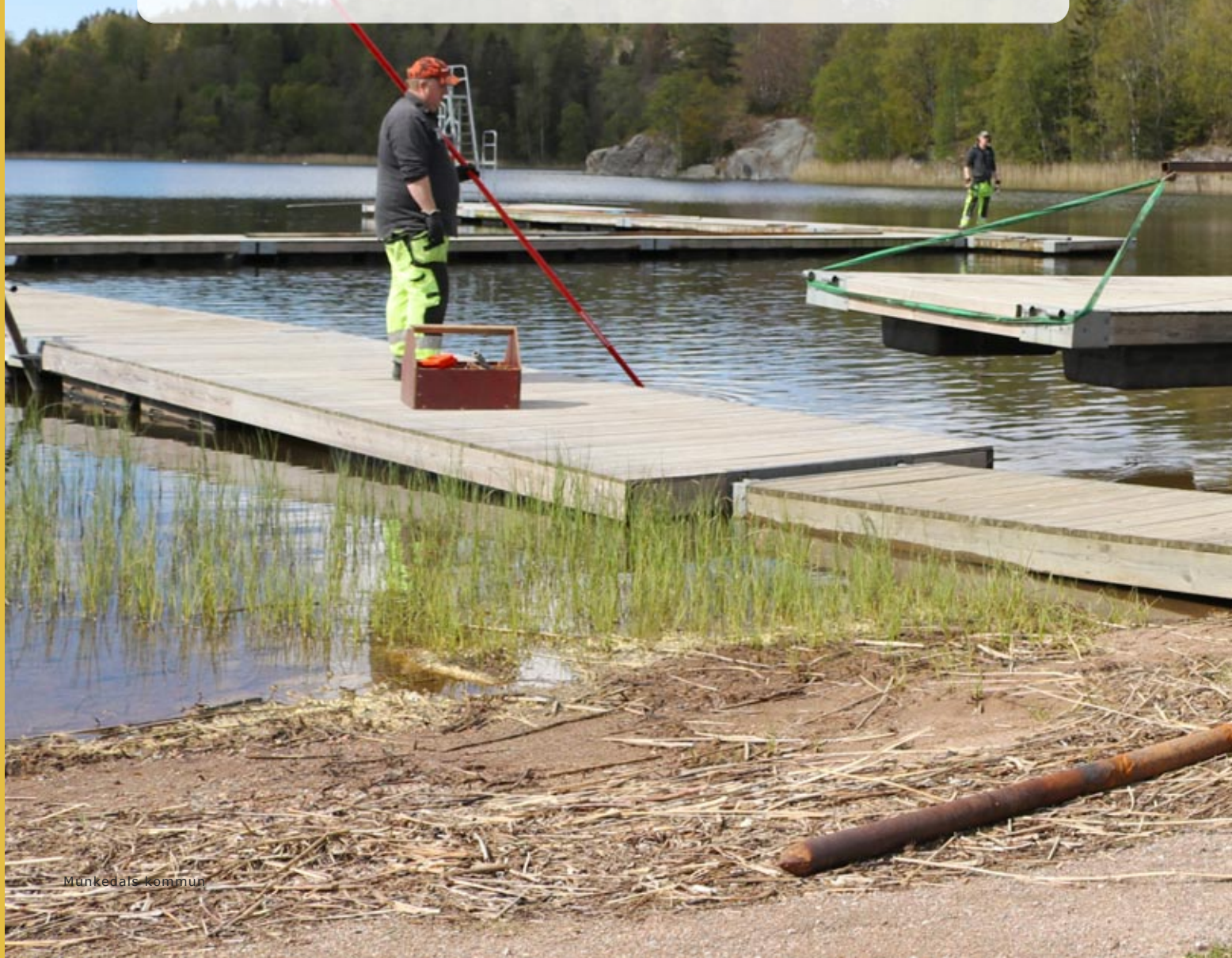
Kommunens samlade verksamhet

I detta avsnitt beskrivs kommunens samlade verksamhet både den som bedrivs i förvaltningsform och den som bedrivs i extern regi i form av bolag.

Första delen avhandlar kommunens verksamhet i förvaltningsform och innehåller måluppfyllelse, återkoppling arbetet med intern kontroll samt ekonomisk avstämning för samtliga nämnder.

Den andra delen avser redovisning för verksamhet i extern regi. Detta avsnitt innehåller kort beskrivning av ägarstyrning, finansiell analys samt ekonomisk redovisning för koncernbolag inklusive kommunkoncernen.

➔ Uppföljning av Kommunfullmäktiges verksamhetsmål	66
➔ Nämndredovisning	72
➔ Samverkansnämnder IT, Miljö och Lön	81
➔ Kommunens verksamhet i extern regi	84
➔ Koncernföretag	86

◀ Kolstorpevattnet Hällevadsholm Foto: Erland Pålsso.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges verksamhetsmål

Måluppfyllelse

Inriktningsmål för verksamheten är antagna i kommunens mål- och resursplan. Dessa mål har sin utgångspunkt från kommunens vision: "Munkedal mer av livet. En hållbart växande kommun med engagerade invånare. Här tar vi oss an framtidens utmaningar tillsammans." samt av majoritetens programförklaring. Återredovisning av inriktningsmål samt resultatmål sker därför i detta avsnitt och inte i förvaltningsberättelsen. Under 2019 har uppföljning skett av de åtta inriktningsmålen.

Uppföljning av verksamhetens inriktnings- samt resultatmål

Det kan konstateras att måluppfyllelsen är skiftande med en positiv underliggande trend. Flera av resultatmålen bedöms som uppfyllda vilket är mycket positivt. För flera av inriktningsmålen är de samlade bedömningen att de är delvis uppfyllda så det finns arbete kvar för att förbättra måluppfyllelsen.

Sammantaget är dock bedömningen att kommunen uppnår god ekonomisk hushållning för verksamhetsåret 2019.

1. Skapa samhällseliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen.

Status: I hög grad uppfyllt

Trend: Ökad

Till inriktningsmålet är kopplat ett resultatmål. Alla ska ingå i ett meningsskapande sammanhang som gäller trygghet och hälsa på lika villkor.

Överlag trivs barnen på våra förskolor mycket bra. Samtliga förskolor har ett aktivt värdegrundsarbete och arbetar systematiskt med plan mot kränkande behandling. Personalen arbetar med att utveckla barnens språkliga förmågor och sociala samspel för att motverka konflikter mellan barnen. Konflikter uppstår när barnen leker och missförstånd uppstår.

Vad gäller personalen så trivs majoriteten och de har ett bra arbetsklimat. På ett område upplevs en hög arbetsbelastning vilket drar ner resultatet något.

Grundskoleverksamheterna har hög trivsel. Trenden för grundskoleeleverna är positiv och sammantaget uppger dryga 90 % att de är trygga i skolan. Glädjande är att en enhet, Munkedalsskolan, uppvisar 98 % trygghet, vilket är fantastiskt. Övriga enheter har relativt likartade siffror mellan 80 – 90 %. Munkedals gymnasieskola har resultat i paritet med grundskolan trots en mer komplex miljö. Målet är inte uppnått, men det pågår ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete på samtliga enheter.

På Kungsmarksskolan och på Kunskapens Hus har verksamheten förstärkts med socialpedagoger, vilket

Aktuella symboler:

Status:

Helt uppfyllt

I hög grad uppfyllt

Delvis uppfyllt

Ej uppfyllt

Trend:

Ökad

Oförändrad

Minskad

visar mycket positiva resultat på närvaro, trygghet och trivsel. Under hösten har elevers drogvanor uppmärksammas, främst på Kungsmarksskolan. Polis och drogavvänjare har haft föreläsning för personal och vårdnadshavare, vilket även eleverna ska få under våren 2020.

För verksamheterna är ett nära samarbete med andra aktörer viktigt och samverkan med IFO, polis och BUP sker kontinuerligt på skolorna.

Elevhälsan träffas regelbundet och ofta på enheterna. Elov-planen har förstärkts med en åtgärdsstrappa. Elevhälsa och skollära har under året tagit del av fortbildning och forskning kring arbetet med att öka elevers närvaro som ett led i ökad måluppfyllelse. Fokus på ökad närvaro har lett till en större restriktion att bevilja ledigheter och samtliga skolor följer regelbundet upp elevernas närvaro för att tidigt kunna sätta in insatser. Att i ett tidigt stadie förhindra att frånvaro ökar ger bättre förutsättningar för att undvika problematisk frånvaro på sikt.

Resultatmål

Alla ska ingå i ett meningsskapande sammanhang som gäller trygghet och hälsa på lika villkor.

Utfall

I hög grad uppfyllt

2. Implementera de fyra övergripande miljömål med detaljerade mål i verksamheten antagna av kommunfullmäktige 2016-06-08 §38.

Status: I hög grad uppfyllt

Trend: Ökad

Kommunfullmäktige antog under 2016 övergripande miljömål. Inför budget 2017 och 2018 reviderades

kommunfullmäktiges inriktningsmål och fem resultatmål är kopplade till detta mål.

Hållbar livsstil: Kostenheter jobbar aktivt med svinn, både produktions- och tallrikssvinn. Med hjälp av en inköpt avfallsvåg genomförs specifika temaveckor på våra verksamheter för att öka medvetenhetsgraden kring svinn. Enheten följer samma mönster som finns i riket som helhet, minst svinn i förskolan medan äldreomsorgen står för merparten av svinnet. Kostenheten sopsorterar där de faktiska möjligheterna tillåter.

Förskolorna arbetar med miljöarbetet som en del i pedagogiken. Till exempel genomförs skräp-plockardagar och miljömärkta leksaker och möbler köps in.

Viss sanering av plast är gjord på förskolorna. Arbetsmiljön är viktig och en stor del av vardagen. Det finns hälsoinspiratörer på varje förskola. Förskolorna har en god kosthållning med varierad kost och mycket grönt.

En maskin finns för kompostering samt papp vid Kungsmarksskolan, i väntan på hämtning av matavfall via Rambo.

Under hösten har skolorna tagit fram förslag på ämnesövergripande temaaktiviteter med syfte att fokusera på hållbar livsstil. Samverkan med kostenheten pågår, bland annat genom utökad måltidspedagogik. Samverkan planeras att utvecklas ytterligare under nästkommande år för att bidra till att eleverna ska skapa sunda och hållbara kostvanor, vilket också kan bidra till ökad måluppfyllelse och främja psykisk och fysisk hälsa.

En inventering pågår av vilka kemikalier som används på särskilt boende och hos brukare i ordinärt boende. Förvaltningen arbetar aktivt med miljöombud och med källsortering, återbruk och up-cykling (förädling av återbrukat material). IFO arbetar med att minska antalet resor genom Skype-möten samt att öka andelen resor med buss och tåg istället för bil. Ett utåtriktat arbete har även påbörjats där vi försöker att påverka våra klienter, brukare och vårdtagare att göra mer klimat- och miljösmarta livsval.

Biologisk mångfald: Oförändrad yta sedan föregående år. Ängsmarken har slått två gånger under året. 70 procent av parkgrönytan på kommunal mark utgöras av ängsmark att jämföra med målet på 10 procent.

God vattenstatus: Minskning av näringsbelastning från enskilda avlopp sker när gamla avlopp åtgärdas eller när fastigheten ansluts till kommunalt VA. Minskning har skett under 2019 dock inte i nivå med målen då avloppens förnyelsetakt är för låg.

Hållbar energikonsumtion: Bilvårdsenheten minskar energianvändningen under perioden vid utbyte av fordon. Vid utbyte av personbilar ersätts dess av elhybrider, vilka drivs av bensin samt el. För att minska på användningen av icke förnyelsebart drivmedel fortsät-

ter övergången till fordon som drivs av gas/bensin.

För fastigheter så arbetas kontinuerligt med att minska energianvändningen samt minska användningen av fossila bränslen för uppvärmningen. Andelen energi från förnyelsebara källor som kommunerna konsumerar för uppvärmning av kommunala fastigheter uppgår till 97 procent. Målnivåerna har dock inte uppnåtts.

Minskad pappersmängd löneenheten: Inkommande löneunderlag till löneenheten på kontorspapper som arkiveras har minskat från 2016 års nivå med 51 procent att jämföra med målet för 2019 på 10 procent.

Resultatmål	Utfall
Hållbar livsstil	I hög grad uppfyllt
Biologisk mångfald	Helt uppfyllt
God vattenstatus	Delvis uppfyllt
Hållbar energikonsumtion	Delvis uppfyllt
Minskad pappersanvändning löneenheten	Helt uppfyllt

3. Grunden för ett livslångt lärande är att erbjuda en verksamhet med hög kvalitet både pedagogiskt och socialt från förskola och framåt.

Status: I hög grad uppfyllt

Trend: Ökad

Inriktningsmålet är omhändertaget inom sektor Barn- och utbildning. Totalt finns två resultatmål kopplade till målet.

Samtliga förskolor arbetar utifrån språkplanen med språkförberedande stimulans och har på olika sätt använt tecken som stöd, vilket har ökat användandet av TAKK. Under hösten 2018/2019 tilldelades förskolorna böcker från Kulturrådet i syfte att stärka förskolornas läsfrämjande arbete och skapa intresse för läsning hos barn och föräldrar. Förskolorna har skapat bokhörnor där barn och föräldrar har möjlighet att låna med sig litteratur.

Barnhälsan har utökats med en halvtidstjänst specialpedagog och en halvtidstjänst logoped med fokus på språk.

I september genomförs varje år ett språkligt test i samtliga förskoleklasser. Målet för 2019 var att minst 97 procent av alla elever skulle nå ett resultat på stavnings 4 eller högre. Årets resultat visar att 79 procent av eleverna klarar detta mål. Elevhälsans logoped har fått i uppdrag att analysera testet, genomförandet samt resultatet djupare.

Insatser som redan genomförts är ett utökad arbete med Bornholm-modellen, samt fortbildning för pedagoger i förskoleklass. Dessa insatser visar redan goda effekter på elevernas utveckling.

Resultatmål	Utfall
Inom förskolan ska alla barn få språkförberedande stimulans.	I hög grad uppfyllt
Vuxenutbildningen ska erbjuda kommuninvånarna utbildningar som matchar det lokala näringslivet och arbetsmarknadsbehovet.	Helt uppfyllt

4. Kommunens invånare ska känna sig trygga i att de får de stöd som behövs, när det behövs utifrån behov.

Status: I hög grad uppfyllt

Trend: Ökad

Trygghetsmålet är omhändertaget inom sektor Omsorg. Totalt finns fem resultatmål kopplade till målet.

Behålla och rekrytera medarbetare med rätt kompetens i omsorgssektorn: Generellt är kompetensnivån hög inom förvaltningen. Bedömningen är dock att situationen är sårbar, varför det proaktiva arbetet fortskrider. Under året har vi inte haft några problem med rekrytering. Inom avdelning Stöd och VoO så har det skett organisationsförändringar vilket medfört högre personalomsättning.

Verkställighet ska i första hand bestå av hemmaplanslösningar. Köpt vård ska i största mån undvikas: Förvaltningen genomför flertalet hemmaplanslösningar där vi tidigare haft behov av att köpa vården. Kompetensförstärkning i verksamheterna genomförs, samverkansavtal med andra huvudmän arbetas fram. Individ och familjeomsorgen arbetar intensivt förminska de köpta familjehemmen och ersätta med familjehem i egen regi vilket gett gott resultat. Även köpta vuxenplatser inom IFO har minskat. Inom LSS särskilda boenden och socialpsykiatri ser vi en ökning av köpta platser. Förvaltningen fortsätter att arbeta systematiskt och strategiskt för att kunna möjliggöra hemmaplanslösningar. Förvaltningen har fortsatt inga betalningsdagar för utskrivningsklara.

Välfärdsteknologi och e-tjänster ska utvecklas i syfte att förbättra och effektivisera vård och omsorgsverksamheterna: Digital läkemedelssignering är införd i hela äldreomsorgen för ökad patientsäkerhet och för att frigöra tid för personal. I samband med ombyggnaden på Allégården har det investerats i en ny avdelning med välfärdsteknik och specialdesignade badrum som ska bidra till ökad självständighet, men också bättre arbetsmiljö för personalen. Effekten av satsningarna kommer utvärderas och blir en värdefull referens inför planeringen av nytt äldreboende framöver.

Vårdplaneringar via Skype ger anhöriga som bor långt bort möjlighet att delta.

En teknikundersköterska är anställd för att stödja användandet av digitala lösningar och välfärdsteknik i verksamheten.

”En bra plats” är ett digitalt anhängstöd som möjliggör för anhöriga att möta andra i samma situation. Nyckelfri hemtjänst innebär att personalen låser upp dörrar hos brukare med hjälp av mobilen. Fler Appar utvecklas och används i verksamheterna för säkrare vård och enklare arbetssätt. Tal-igen-känning för dokumentation har testats inom hemsjukvård och IFO, utvärdering kommer ske under 2020.

Ett bredare utbud av aktiviteter och gemenskap ska erbjudas tillsammans med föreningar och frivilliga: Förvaltningen strävar efter att skapa förutsättningar för att möjliggöra deltagande i olika frivillighetsorganisationer och föreningar. Målsättningen är att vara en brygga för att våga delta i föreningslivet på egen hand och få ett stöd utanför kommunen.

Förvaltningen erbjuder även tillgång till olika gemensamhetslokaler för vissa grupper inom LSS, Socialpsykiatri och Vård- och Äldreomsorg. Olika initiativ för att möjliggöra brukarmedverkan och brukarinflytande har tagits, mycket med målsättning att hitta vägar för att bryta isolering och minska ofrivillig ensamhet och psykisk ohälsa.

Aktiviteter ska erbjudas de medborgare som uppbär försörjningsstöd och medborgare som har en insats inom sektorn: Enheten AME samarbetar såväl inom kommunen som med externa aktörer för att öka andelen kommuninvånare som är i arbete eller anställningsbara. Alla som uppbär försörjningsstöd och inte har en sjukskrivning eller ett pågående aktivt missbruk är inskrivna på AME för en sysselsättning och stöttning ut i praktik eller arbete. IFO har även stöttat barn i att delta i sommaraktivitet samt i gruppverksamhet för barn i olika utsatta situationer.

En mycket god samverkan mellan jobbcentrum AME och vuxengruppen har arbetats fram, där det behov av sysselsättning och arbetsträning för personer med försörjningsstöd tillgodoses.

Resultatmål	Utfall
Behålla och rekrytera medarbetare med rätt kompetens i omsorgssektorn	I hög grad uppfyllt
Verkställighet ska i första hand bestå av hemmaplanslösningar. Köpt vård ska i största mån undvikas.	Ej uppfyllt
Välfärdsteknologi och e-tjänster ska utvecklas i syfte att förbättra och effektivisera vård och omsorgsverksamheterna	Helt uppfyllt
Ett bredare utbud av aktiviteter och gemenskap ska erbjudas tillsammans med föreningar och frivilliga.	I hög grad uppfyllt
Aktiviteter ska erbjudas de medborgare som uppbär försörjningsstöd och medborgare som har en insats inom sektorn.	Helt uppfyllt

5. Genom dialog och god beredskap möta företagare och andra aktörer för att skapa goda förutsättningar för näringslivets utveckling.

Status: Delvis uppfyllt

Trend: Ökad

Munkedal är en aktör för att skapa goda förutsättningar för näringslivets utveckling. Insatser pågår i kommunen i syfte att marknadsföra kommunen, utveckla och stärka lokala näringslivet, utveckla innovativa metoder för upphandling mm. Totalt finns sju resultatmål kopplade till målen.

Öka mängden färdigplanerad industrimark för ökad beredskap: Under året har Smedberg 2:4 industritomt på Smedbergs industriområde förvärvat av Skanska.

Utbyggnad av Gläborgs industriområde planeras.

Se till att det finns ett brett utbud av tomter, avseende pris, läge i kommunen och storlek på tomten: Tomter finns i samtliga kommundelar och tomterna finns presenterade på hemsidan. Arbetet pågår kontinuerligt med framtagandet av ny tomtmark.

Minska antalet externt inhyrda fastigheter: Kommunen avser att lämna externt förhyrda lokaler. Lämnandet av lokaler följer uppgjord plan.

Aktivt marknadsföra tomter och mark genom deltagande i mässor: Inget deltagande på mässa har skett i år, dock har öppet hus hållits där allmänheten bjöds in.

Utarbeta en plan för att marknadsföra Munkedal som en attraktiv kommun:

Förutsättningarna för att ta fram en plan har förändrats i och med att kommunen idag har en varumärkesgrupp som leds av kommunens kommunikator.

Utveckla och stärka lokala näringslivet: Arbetet med handlingsplanen av den tagna strategin har intensifierats och kommer att mynna ut i en gemensam plattform för Turism-, Besöksnärings-, Näringslivs- och Landsbygdsutveckling. En av de punkter som kommer att ha hög fokus är att systematisera de enskilda företagsbesöken så att ett effektivt utfall på varje besök kan leda fram till ökad samverkan.

Utveckla innovativa metoder för upphandling: Upphandlingspolicyn är reviderad i juni 2019. Policyn stödjer, på samma sätt som tidigare, upphandlingsarbetet att utvecklas framåt.

Arbete med att ta fram en upphandlingsstrategi med tillhörande handlingsplan har ännu inte påbörjats.

Arbetet med tidig leverantörsdialog inför upphandlingar har övergått från att ha extra fokus på vissa upphandlingar till att istället aktivt ta ställning till hur man kan arbeta med tidig leverantörsdialog vid varje upphandling. Leverantörsdialog kan ske i olika former,

i större eller mindre utsträckning, och kan bidra till en bättre upphandling. Målet bedöms som helt uppfyllt då dialog har använts kontinuerligt.

Vid ett tillfälle under året har upphandlare deltagit vid en näringslivsträff.

Resultatmål	Utfall
Öka mängden färdigplanerad industrimark för ökad beredskap	I hög grad uppfyllt
Se till att det finns ett brett utbud av tomter, avseende pris, läge i kommunen och storlek på tomten:	Delvis uppfyllt
Minska antalet externt inhyrda fastigheter	Helt uppfyllt
Aktivt marknadsföra tomter och mark genom deltagande i mässor	Helt uppfyllt
Utarbeta en plan för att marknadsföra Munkedal som en attraktiv kommun	Ej uppfyllt
Utveckla och stärka lokala näringslivet	Delvis uppfyllt
Utveckla innovativa metoder för upphandling	Helt uppfyllt

6. Kommunen kännetecknas av hållbar utveckling genom att erbjuda bra boende och trygga boendemiljöer samt god infrastruktur.

Status: I hög grad uppfyllt

Trend: Ökad

Till målet är kopplat fem resultatmål.

Arbeta med trygghet i bostadsområden (genomföra trygghetsvandringar): Två vandringar har hållits under året.

Arbeta aktivt med att få privata intressenter att uppföra: bostäder Arbetet med att ta fram broschyrmaterial pågår och ett aktivt arbete med exploatörer på Vadholmen Sohlbergsområdet pågår.

Regelbundet ska återredovisas förbrukning av underhåll både akut och planerat: Underhållsplan finns och uppdateras löpande vid behov. Redovisning av större underhållsinsatser sker i samband med delårs- samt årsbokslut.

Öka antalet detaljplaner för bostäder och industrimark: Två planer har färdigställts under året.

Förenkla för övriga aktörer på bostadsmarknaden: Undersökning utförd under hösten vilket visade på att handläggningstid en uppgår till fyra veckor.

Informationsmöte har genomförts i samband med detaljplaneläggning.

Resultatmål	Utfall
Arbeta med trygghet i bostadsområden (genomföra trygghetsvandringar).	Helt uppfyllt
Arbeta aktivt med att få privata intressenter att uppföra bostäder.	Helt uppfyllt
Regelbundet ska återredovisas förbrukning av underhåll både akut och planerat.	Helt uppfyllt
Öka antalet detaljplaner för bostäder och industrimark.	Delvis uppfyllt
Förenkla för övriga aktörer på bostadsmarknaden.	I hög grad uppfyllt

7. Genom god dialog med föreningslivet ska kommunens invånare erbjudas idrotts- fritids- och kulturaktiviteter av varierande karaktär och god kvalitet.

Status: Delvis uppfyllt

Trend: Ökad

Ökad dialog med föreningslivet pågår bland annat genom uppsatt mål om samordning av fritidsaktiviteter och breddad verksamhet inom biblioteket.

Skapa mötesplatser för alla kommuninvånare i samtliga delar av kommunen i form av allaktivitetshus: Kultur & Fritid har kunnat bedriva verksamhet inom Kulturskolan ett flertal dagar per vecka under året. Arbetsmarknadsenheten har en gång per vecka haft yoga för deltagare. Munkbuggarna har vid några tillfällen kunnat använda ett mindre rum för träning av dans. Vid några få tillfällen har lokalerna hyrts ut till barnkalas. De interna verksamheterna har ej debiterats.

Under året har två dialogträffar genomförts med kategorin Idrotts- och ungdomsföreningar samt två dialogkvällar med kategorin Övriga föreningar.

Arbetet med Allaktivitetshus har kommit i skymundan av arbetet med ny bollhall och flytt av fritidsgården.

Visa på Munkedals unika möjligheter och läge: Arbetet med att göra Munkedal till ett attraktivt besöksmål har under året varit mycket aktivt.

Ett nummer av besöksmagasinet "Grejen med Munkedal" utkommit. I detta nummer finns även några sidor på engelska.

Munkedals kommun har även en destinationssida i samverkan med Turistrådet Västsverige AB. Den jobbar vi aktivt med och sidan förmedlar information om bo, äta och göra samt evenemang.

En inventering av Bohusleden är genomförd tillsammans med Västkuststiftelsen. Detta för att säkerställa utlovad standard, uppdatering av skyltning längs leder och informationstavlor vid etapp start/slut. Vi har ge-

nomfört möte med samverkande parter för Bohusleden, Friluftsförbundet Munkedal och Sörbygden samt Västkuststiftelsen. Arbetet för en nationell cykelled genom Bohuslän pågår inom grupperingen "ett enat Bohuslän".

Resultatmål	Utfall
Skapa mötesplatser för alla kommuninvånare i samtliga delar av kommunen i form av allaktivitetshus.	Delvis uppfyllt
Visa på Munkedals unika möjligheter och läge.	I hög grad uppfyllt

8. Alla i arbetsför ålder ska vara anställningsbara i vår kommun.

Status: Ej uppfyllt

Trend: Ökad

Inriktningsmålet är omhändertaget inom sektor Barn- och utbildning. Ett resultatmål är kopplat till målet.

Alla elever ska efter gymnasiet vara anställningsbara:

Fler elever än föregående år har fullständiga betyg vid utgången av årskurs 9. Det betyder att vi kan skönja en försiktigt positiv trend. Målet är dock inte uppfyllt ännu och det finns mycket kvar att utveckla och arbeta med inom skolverksamheten innan vi ser markant höjda resultat. Flera skolutvecklingsprojekt är igång och över tid kommer vi att kunna mäta effekterna av dessa.

70,68% av eleverna i årskurs 6 har godkända betyg i samtliga ämnen. Således är målet på 70% uppnått, men givetvis finns fortfarande stora utmaningar och verksamheternas mål är full måluppfyllelse på sikt.

2018 tog 69,6 procent av eleverna gymnasieexamen inom 4 år. 2019 har siffran ökat till 74,1 procent vilket är en positiv trend, och något över rikssnittet. Målet på 77 procent är dock ännu inte uppnått. Arbetet för ökad måluppfyllelse fortsätter i samtliga verksamheter.

Under hösten har samtliga resultat analyserats och verksamheten har kartlagts utifrån och i jämförelse med forskning kring vad som påverkar elevers resultat i positiv riktning samt goda exempel. Detta har lett fram till en strategisk plan för ökad måluppfyllelse som antogs i nämnd i december 2019. Arbetet med kvalitetshöjande insatser och fortbildning kommer att löpa under 5 år.

Resultatmål	Utfall
Alla elever ska efter gymnasiet vara anställningsbara	Ej uppfyllt

Intern kontroll

Styrning och uppföljning

Enligt Reglemente för internkontroll, har varje nämnd skyldighet att löpande följa upp det interna kontrollsystemet inom nämndens verksamhetsområde.

Styrelsens ansvar är att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter samt ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Styrelsen ska även informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i bolagen.

Varje nämnd skyldighet att upprätta en internkontrollplan för sin verksamhet. I planen ska anges vad som ska kontrolleras, hur kontrollen utförs och följas upp. Planen ska revideras årligen. Vid upptäckta brister lämnas förslag på åtgärder för att förbättra kontrollen. Allvarligare brott eller brister skall omgående återrapporteras till styrelsen.

Återrapportering

I samband med bokslutsdialogen under år 2020 kommer Kommunstyrelsens och nämndernas presidier träffas. Nämnderna informerar styrelsen om deras återrapportering av internkontrollplan 2019 samt den nya upprättade planen för 2020.

Avstämning hur den interna kontrollen fungerar i bolagen redovisas direkt till kommunstyrelsen i december 2019 i samband med att kommunstyrelsen ska godkänna sin egen återrapportering av internarbete med internkontrollplanerna för år 2019. För 2019 har internkontrollplaner antagits av kommunstyrelsen den 2018-12-16 §252 med totalt elva kontrollområden inom olika verksamhetsområden. En återrapport har nu upprättats, se bilaga Uppföljning av kontrollplan Kommunstyrelsen 2019. Varje punkt på planerna har en bedömning gjorts utifrån att;

- Kontrollområdet fungerar
- Kontrollområdet fungerar men behöver utvecklas
- Kontrollområdet fungerar inte.

Av återredovisningen kommunstyrelsens elva granskningsområden framgår det att ett av granskningsområden inte fungerar fullt ut. Övriga som fungerar har mindre avsteg gjorts från rutinen och förslag till åtgärder lämnats.

Det granskningsområde som inte fungerar är kontroll av betalningsbevakning. Åtgärd har genomförts genom utbildning till förvaltning samt implementerat nytt e-handelssystem med olika funktioner som kan minska risken att betala försent. Granskning av området görs även under 2020.

Av återredovisningen från bolag, samverkanskommuner/förbund och gemensamma nämnd framgår det enligt nedan:

Miljönämnden i mellersta Bohuslän (MNSML) beslutade den 2019-10-16 §65 anta redovisningen av genomförd internkontroll för 2019. Sex kontrollpunkter har granskats enligt antagen plan. Avgiftsintäkter, remisser från andra nämnder och från kommunstyrelsen, ansökan om riktade stadsbidrag, anställningsprocessen samt tillbud och arbetsskador. De avsteg från rutiner som uppdragats är av mindre allvarlig karaktär och kommer att ingå i enhetens ordinarie förbättringsarbete.

Munkbos styrelse beslutade 2019-11-22 att godkänna återrapporteringen av internkontrollarbetet 2019. Två granskningsområden: Bevakning avtal och verkställs styrelsen beslut? Kontrollen fungerade.

Västvatten AB styrelse beslutade den 2019-10-24 godkänna återrapporteringen av internkontrollarbetet för 2019. Tre granskningsområden: Vattenavstängning, Hantering av personuppgifter, Informations-säkerhet hemsidor intern och externt.

Inga allvarliga brister upptäcktes i två av kontrollerna men förslag till förbättringar har föreslagits och rutiner uppdaterats. En av kontrollerna upptäcktes brister (hantering av personuppgifter enligt GDPR) i två av fyra undersökta IT-program saknades rutin. Bör åtgärdas snarast och förslag till förbättringar har givits. Granskningen av personuppgifter kommer att genomföras även år 2020.

Räddningstjänsten Mitt Bohuslän. Förbundsdirektionen kommer att besluta om återrapporteringen av internkontrollarbetet för 2019 den 11/2-2020 i samband med deras bokslut enligt deras tidsplan. Medlemskommunerna får ta del informationen 24/2-2020.

Samverkan IT

Samhällsbyggnadsnämnden i Lysekil beslutade 2019-11-07 §187 att godkänna återrapporteringen för 2019 samt ger förvaltningen i uppdrag att vidta åtgärder. Ett granskningsområde: Lagersaldo digitala verktyg (iPad och dator) riktat till IT-avdelningen. Vid granskningen framkom brister i rutinen. Åtgärder har föreslagits och kommer att åtgärdas.

Arbetsfordon, Munkedal. Foto: Erland Pålsson.

Nämndsredovisning

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsiktsplikt över övriga nämnder, gemensamma nämnder, kommunalförbund och hel- eller delägda bolagsverksamhet. Kommunstyrelsen har därutöver ett samlat ansvar som personalmyndighet och ansvarar för den egna förvaltningens ekonomi, personal och verksamhet.

Viktiga händelser

HR-avdelningen har under året arbetat med fokusområdena arbetsmiljö och attraktiv arbetsgivare. Inom arbetsmiljöområdet har HR arbetat med resultatet från OSA-enkäten (organisatorisk och social arbetsmiljö) genom bland annat information på APT och tagit fram verktygslåda för enheternas fortsatta arbete med sina resultat. Frukostseminarium har även genomförts för att uppdatera chefer och skyddsombud kring föreskriften om organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) som innebär tydligare krav på hur man förebygger och hanterar ohälsosam arbetsbelastning, arbetstider och kränkande särbehandling.

I slutet av året genomfördes en workshop för cheferna med fokus på kommunens varumärke och hur vi kan öka vår attraktivitet som arbetsgivare.

Ekonomiavdelningens processer för uppföljning och budget har prövats i den nya organisationen. Bankupphandling har avslutats och kommunen har under hösten bytt bank. Införandet av en ny e-handelslösning har genomförts. Den nya lagen som gäller krav på e-faktura för all handel med offentlig sektor började gälla 1 april. Uppdateringar av verksamhetssystem genomförs för att kommunen ska leva upp till kraven i lagen.

Administrativa avdelningen har under året arbetat med införande av digitala processer för tjänsteskrivelser, handlingar till politiken samt digitalt arkiv. Systemet för e-arkivering har förberetts för den första införandeetappen 2020. En kommundning har under året tagits fram och vid tre tillfällen delats ut till samtliga hushåll.

Ekonomi

Resultaträkning				
(tkr)	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse 2019
Årets resultat	-46 235	-53 575	-54 178	603

Förvaltningens överskott 2019 uppgår till 0,6 mnkr vilket är en försämring mot 2018 då överskottet var 3,9 mnkr. Förändringen härleds främst till minskning av kommunstyrelsens förfogandepost inför 2019. Organisationsförändringar har även skett mellan åren då

löneenheten tillkommit och bemanningsenheten flyttats till välfärdsnämnden.

Verksamhet				
(tkr)	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse 2019
Kommunstyrelsen	-31	0		0
Kommundirektör	22 979	-28 066	-27 234	- 833
HR-Avdelning	8 059	-4 670	-5 720	1 049
Ekonomiavdelningen	7 115	-7 314	-7 710	396
Löneenheten SML		-2 646	-2 688	42
Administrativa avdelningen	8 111	-10 878	-10 826	-52
Summa Kommunstyrelsen	46 235	-53 575	-54 178	603

Resultatet 2019 för kommunstyrelsens förvaltning är en positiv avvikelse mot budget med 0,6 mnkr.

Underskottet inom kommundirektörens ansvarsområde beror till största delen av beslutad kostnad för seniorbuskort som tidigare ej budgeterats samt ökade kostnader för administrativa tjänster såsom utbildningar, utredningar exempelvis särskilt boende och bolagisering av verksamhetsfastigheter samt rekrytering av ny samhällsbyggnadschef.

Överskottet för HR-avdelningen beror dels på minskade personalkostnader dels på minskad omfattning av företagshälsovård och projektet heltidsresan. HR har under året inte haft möjlighet att arbeta med till exempel rehab ärenden, verksamheter med hög sjukfrånvaro och förebyggande arbetsmiljöarbete i samma nivå som planerats. Heltidsresan har inte haft någon projektledare, därav överskottet.

Ekonomiavdelningen redovisar ett överskott på 0,4 mnkr, vilket är en ökning jämfört med 2018 där resultatet var 0,3 mnkr. Exklusive bilvårdsenheten redovisas ett underskott mot budget med 0,1 mnkr. Avvikelsen består dels av ett mindre överskott på personalkostnader dels ett underskott för kostnader avseende e-handelssystem som bytts under året. Bilvårdsenheten redovisar ett överskott 0,5 mnkr mot budget, hänförligt till försäljning av fordon.

Löneenheten, som från 2019 ingår i kommunstyrelsens ansvarsområde redovisar ett resultat i nivå med budget. Verksamheten finansieras av intäkter från Sotenäs och Lysekils kommuner samt ett budgetanslag för Munkedals del. Totalt omsluter verksamheten 8 200 tkr.

Administrativa avdelningen redovisar ett mindre underskott 2019. Underskottet beror främst av ökade kostnader för IT-drift. Samtidigt har kostnaderna varit lägre än beräknat bland annat beroende på att tjänsten som säkerhetsstrategi varit obesatt under en stor del av året.

Måluppfyllelse

Kommunstyrelsen har tagit hand om två av kommun-

fullmäktiges inriktningsmål som båda är i hög grad uppfyllda. I föregående avsnitt finns uppföljning på samtliga inriktnings- och verksamhetsmål.

Framtid

Hela kommunstyrelsens förvaltning kommer framöver att fokusera på arbete med digitalisering av administrativa processer. Administrativa avdelningen är en resurs i detta arbete och ett exempel är införandet av e-tjänster, som berör hela kommunorganisationen. Andra exempel inom förvaltningen är en digitalisering av hanteringen av tjänsteskrivelser och koppling till diariet samt utskick av möteshandlingar till förtroendevalda, införande av e-arkiv som på sikt kommer att göra arkivhandlingar tillgängliga på hemsidan, digitalisering av HR-processer i samarbete med Fyrbodals samt digitalisering av blanketter för lönehandling.

Vidare ska Medborgarcentrum utvecklas mot att vara den självklara första kontaktytan med medborgaren.

Inom HR kommer det även vara fortsatt arbete med fokusområdena attraktiv arbetsgivare, kompetensförsörjning och arbetsmiljö för att kunna rekrytera, behålla och utveckla kommunens personal. Fortsatta satsningar på chefs- och ledarkompetens är mycket viktigt för att lyckas med detta.

Kraven har ökat på planering inom förhöjd beredskap och civilförsvaret. Planering och resursanskaffning pågår.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för teknisk förvaltning och ärenden inom plan- och byggområdet. Samhällsbyggnadsförvaltningen innehåller enheterna plan- och bygg, fastighet, park och skog, mark/exploatering, städ samt kostenheten.

Viktiga händelser

Planering för ny skola samt bollhall har påbörjats. Lokalanpassning för Kunskapens hus och AME har skett på Utvecklingscentrum. Ombyggnation av sex nya lägenheter på Allégården har utförts, där ny teknik installerats i bostäderna. Upprustningen av Centrumskolan i Dingle pågår.

Inom kostenheten har digitalisering av alla måltidsbeställningar genomförts. Övriga projekt under året har bland annat varit måltidspedagogik, klimatklivet, om- och nybyggnationer av kök samt att teckna rabattavtal med lokala producenter. Ett förändringsarbete kring specialkost inom skola/förskola har påbörjats.

Ekonomi

Resultaträkning				
(tkr)	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse 2019
Årets resultat	1 159	-28 171	-27 648	-523

Förvaltningen redovisar ett underskott på 0,5 mnkr. Bedömningen är att årets resultat påverkats av flertalet kostnader av engångskaraktär såsom avgångsvederlag samt inköp av nytt handläggarsystem.

Verksamhet				
(tkr)	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse 2019
Gata- och markenheten	4 810	-5 102	-5 680	578
Tekniska enheten	6 033	-8 509	-8 403	-106
Fastighetsenheten	54 111	-5 622	-6 270	648
Park- och skogsenheten	3 910	-4 069	-4 274	204
Kostenheten	22 933	-2 375	-1 371	-1 004
Städenheten	9 412	-533	-586	53
Plan- och byggenheten	0	-1 960	-1 065	-895
Summa Samhällsbyggnadsnämnd	101 208	-28 070	-27 648	-523

Gata- och markenhetens positiva utfall hänför sig till överskott på GIS verksamheten i form av lägre personal- och konsultkostnader, samt lägre elpriser och mindre kostnader för reparation och underhåll för offentlig belysning.

Tekniska enheten har under året erlagt ett betydande avgångsvederlag. Trots åtgärder inom verksamheten under hösten har denna kostnad ej fullt ut lyckats hämtas hem.

Överskott på underhållskostnader och lägre elpriser är de främsta orsakerna till fastighetsenhetens positiva utfall.

Park och skogsenheten resultat grundar sig i högre intäkter och lägre personalkostnader än budgeterat.

Som tidigare nämnts är personalkostnaderna för kostenheten betydande högre än budget vilket är förklaringen till det negativa resultatet. Övriga driftskostnader är i nivå med budget. Högre erhållna intäkter för lönebidrag drar ned underskottet till viss del.

Städenheten gör ett överskott på övriga verksamhetskostnader, och redovisar därmed ett positivt resultat för året.

Ökade konsultkostnader och licensavgifter följde Ny förvaltningschef tillträder i mars månad. Rekrytering har skett av kommundirektören och innebär att två förvaltningschefer kommer att gå omlott under sju månader. Den extra kostnad detta medför kommer diskuteras mellan Samhällsbyggnadsnämnd och Kommunstyrelsen.

Skolrenoveringarna fortsätter enligt plan med Hällevadsholm och Hedekas under 2020. Nya bostadsområden kommer att tas fram till exempel Bergsäter och Sohlbergs.

Under våren kommer park- och skogsenheten flytta in i andra lokaler tillsammans med fastighetsenheten.

Kostenheten kommer under året fortsätta jobba på i den inslagna vägen. Inplanerade fokusområden är en uppdatering av nuvarande kostpolicy, implementering av nya specialkostrekommendationer, ta fram en lokal livsmedelsberedningsplan, måltidspedagogik från förskolan till äldreboendet, Svinn och klimatplaner. Ett stort orosmoment inför framtiden är risken för ökade personalkostnader samt ökade livsmedelspriser. Båda bottnar i brist - personal på grund av bristen på kockar och livsmedel mot bakgrund av klimatförändringar. Införandet av nytt handläggarssystem för plan- och byggenheten gör att enheten redovisar ett underskott. Överskott på personalkostnader till följd av ej tillsatt tjänst och ökade bygg- och planavgifterna räcker ej till för att täcka engångskostnaderna.

Måluppfyllelse

Samhällsbyggnadsnämnden har tagit hand om tre av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Samtliga är i hög grad uppfyllda. I föregående avsnitt finns uppföljning på samtliga inriktnings- och verksamhetsmål.

Framtid

Skolrenoveringarna fortsätter enligt plan med Hällevadsholm och Hedekas under 2020. Nya bostadsområden kommer att tas fram till exempel Bergsäter och Sohlbergs.

Kostenheten kommer under året fortsätta jobba med uppdatering av nuvarande kostpolicy, implementering av nya specialkostrekommendationer, ta fram en lokal livsmedelsberedningsplan, måltidspedagogik från förskolan till äldreboendet, Svinn och klimatplaner.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för kommunens förskolor, grund-, sär- och gymnasieskolor, vuxenutbildningar och fritidsverksamhet. Nämnden ansvarar också för elevhälsovård, tillsyn av friförskola samt skolskjutsverksamhet.

Viktiga händelser

Under året har en ny förvaltningsorganisation, i syfte att möta nya krav och arbetsuppgifter, införts. En tydlig struktur och ett kontinuerligt och starkt ledarskap är viktigt för att öka elevernas måluppfyllelse, vilket bättre möjliggörs med ny organisation samt bibehållen förstärkning på skolledarsidan.

Skolinspektionen genomförde under hösten en tillsyn av utbildningen i Munkedals kommun avseende huvudmannens ansvarstagande för förskola, grundskola, grundsärskola, fritidshem, gymnasiet, gymnasiesärskola och vuxenutbildning.

Inom grundskolan har en stor kartläggning och djupanalys av samtliga verksamheters resultat och systematiska kvalitetsarbete genomförts som resulterat i en strategisk plan för höjd måluppfyllelse.

Ekonomi

Resultaträkning

(tkr)	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse 2019
Årets resultat	-215 883	-275 821	-270 716	-5 105

Barn- och utbildning har ett negativt resultat för året på 5,1 mnkr. Förvaltningen har inte lyckats ställa om organisatoriskt för att möta de verksamhetsförändringar som krävs vid minskade externa intäkter och ökade kostnader för platser hos annan anordnare.

Verksamhet

(tkr)	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse 2019
Nämnd	0	- 803	- 821	17
Barnomsorg	-54 370	-74 062	-73 930	-133
Grundskola	-95 973	-131 311	-122 767	-8 544
Särskola	-10 976	-12 028	-13 291	1 263
Gymnasieskola	-43 734	-46 216	-48 261	2 045
Vuxenutbildning	-5 950	-6 827	-6 752	-75
Övrig verksamhet	-4 880	-4 572	-4 895	322
Summa Barn- och utbildningsnämnden	-215 883	-275 819	-270 717	-5 105

Barn- och utbildningsnämndens underskott för året på 5,1 mnkr är fördelat på följande verksamheter:

Barnomsorg

Barnomsorg innefattar verksamheterna förskola, pedagogisk omsorg, öppen förskola och fritidshem. Samlat visar verksamheterna ett underskott om 0,1 mnkr. Förskolan har en negativ avvikelse som beror på kostnader för köp av plats hos annan anordnare eller annan kommun. Pedagogisk omsorg visar för året ett underskott. Både dagbarnvårdarna och förskolan i kommunal regi har under året haft ett lågt antal in-skrivna barn. Inom förskolan har statsbidraget "Mindre barngrupper" delvis täckt upp för det låga barnantalet. Förskolan har stora svängningarna av barnantal mellan vår och höst. Detta kräver anpassning av personal och möjlighet att stänga och öppna avdelningar med kort varsel. Fritidshemmen visar ett

överskott för året. Att verksamheten har haft personal som till stor del finansierats av Arbetsförmedlingen är en av anledningarna till det goda resultatet. En annan är att antalet inskrivna barn inom fritidshemmen har varit stort vilket bidragit till en positiv avvikelse för taxor och avgifter.

Grundskola

Verksamheten som består av förskoleklass och grundskola har ett negativt resultat för året om 8,5 mnkr. Skolan har haft svårt att ställa om verksamheten när externa intäkter minskar samtidigt som det har varit svårt att hantera elever med särskilda behov inom ram. Intäkterna har minskat med 1,6 mnkr i jämförelse med föregående år och med 4,8 mnkr på två år. Anslagen från Skolverket och Arbetsförmedlingen har ökat medan bidrag för nyanlända från Migrationsverket minskat kraftigt. Försäljning av platser till andra kommuner har minskat och avviker från budget. Barn som fosterhemsplacerats i Munkedal av annan kommun blir snabbare folkbokförda i kommunen än tidigare. Kostnader för korttidssjukfrånvaro har ökat markant för grundskolan och ett arbete pågår för att se över orsakerna och förbättra arbetsmiljön. Den anropsstyrda trafiken för grundskolelever har ökat i antal resor och bidrar till det negativa resultatet.

Särskola

Verksamheten som inrymmer grundsärskola, gymnasiesärskola och träningskola har ett positivt resultat för året på 1,3 mnkr. Det har varit fler elever än beräknat som deltagit i så kallad integrerad särskola och belastar då grundskolans kostnader. På grundsärskolan var det budgeterat för köp av en plats hos annan anordnare vilket inte har behövts. Verksamheten för gymnasiesärskolan har sålt plats till annan kommun vilket generat intäkter utöver budget.

Gymnasium

Gymnasiet har ett resultat på 2,0 mnkr för året. Köp av platser på gymnasiet har varit lägre än budgeterat och kostnaden per elev har varit lägre än förväntat. Flera elever som tidigare var asylsökande har nu fått uppehållstillstånd. Anslaget i resursfördelningen är högre än den verksamheten får för asylsökande från Migrationsverket vilket gynnat verksamhetens utfall. Därutöver kom i slutet av året en kreditfaktura avseende interkommunal ersättning för elev 3 år tillbaka i tid.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildning sträcker sig över verksamheterna Gymnasievux, Grundvux och SFI, Svenska för invandrare, och har ett litet underskott om 75 tkr. Gymnasial vuxenutbildning och då framför allt Yrkesvux utbildningen finansieras till stor del av statsbidrag från Skol-

verket. Vårt SML samarbete gynnar både verksamhet och ekonomi. Verksamheten för SFI påverkas av de minskade intäkterna för asylsökande och schablonersättningen för nyanlända.

Måluppfyllelse

Barn- och utbildningsnämnden har tagit hand om fyra av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Tre mål är i hög grad uppfyllda och ett delvis uppfyllt. I föregående avsnitt finns uppföljning på samtliga inriktnings- och verksamhetsmål.

Framtid

Skolinspektionens beslutsrapport från tillsynen som genomfördes i november 2019 kräver ett antal åtgärder som ska vara genomförda senast september 2020.

Det handlar om att skolpsykologerna främst ska arbeta förebyggande och mindre på individnivå. Munkedals kommun ska verka mer aktivt för att nå ut till och motivera de elever som har rätt till kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå och svenska för invandrare.

Huvudmannen ska tydligare följa upp resultaten av utbildningen inom grundsärskola, fritidshem, gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning, planera för genomförandet av de beslutade utvecklingsåtgärderna. I och med genomförande av den strategiska planen, att elevhälsoplanen följs samt nu tydligare målstruktur kommer bristerna att kunna åtgärdas. När det gäller insatserna för målgruppen vuxna kommer ett intimare samarbete kunna intensifieras i samband med att Arbetsmarknadsenheten fysiskt flyttar till Utvecklingscentrum Munkedal intill den kommunala vuxenutbildningen. Vuxenutbildningen behöver troligtvis också utöka samarbetet till fler än två kommuner för att stärka utbud och möjligheter till utveckling.

Implementering och arbetssätt i förhållande till den nya lagen om Barnkonventionen gäller för hela förvaltningen och är ett av förvaltningens internkontrollområden.

Samverkan skola, förskola och socialtjänst kommer att fortsätta arbetet med att ta fram en samverkansmodell.

I och med den nationella satsningen på totalförsvaret kommer rektorerna tillsammans med kommunens säkerhetsstrateg genomföra övningar i krishantering och scenarier med höjd beredskap.

Verksamhet Förskola

Gemensam fortbildningsdag om Barnkonventionen är planerad under 2020.

Lokalerna i Dingle är undermåliga. Ny förskola planeras med fem avdelningar. Byggstart är i dagsläget oklart. När det gäller Önnebacka kommer en uppfölj-

ning av den genomförda omorganisationen ske löpande. Förhoppningarna är att lärmiljöerna utvecklas utifrån det mer åldersindelade arbets sättet samt personalen kan utveckla undervisningen. Planerad ny förskola i centrum kommer skapa utrymme för att arbeta med problematiken kring segregation som idag påverkar barnens möjligheter till språkutveckling. Utökade lokaler leder till att barngruppernas storlek kan minskas och därmed bättre följa skolverkets riktlinjer. Det påbörjade rörelseprojektet på förskolan ska följas upp under våren 2020.

På Kungshöjden är det nu två förskollärare på varje avdelning och det har även förstärkts med behörighet i Hedekas.

Verksamhet skola

Målbilden på sikt är en likvärdig skola med hög trivsel, bra resultat och budget i balans. Arbetet med att implementera, genomföra och följa upp den strategiska planen och andra viktiga insatser och nödvändiga förändringar kommer att vara omfattande och viktigt.

Arbetet med 20-grupper på högstadiet ses på med tillförsikt. Resultatet för årets årskurs 7 i jämförelse med tidigare år, då det var större grupperingar, är positivt.

Elevhälsans kompetens är hög vilket skapar goda förutsättningar för att utveckla det främjande och förebyggande arbetet.

Skolbyggnationer, renoveringar och investeringar i anpassade och lämpliga skolmiljöer och undervisningslokaler kommer att vara en positiv förutsättning för ökad kvalitet i undervisningen, samt för att möta de krav och elever som verksamheten har.

Enheterna fortsätter att reflektera över och arbetar fram hur man ska arbeta med respektive elevgrupp för att höja resultaten. Systematik, analys och kollegialt förhållningssätt i relation till forskning och evidens behöver utvecklas i verksamheten.

Skolans kompensatoriska uppdrag ställer stora krav på verksamheten. Allt fler elever är sämre rustade för att gå i skolan och ta in information och kunskap.

Frånvaro, psykisk ohälsa och andra förutsättningar av vikt påverkar skolans arbete och resurser. Motivation att slita, kämpa, att lyckas i skolan och skolans status är inte tillräckligt hög, hos alla vårdnadshavare och elever, vilket måste förstärkas framgent. Alla elever har rätt att lyckas och skapa goda förutsättningar att själva kunna fatta beslut och välja i framtiden, en framtid som ställer helt andra krav på kompetens och kunskap än idag.

En annan utmaning är digitaliseringen, fullt utbyggt en till en. Att få med personalen på tåget att använda digitala läromedel på ett klokt och resultathöjande sätt kommer att kräva utbildningsinsatser. Digitala program öppnar stora möjligheter men kostar avsevärt i licenser, samtidigt som verksamheten inte kan

överta vanliga läromedel, vilket leder till merkostnad.

I verksamheten finns många nyanlända barn och det är svårt att få budgeten att räcka till för studiehandledning och SVA undervisning. En likvärdighet bland skolorna behövs.

Välfärdsnämnden

Välfärdsnämnden ansvarar för avdelningarna vård- och äldreomsorg, individ- och familjeomsorg samt stöd och särskild service. Förvaltningens primära uppdrag är att ta ett samlat grepp kring de utmaningar som socialtjänsten står inför.

Viktiga händelser

Chef i beredskap har införts inom förvaltningen, vilket innebär att medarbetare har tillgång till arbetsledning dygnet runt och året runt. Chef i beredskap medför även att chefer i förvaltningen kan vara lediga utan att behöva vara tillgängliga av arbetsmiljöskäl.

Under sista delen av 2019 genomfördes en omorganisation på ledningsnivå vilket resulterade i en minskning med 3,8 chefstjänster.

Vård och omsorg

En ombyggnad på Allégården har pågått under året och i februari/mars 2020 öppnar en ny avdelning med sex nya lägenheter. Den nya avdelningen har utrustats med välfärdsteknik och specialdesignade badrum som ska bidra till ökad självständighet, men också bättre arbetsmiljö för personalen. Effekten av satsningarna kommer utvärderas och blir en värdefull referens inför planeringen av nytt äldreboende framöver.

Behovet av platser på särskilt boende har successivt minskat vilket medfört tomma lägenheter under 2019. I november fattade Välfärdsnämnden beslut om att avveckla halva Ekebacken i samband med att den nya avdelning på Allégården öppnar, vilket blir en minskning med 11 platser totalt i kommunen. Förändringen beräknas vara fullt genomförd under februari 2020.

Allt mer sjukvård utförs i hemmet och dessutom en mer avancerad vård. Jämfört med föregående år har den beviljade hemtjänsten (SOL) minskat medan delegerade HSL-uppdrag har ökat, dock inte i samma takt som tidigare år.

De statsbidrag som under ett par års tid finansierat en utökad bemanning i nattpatrullen upphörde 2019. För att anpassa kostnaderna har en omorganisation skett och idag arbetar en sjuksköterska och två undersköterskor istället för som tidigare två sjuksköterskor och en undersköterska.

Arbetsmiljöverket genomförde under våren en inspektion på Allégården, Ekebacken och hemtjänsten i centrala Munkedal och har lämnat synpunkter och krav som verksamheten svarat på och vidtagit åtgärder kring. Arbetsmiljöverket har godkänt vidtagna åtgärder.

gärder och avslutat samtliga ärenden.

Digital läkemedelssignering (APPVA) har införts inom hela vård och omsorg i syfte att öka patientsäkerheten och frigöra tid för personal.

En sammanslagning av hemsjukvården och reha-benheten har skett vid årsskiftet och är nu en sammanhållen hälso- och sjukvårdsenhet vilket förväntas ge samverkansvinster.

Avdelning Stöd

Från och med september månad har avdelning Stöd och IFO samma avdelningschef.

Verksamheterna inom avdelning stöd har en negativ trend i det ekonomiska utfallet samtidigt som antalet brukare ökar.

En utredning kring nybyggnation av gruppboende inom LSS har påbörjats för att kartlägga olika målgruppers framtida behov.

Antalet ungdomar i stödboende minskar i vilket gör att intäkterna inte täcker kostnaderna för att bedriva verksamhet. Planen är att avveckla stödboendet i anslutning till skolavslutningen 2020.

Korttidsärenden ökar och ett utökat samarbete med Lysekil är påbörjat. Syftet med ett utökat samarbete är att kommunen ska kunna erbjuda verksamhet i närområde.

Förändringarna inom Arbetsförmedlingen har också påverkat Arbetsmarknadsenheten under året och då främst det arbete som utförs på Jobbcentrum. Förändringarna bevakas och fler strategier för att möta de förändringar som har skett och som är att vänta, håller på att tas fram. Förändringar på Arbetsförmedlingen i kombination med personalomsättning på Jobbcentrum har medfört att färre deltagare har tagits emot under året jämfört med tidigare år.

Under året har enheten beviljats medel från DUA för att, i samarbete med Näringslivsutvecklaren, Kunskapens Hus och Arbetsförmedlingen, anordna företagsträffar. Tre träffar genomfördes och ligger till grund för ett fortsatt arbete med att skapa god dialog med näringslivet.

Individ och Familjeomsorgen

Under första kvartalet 2019 har besöksrummen i entréplan på Forum blivit klara och inga klientbesök tas emot på kontorsrummen. Administrativa gruppen samt enhetscheferna har varit delaktiga i hot och våld rutinen samt en ny besöksrutin.

Kostnaderna för det ekonomiska biståndet ökar och enligt prognos samt omvärldsanalys kommer den trenden att fortsätta. Den största anledningen till ökad ärendemängd är personer som går ur sin etableringsperiod utan egen försörjning samt många inflyttningar till kommunen där personer inte har egen försörjning. Många av de nyinflyttade hushållen består av många familjemedlemmar.

Arbetsförmedlingen har gjort en omfattande omorganisation vilket innebär att deras tjänster för att hjälpa arbetslösa har begränsats. Detta medför att personer med svårigheter att komma in på arbetsmarknaden inte får det stöd och hjälp de behöver vilket fördröjer inträdet på arbetsmarknaden.

Ett fördjupat arbete med BBiC har inletts. Alla handläggare som jobbar med barn och unga myndighet genomgår grundutbildningen i det reviderade BBiC.

Samarbete med vuxenenheten och stödboende har utvecklats i arbetet med ungdomar i övre tonåren och unga vuxna. Samarbetet har inneburit att det gått att lösa situationer för dessa på hemmaplan och därmed undvika externa placeringar.

En medarbetare prövar att dokumentera med hjälp av taligenkänning. Prövetiden har visat att det är positivt i användandet av taligenkänning. Tidsmässigt är det betydligt snabbare att tala in i stället för att skriva.

I den tredje kommundningen i oktober hade IFO ett reportage gällande att verksamheten startat en serviceinsats på Barnkullen där föräldrar, barn och unga kan få upp till fem samtal utan beslut om insats. Detta är en komplettering till familjecentralen som riktar sig mot familjer med barn 0-6 år.

Ekonomi

Resultaträkning

(tkr)	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse 2019
Årets resultat	-246 892	-283 303	-272 255	-11 048

Välståndsnämnden redovisar ett negativ avvikelse från budget på 11,0 mnkr för 2019. 2018 var nämndens underskott 19,2 mnkr. Inför 2019 fick Individ och familjeomsorgen ett budgettillskott till barn och unga på 6,0 mnkr vilket är en förklaring till att underskottet minskat.

Stale tjärn, Munkedal. Foto: Erland Pålsson.

Verksamhet				
(tkr)	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse 2019
Hemtjänst	-41 104	-40 146	-35 863	-4 283
Särskilt boende inkl. korttidsverksamhet	-51 796	-75 932	-76 741	809
Dagverksamhet	-1 669	-1 754	-1 961	208
Rehab och hemsjukvård	-25 644	-28 148	-26 574	-1574
Boende enligt LSS	-20 071	-26 166	-22 350	-3 816
Korttidsvistelse utanför hemmet	-4 957	-5 865	-4 867	-998
Boende enligt SOL	-1 528	-2 950	-964	-1 986
Övriga insatser inom LSS	-12 005	-12 060	-12 546	486
Personlig assistans	-7 499	-8 071	-7 308	-763
Arbetsmarknadsåtgärder	-1 597	-2 975	-3 205	230
Institutionsvård vuxna	-2 932	-1 424	-1 718	294
HVB vård barn och unga	-14 590	-11 226	-13 367	2 141
Familjehemsvård barn och unga	-16 616	-15 356	-17 806	2 450
Övrig vuxenvård	-12	-727	0	-727
Övriga öppna insatser barn, unga och vuxna	-4 909	-5 225	-5 302	77
Ekonomiskt bistånd	-10 479	-11 770	-8 644	-3 126
Integration	-670	1 090	-15	1 105
Gemensamma kostnader	-28 813	-33 687	-31 980	-1 704
Nämnd och styrelse	0	-911	-1 040	129
Summa verksamhetsstruktur	-246 892	-283 303	-272 255	-11 048

Hemtjänst

Hemtjänsten har under året sänkt kostnaderna med 1 mnkr samtidigt som verksamheten redovisar en negativ avvikelse på 4,3 mnkr. Att kostnaderna har minskat beror på färre verkställda timmar 2019. Under 2019 har hemtjänsten verkställt 70 663 SOL timmar samt 21 703 HSL timmar, totalt 92 366 timmar. En minskning med 9 299 timmar jämfört med 2018, motsvarande 9 procent. En anledning till att antalet timmar minskar beror dels på nya rutiner av biståndsbedömningen dels på grund av att det funnits lediga lägenheter på SÄBO. Kostnaden per verkställd hemtjänsttimme har ökat till 435 kr/timmen, en orsak är att anpassningen av personalstyrkan inte skett i samma takt som timmarna minskat. Antalet brukare 2019 är lika många som föregående år medan verkställda timmar per brukare minskar.

Särskilt boende

Avvikelsen för särskilda boenden uppgår till 0,8 mnkr. Kommunens kapacitet på äldreboende visar en övertalighet av platser. Många har avlidit och ansökningar om särskilt boende har inte kommit in i samma omfattning vilket innebär att flera boenden har tomma lägenheter. Avveckling av Ekebacken har därför kunnat

genomföras snabbare än förväntat. Samtliga boenden har anpassat personalstyrkan efter minskat antal boende genom att ej ta in extra personal eller ersätta personal vid ledighet.

Antal korttidsdygn 2019 uppgår till 4997 dygn, en minskning med 769 dygn jämfört med 2018 då behovet av korttids var högt. Korttidslägenheterna på Ekebacken har inte nyttjats under 2019 enligt arbetsmiljöverkets rekommendationer.

Rehab och Hemsjukvården

Rehabenheten visar ett positivt resultat om 0,8 mnkr. Anledningen är att det är svårt att rekrytera personal och därför har tjänsten som fysioterapeut varit vakant hela året.

Hemsjukvården har haft stor personalomsättning under år 2019 vilket medfört kostnader i form av övertidsersättningar, introduktion och bredvidgång av nyanställda. Sommaren var kostsam då sjuksköterskor gick in på sommaravtalet. Flytt till nya lokaler, ökade kostnader för sjukvårdsmaterial och minskat statsbidrag är också bidragande orsaker till underskottet på 2,4 mnkr. Under 2020 förväntas den nya organisationen på natten med en sjuksköterska och två undersköterskor få effekt.

Boende enligt LSS

Avvikelsen för boende enligt LSS uppgår till -3,8 mnkr. Verksamheten omfattar kommunens egna boenden inom LSS och köpta boendeplatser. De egna boendena redovisar ett underskott mot budget på 0,3 mnkr. Det är främst personalkostnader, sjukskrivningar och mer tid som överskrider budget. Köp av boendeplatser från extern utförare står för den största delen av underskottet, -3,4 mnkr.

Korttidsvistelse utanför hemmet

Avviker från budget med -1,0 mnkr. Kommunen köper fyra boendebarn platser i Dals Ed. Utöver dessa köper kommunen 9 korttidsplatser vilket är två fler än föregående år.

Boende enligt SOL

Redovisar ett negativt resultat på -2,0 mnkr. Inom denna verksamhet köper socialpsykiatri två boendeplatser i anslutning till kommunens särskilda boenden vilka legat utöver budget. Kostnaderna för dessa placeringar kommer ej belasta verksamheten 2020.

Personlig assistans

Redovisar ett underskott på 0,8 mnkr. Viss personalövertalighet har belastat verksamheten i början av året. Främst är det personalkostnaderna som överstiger budget. Inom denna grupp är sjuktalet höga och sjukfrånvarokostnaden hög. Personalomsättning inom gruppen har medfört kostnader för vikarier och introduktion.

Vuxna placeringar

Institutionsvård vuxna redovisar en positiv avvikelse med 0,3 mnkr. Antal köpta vård dygn 2019 uppgick till 393 dygn, 2018 uppgick köpta dygn till 1 112 dygn. Trenden med få placerade vuxna håller i sig. Genomsnittet för perioden har varit 2 personer.

Barn och unga

Verksamheten HVB barn och unga visar ett positivt resultat på 2,1 mnkr. Antal köpta dygn har minskat med 339 dygn mellan 2018 och 2019. Arbetet med hemmaplanslösningar har gett effekt.

Familjehemsvård,

egna och köpt, redovisar ett positivt överskott på 2,4 mnkr. Antal köpta familjehem har legat på samma nivå under hela året och genomsnittet är 11 köpta familjehem. Egna familjehemmen har samma snitt som 2018, 18 personer.

Ekonomiskt bistånd

Resultatet för ekonomiskt bistånd uppgår till -3,1 mnkr. Anledningen till att kostnaderna för utbetalt försörjningsstöd har ökat beror dels på att personer som har haft etableringsersättning behöver söka försörjningsstöd dels hamnar personer som inte får fortsatt aktivitetsstöd från Försäkringskassan inom försörjningsstöd då. En inflyttning av familjer från andra kommuner vilka är beroende av försörjningsstöd bidrar även till en ökad budgetavvikelse. Utbetalt försörjningsstöd har ökat med 1,5 mnkr för 2019. Antalet unika hushåll som erhåller försörjningsstöd har dock inte ökat i samma utsträckning, däremot ökar summa utbetalning per hushåll. Anledningen är att det är större familjer som söker försörjningsstöd.

Gemensamma kostnader

Färdtjänsten är en post inom gemensamt som har ökat under 2019 och visar ett negativt resultat på 0,5 mnkr. Verksamhetssystem är ytterligare en post där kostnaderna överstiger budget.

Totalt överstiger de gemensamma kostnaderna budgeten med 1,7 mnkr.

Måluppfyllelse

Välfärdsnämnden har tagit hand om två av kommunfullmäktiges inriktningsmål som båda är i hög grad uppfyllda. I föregående avsnitt finns uppföljning på samtliga inriktnings- och verksamhetsmål.

Framtid

Allt mer sjukvård som dessutom är mer avancerad än tidigare bedrivs i ordinärt boende och allt tyder på att den trenden kommer hålla i sig. Det är helt klart att det ställs nya krav på kompetens, bemanning och organisation inom kommunens verksamheter för att klara de nya utmaningar som kommer med utveck-

lingen av en nära vård i hemmet - istället för på sjukhus.

Det är ett viktigt arbete med att ta fram strategier för att klara framtidens kompetens- och rekryteringsutmaningar. SKR och Kommunal har gjort en överenskommelse om att heltid ska vara norm senast 2021. Heltidsresan har startat i Munkedals kommun med samma målsättning. Ett viktigt arbete för att skapa attraktiva jobb, öka jämställdheten men också för att minska rekryteringsbehovet framöver.

En ny äldreomsorgsplan kommer arbetas fram under 2020 som ska vara vägledande i de politiska och verksamhetsmässiga besluten under mandatperioden.

Inom hemtjänsten pågår en förändring som innebär att man lyfter ur serviceinsatser som bland annat städ och tvätt till kommunens arbetsmarknadsenhet. Det innebär att undersköterskorna i hemtjänsten kan fokusera på vård och omsorg vilket kan bidra till bättre kontinuitet och kvalitet för brukaren och bättre arbetsmiljö för personalen.

Digitaliseringen har ett stort fokus inom äldreomsorgen och behöver fortsätta att utvecklas. Det krävs särskilda satsningar för att kunna förändra arbetssätt med hjälp av digitaliseringen och det är nödvändiga satsningar för att hålla nere kostnadsökningar framöver.

Under 2020 kommer ett av förvaltningens verksamhetssystem bytas ut till ett nytt modernt system, vilket är en positiv utveckling men som kommer kräva mycket arbete, tid och utbildning. Projektet kommer genomföras i samverkan med Sotenäs och Lysekils kommun.

Försörjningsstödsgruppen och jobbcentrum kommer under våren 2020 att påbörja ett nytt gemensamt arbetssätt med stora förhoppningar om att personer som uppbär försörjningsstöd ska komma ut i sysselsättning med förlängning få en anställning.

Barnkonventionen har blivit lag vilket kräver att alla medarbetare behöver få en grundutbildning. Ett gemensamt arbete på enheten kommer att behövas för att få kunskap om hur lagen ska tolkas, hur den påverkar arbetet.

Barn och ungas psykiska ohälsa ökar och i den lokala handlingsplanen som tagits fram i vårdsamverkan i Munkedal kommer vi arbeta för att få de målen uppfyllda som vi satt upp. Vi skall ha gemensam utbildning i SIP möten samt Västbus. Det har även tagits fram en plan att få en samlad information på kommunens hemsida för föräldrar, barn och unga där det ges en tydlig och lätt information till det stöd som finns att få, både inom kommunen, Närhälsan och BUP.

Det märks ökning av personer inom LSS vilket kommer att påverka gruppboende, serviceboende och daglig verksamhet. En ökad multiproblematik ökar behovet av specialiserad kompetens hos vår personal.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för fritidsverksamhet, kulturverksamhet, kulturskola, Ung fritid, Turism och Bibliotek.

Viktiga händelser

Fokus har varit på att arbeta in rutiner då Kultur- och fritidsnämnden är en ny nämnd efter kommunens omorganisation. Personalstyrkan har utvidgats i samband med att Musikskolan utvidgas till en Kulturskola. Ung Fritids samarbete med Kungsmarksskolan har stärkts och kvaliteten på samarbetet höjts. Örekilsgården är fortfarande en välbesökt och viktig mötesplats för högstadie- och gymnasieungdomar. Kommunens huvudbibliotek är detsamma för låntagare och deltagare i alla åldrar. Biblioteket har bra utlåningssiffror trots att ytan tillhör en av de minsta i vårt område.

På turistsidan har det arbetats med nätverkande och möten med turistaktörerna i kommunen vilket gett bra resultat. Enhetens turistutvecklare samarbetar en hel del med kommunens näringslivsutvecklare, vilket ger en styrka i utvecklingsprocesser. Även i år har Munkedals kommun varit med i projektet Land Art - Landet mitt emellan. Ansvar lämnas nu över till föreningsdrift.

Ekonomi

Resultaträkning				
(tkr)	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse 2019
Årets resultat	-12 023	-14 685	-15 427	741

Kultur- och fritidsnämnden har ett positivt resultat på 741 tkr. Det beror på intäkter kopplade till bland annat kulturprojekt men även att det inte varit fullt bemannat på kulturskolan under året.

Verksamhet				
(tkr)	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse 2019
Nämnd- och styrelse	0	- 213	- 221	8
Turism	-41	-604	-578	-26
Allmän fritidsverksamhet	-6 248	-4 481	-5 530	1 049
Kultur	-909	-885	-754	-131
Bibliotek inkl skolbibliotek				
ytterskolor	-2 446	-2 981	-2 787	-193
Musikskola/Kulturskola	-2 170	-3 683	-4 051	368
Ung fritid	-210	-1 839	-1 506	-333
Summa Verksamhetsstruktur-	-215 883	-275 819	-270 717	-5 105

Kultur- och fritidsverksamheten totalt redovisar ett positivt resultat på 0,7 mnkr.

Fritidsverksamhet har för året ett positivt resultat om 1,0 mnkr där utbetalning av föreningsbidrag har varit lägre än förväntat. En översyn av regelverk till föreningsbidrag har gjorts under året. En utökad ram för moms-kompensation till föreningarna har inte utbetalats som planerat eftersom endast ett fåtal av föreningarna hunnit överta sina el och VA-abonnemang i egen regi. Antalet lönebidragsanställda inom föreningslivet har minskat och antalet ungdomar som under sommar 2019 tog del av Feriepraktik var lågt. Många ungdomar erhöll arbete på egen hand.

Verksamheten Kultur har för året ett negativt utfall. Återbetalning av beviljade medel för Skapande skola ses som en av anledningarna till avvikelsen. Även mindre publikintäkter än förväntat vid en arrangerad konsert har påverkat resultatet.

Biblioteket inklusive skolbiblioteken i ytterområdena har för året ett underskott på 0,2 mnkr. Högre personalkostnad än budgeterat samt mindre intäkt än budgeterad från Migrationsverket avseende så kallad schablonersättning har påverkat resultatet negativt.

Musikskolan/Kulturskolan har under året inte haft full bemanning vilket lett till ett positivt resultat för året med 0,4 mnkr.

Ung fritid har ett negativt resultat på 0,3 mnkr vilket till största delen beror på ej budgeterade lokal-kostnader. Våren 2019 var turbulent och en stor oro i ungdomsgrupperingen gjorde att extra personal fick sättas in på fredagskvällar för att minska arbetsbelastningen för personalen och av säkerhetsskäl för ungdomarna.

Måluppfyllelse

Kultur- och fritidsnämnden har tagit hand om fyra av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Tre mål är delvis uppfyllda och ett i hög grad uppfyllt. I föregående avsnitt finns uppföljning på samtliga inriktnings- och verksamhetsmål.

Framtid

Ung fritid kommer gå in i en ny fas under andra halvåret 2020. En flytt kommer genomföras under hösten 2020 då en fin ny fritidsgård kommer stå färdig. Detta innebär att fritidsgården kommer att ha ett större utbud av pedagogisk verksamhet för våra ungdomar.

Utvecklingen av filialbiblioteken förstärks i samband med att verksamheten erhållit extra bidrag från Kulturrådet. Kommunens mål att alla ska vara anställningsbara kommer att innebära ett ökat krav på biblioteken. Läsförfrämjande åtgärder i skola och en god tillgänglighet på filialbiblioteken är några av aktiviteterna för att nå målet.

Samverkansnämnder IT, Miljö och Lön

Munkedals kommun bedriver samverkan/gemensam nämnd tillsammans med Sotenäs och Lysekils kommun.

Inledning

Munkedals kommun bedriver samverkan/gemensam nämnd tillsammans med Sotenäs och Lysekils kommun inom områdena:

- IT (avtalssamverkan, värdkommun Lysekil)
- Miljö (gemensam nämnd, värdkommun Sotenäs)
- Lön (avtalssamverkan, värdkommun Munkedal)

Den gemensamma IT-enhetens uppgift är att tillhandahålla IT-drift, support, förvaltning samt utveckling av Sotenäs, Munkedals och Lysekils IT-miljö. Även tillse efterlevnaden av regler, riktlinjer och styrande verksamhetsbehov.

Miljönämnden ansvarar för livsmedels- miljö- och hälsoskyddsfrågor inom de tre samverkande kommunerna. Nämnden svarar för myndighetsutövning inom ramen för gällande lagstiftning inom dessa områden samt stödja och samordna det miljöstrategiska arbetet.

Löneenhetens uppdrag är att fullgöra och ansvara för de samverkande kommunernas uppgifter vad avser: Löneadministration, Support och utbildning i lönesystemets olika delar, Support i tillämpning av lagar, avtal och regler, Utdata och statistik, Systemförvaltning samt Pensions- och försäkringsadministration.

Viktiga händelser

SML-IT har haft 18 beredskapsincidenter under perioden, huvudsakligen nätrelaterade fel.

Sex stycken diarieförda incidenter under 2019. Dessa har även rapporterats till MSB.

Proceedo är infört som e-Handelssystem, Tieto Education (TED) för alla skolformer installerades och driftsattes. Utbyte av omsorgssystemet Magna Cura till ComBine påbörjades.

System för att motverka spridning av bilder och filmer på övergrepp på barn infördes på alla datorer. Bytt internetleverantör och uppgraderat hastighet samt infört skydd mot överbelastningsattacker.

Fiber till alla kommunala fastigheter i Munkedals tätort som har fjärrvärme, totalt 13 stycken.

Löneenheten har flyttat från "Postlokalen" i Munkedal till Utvecklingscentrum Munkedal. Arbetet har pågått för att digitalisera fler processer fullt ut såsom att ersättningar ska läggas in i Heroma gällande friskvård, resor samt för pedagogiska måltider.

Inom miljönämndens verksamhet har handläggningstiderna minskat under året. En ny tobakslag gäller från 1 juli 2019. Mötet med näringslivet och kommuninvånare har utvecklats. Digital checklist för effektivare livsmedelskontroll har införts. En ny kostnadsfördelningsmodell har införts och en revidering av samverkansavtalet har genomförts.

Ekonomi

Resultat	
(nämnd, tkr)	Resultat
IT-enhet	-1 087
Miljönämnd	0
Löneenhet	225

De gemensamma enheterna redovisar ett negativt resultat på sammanlagt -862 tkr.

Måluppfyllelse

IT-enheten har en bra måluppfyllelse och klarat alla målen inom grunduppdraget.

Löneämnden har en god måluppfyllelse under 2019. Nämnden har i stort uppnått alla målen under 2019.

För Miljönämnden är måluppfyllelsen överlag bra för 2019. Samtliga mål uppfyllda eller delvis uppfyllda.

Framtid

Hybrid IT

Styrkan med hybrid IT är att vi kan optimera verksamheten genom att använda molntjänster för de funktioner som kräver högre skalbarhet och flexibilitet. Samtidigt kan vi behålla de applikationer som ännu inte är redo för molnet i huset. Genom en hybrid IT-miljö får vi också ett gränssnitt för att övervaka och hantera både er egen IT-miljö och det privata eller publika molnet. Vi kan också skicka verksamheternas data mellan de tjänster vi driftar själv och de tjänster vi har lagt i molnet vid behov.

Säker datahantering

Rätt data på rätt plats hjälper kommunerna att uppfylla höga dataskyddskrav.

Arbeta smartare

En hybrid arkitektur är alltid nåbar oavsett vart användaren befinner sig eller vilken enhet användaren använder.

Fokusera

Verksamheterna ska lägga kraften på att digitalisera och utveckla sina processer, SML-IT tar hand om IT och infrastrukturen.

Löneenheten kommer att fortsätta arbetet med att digitalisera fler arbetsprocesser dvs där så är möjligt få medarbetare att direkt i Heroma lägga in lönehändelser istället för att dessa ska hanteras via blanketter.

Under kommande året kommer lönespecifikationen att hanteras fullt ut genom digital brevlåda. Reseräkningar och friskvårdsbidrag kommer också att hanteras direkt i Heroma från 2020-01-01. Det sker även test av att hantera fler kostavdrag och pedagogiska

måltider via direktbetalning istället för handskrivna listor. Det är vår ambition att kunna även hantera förtroendevaldas ersättningar direkt via Heroma när systemet har utvecklad denna process fullt ut.

För miljönämndens verksamhet kommer det vara fokus på digitalisering och egeninitierad tillsyn kommande år.

Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän

Räddningstjänsten Mitt Bohuslän är ett kommunalförbund som bildats av Munkedal, Lysekil och Uddevalla. Förbundet ska som genom myndighetsutövning, förebyggande arbete, information, utbildning och räddningsinsatser medverka till att skapa en trygg och säker miljö för människor att vistas i.

De totala intäkterna uppgår till 95 933 tkr och de totala kostnaderna till 94 816 tkr. Förbundets resultat för året är + 1 117 tkr. Detta kan härledas till intäkter av engångskaraktär som sent inkommen ersättning från MSB för helikopterkostnader 318 tkr och försäljning av utrangerad brandbåt 470 tkr. Därtill har Förbundet haft lägre kostnader för utbildningar och IT/telefoni om ca 315 tkr.

Förbundet har en bra måluppfyllelse för säkerhetsmålen. Av förbundets 9 uppsatta säkerhetsmål uppnås 6 helt 2 delvis och ett mål uppfylls inte. Målet som inte uppfylls gäller konsekvenser av väderrelaterade händelser som ska minska. Av de 5 övergripande verksamhetsmålen är måluppfyllelsen bra utom för "god ekonomisk hushållning". Där uppfylls inte kraven på soliditet och kassalikviditet. Därför är den sammanvägda bedömningen för 2019 att förbundet inte når de satta finansiella målen och därmed inte kravet på god ekonomisk hushållning.

Kommunens verksamhet i extern regi

I detta avsnitt redovisas kommunens verksamhet i extern regi med fokus på bolag.

Ägarstyrning

Under de senaste åren har en allt större del av den kommunala verksamheten kommit att bedrivas inom bolag, förbund, gemensamma nämnder etc. Det innebär att stora ekonomiska värden likväl som stora verksamhetsvärden bedrivs inom de "kommunala företagen" och att det fått en allt större betydelse för kommunens samlade ekonomi. Det ställer krav på att kommunen skapar ett flöde av planering, samordning och uppföljning av den samlade verksamheten.

Utgångspunkten för om kommunen ska driva verksamhet är om den är nyttig för medborgarna samt att verksamheten faller inom den kommunala kompetensen. Oavsett driftsform ska verksamheten direkt eller indirekt skapa nytta för medborgarna. Styrning av kommunens bolag sker genom ägarpolicy, bolagsordning samt ägardirektiv. I ägarpolicy fastställs att bolag och övrig verksamhet ska ses som en del av kommunens verksamhet och där kraven på styrning, insyn, kontroll och uppföljning är densamma som för verksamhet i förvaltningsform.

Kommunstyrelsen har även en uppsiktsplikt enligt kommunallagen som innebär att, årligen i beslut, pröva om kommunens aktiebolag bedrivit sin verksamhet på sätt som är förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för den kommunala befogenheten

Åtterrporterering har gjorts från de "kommunala bolagen" vid tre tillfällen under året i form av delårsrapporter samt i samband med bokslut. I övrigt har dialog skett med parterna vid ett antal tillfällen. Dialogen har skett med kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. För kommande år kommer fortsatt arbete att genomföras avseende uppdateringar av bolagsordning och ägardirektiv. Fokus kommer också att ske på att utveckla dialog och samordning inom koncernen, framförallt avseende åtterrporterering och miljöfrågor.

Finansiell analys

Finansiell analys Kommunkoncernen

Kommunkoncernen innehåller 2019 koncernföretagen Munkedals Bostäder AB, Munkedal Vatten AB, Dingle industrilokaler AB och Vadholmen Foss 2:81 mfl AB samt uppdragsföretagen Rambo AB och Kooperativa hyresrättsföreningen Sörby- och Dinglegården.

Årets resultat

Resultatet för koncernen är för året positivt och landar på 29,0 mnkr. Kommunens resultat uppgår till 28,9 mnkr, Munkedals Bostäder AB 0,6 mnkr, Munkedal

Vatten AB 0,0 mnkr, Vadholmen Foss 2:81 m fl AB 0,0 mnkr, Rambo AB +0,5 mnkr samt Kooperativa hyresrättsföreningen Sörby- och Dinglegården 0,1 Dingle Industrilokaler AB 0,0 mnkr. Koncernens resultat belastas även av en avskrivning på -1,1 mnkr av ett övervärde, som uppstod vid förvärv av Vadholmen Foss 2:81 m fl,

Investeringsutgifterna uppgick totalt till 103 mnkr i koncernen.

Soliditet och låneskuld

Soliditeten är ett mått på koncernens långsiktiga betalningsförmåga dvs hur stor andel av balansomslutningen som har finansierats med eget kapital. Soliditeten påverkas av förändrad balansomslutning samt ett förändrat resultat.

Koncernens soliditet uppgår till 30,3 procent vilket är en förbättring jämfört med föregående år (29,4 procent).

Koncernens samlade låneskuld uppgår till 549,5 mnkr vilket är en ökning med 14,7 mnkr jämfört med 2018. Största delarna av låneskulden tillhör Munkedals kommun och Munkedals bostäder AB. Munkedal Vatten AB har en långfristig skuld till kommunen på 76 mnkr vilken elimineras i koncernredovisningen. Det är väsentligt att kommunen och Munkbo förbättrar soliditeten på sikt för att därmed konsolidera koncernens ekonomiska resultat.

Likviditet och betalningsförmåga

Både kassa- och balanslikviditeten är god, 85,0 procent respektive 105,6 procent vilket för båda talen är betydligt bättre än föregående år.

När kommunens likviditet analyseras är det viktigt att inte bara se till koncernens tillgångar i form av likvida medel och kortfristiga fordringar. För att få en samlad bild bör även koncernens lånestock inkluderas. Ett mått som tar hänsyn till både likvida medel och upplåning är nettolåneskulden. Den visar på skillnaden mellan de likvida medlen och räntebärande låneskuld. Nettolåneskulden har ökat något från 395 mnkr till 400 mnkr.

Budgetföljsamhet

Koncernen har idag ingen gemensam koncernbudget utan varje bolag upprättar sin egen budget. Bolagens budgetar godkänns i Kommunfullmäktige. Avstämning mot budgeterna görs i delårsboksluten. Avvikelse har dock funnits gentemot budgeten under året. Det samma gäller för de prognoser bolagen gjort under året.

Avslutande kommentarer

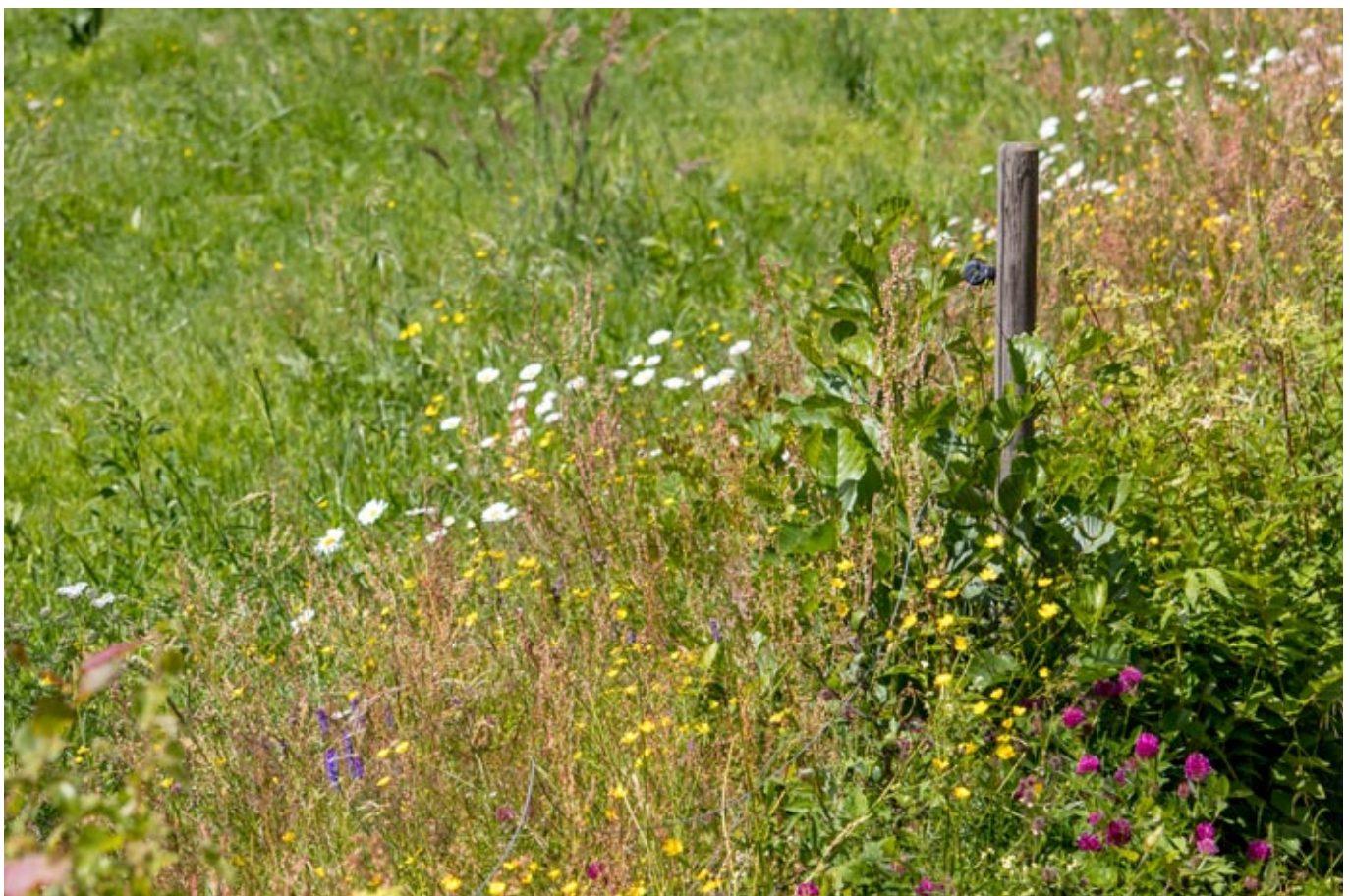
Koncernens resultat är återigen positivt, Med undantag av 2014 har resultaten för koncernen varit positiva de senaste åren. Soliditeten uppgår till 30,3 procent.

Då koncernens soliditet är låg och långfristig låneskuld är relativt hög är det viktigt att påbörja amortering av skulderna. Den höga låneskulden gör att koncernen är känslig för förändrade i räntenivåer. Både Munkedals kommun och Munkedals Bostäder AB använder sig av swappar för att hantera denna risk. I den räntenedgång som varit har detta inte varit ekonomiskt fördelaktigt. Det hade varit bättre att ligga till stor del rörligt och amortera ner skulden. Genomsnittliga räntan för Munkedals Kommun är 2,54 procent och för Munkedals Bostäder AB 1,25 procent. Finansnettot har försämrats med 1,4 mnkr och uppgår till - 8,6 mnkr.

För att skapa utrymme för självfinansiering av kommande investeringar bör helst nettoinvesteringarna de kommande åren inte överstiga avskrivningarna.

Finansiella nyckeltal koncernen

Nyckeltal koncernen	2017	2018	2019
Verksamhetens nettokostnader (mnkr)	581,0	625,5	647,0
Finansnetto (mnkr)	-8,0	-7,2	-8,6
Årets resultat (mnkr)	47,7	12,8	29,0
Nettoinvesteringar (mnkr)	137,4	102,1	92,1
Långfristiga skulder	451,5	500,7	516,2
Soliditet enligt balansräkning (%)	29,7	29,4	30,3
Årets resultat / skatter o statsb. (%)	7,5	2,3	4,2
Förändring eget kapital (%)	19,1	4,8	9,3
Kassalikviditet %	57,5	57,0	85,0
Balanslikviditet %	68,8	69,7	105,6

Ång, Munkedals kommun. Foto: Erland Pålsson.

Koncernföretag

Munkedals Bostäder AB

Munkedals Bostäder AB är ett allmännyttigt bostadsbolag som ägs av Munkedals kommun till 100 procent. Bolaget äger och förvaltar bostadslägenheter och lokaler med en sammanlagd uthyrningsbar yta på 35 638 m² på tre orter i kommunen; Munkedal, Hedekas och Dingle.

Viktiga händelser

Planeringen av rotrenovering av Brudås-området har inletts.

Renoveringen på utsidan i Hedekas har avslutats. Renoveringen omfattade Anemonvägen 3, 5 och 7 samt Begoniavägen 8. Under året har en byggrätt på Jonsäng avyttrats.

Radon har mätts i ett stort antal lägenheter enligt krav från Miljönämnden. Resultat visade att några lägenheter har höga radonhalter. Om halterna är för höga kommer åtgärder att behöva vidtagas.

Bolaget har genomfört fastighetsunderhåll för 3,5 mkr (3,9) vilket motsvarar 98 kr/m² (111 kr/m²) bostads- och lokalyta. En ny underhållsplan för åren 2020-2028 har antagits av styrelsen.

Ekonomi

Bolaget redovisar 2019 ett resultat efter finansiella poster på 0,1 mnkr, (föregående år 4,4 mnkr). I resultatet 2018 ingick en reavinst vid fastighetsförsäljning på 4,5 mnkr. Bolagets låneskuld till kreditinstitut uppgår till 280 mnkr. Samtliga lån är placerade hos Kommuninvest i Sverige AB. Hela kreditvolymen har kommunal borgen som säkerhet.

Verksamhetsmål/ägardirektiv

Enligt bolagsordningen ska Munkbo vara verktyg för att genomföra delar av kommunens bostadspolitik och ska i allmännyttigt syfte och med iakttagande av kommunallagens lokaliseringssprincip främja bostadsförserjningen i Munkedals kommun.

Bolagets huvudsakliga verksamhetsområden är:

- att äga, förvalta, förädla, bebygga, förvärva och försälja fastigheter för bostadsändamål samt till viss del kommersiella lokaler.
- underhåll och skötsel av bolagets fastigheter för optimal livslängd och kundnytta.
- marknadsföring och uthyrning av bolagets lägenheter och lokaler.
- utveckling och anpassning av bolagets nuvarande och framtida fastighetsbestånd till bostadsmarknadens efterfrågan.

Nya ägardirektiv överlämnades till bolaget under året. Ägaren har ställt upp fyra finansiella mål:

- Bolagets överskott (resultat efter finansiella poster) skall uppgå till minst 0,75 procent av bolagets totala kapital. Utfallet för 2019 är 0,04 procent.
- Bolagets soliditet skall öka med 0,5 procentenheter per år. Årets ökning uppgår till 0,4.
- Bolaget skall återinvestera positiva resultat i verksamheten eller använda resultatet till att amortera av på lån. Under året har bolaget amorterat 10 mnkr, ytterligare amorteringar förbereds.
- Bolaget skall vid de tillfällen värdering av fastighetsbeståndet genomförs, dock minst vart tredje år, jämföra direkt- och totalavkastningen över tid med liknande bolag. Detta var inte aktuellt under 2019.

Framtid

Planeringen av ROT-renovering av Brudåsområdet har inletts. Allmänt gäller att satsningar behöver göras på såväl yttre som inre underhåll i stora delar av beståndet.

Nyckeltal

Nyckeltal - Munkedals bostäder AB

	2017	2018	2019
Resultat efter finansiella poster (mnkr)	-2,7	4,4	0,1
Direktavkastning (%)	3,8	4,8	4,5
Eget Kapital (mnkr)	14,2	16,8	17,4
Omsättning (mnkr)	34,2	40,5	38,9
Investeringsvolym (mnkr)	83,1	39,1	1,6
Soliditet (%)	5	5	6
Lån (mnkr)	275	290	280
Underhållsnivå (mnkr)	4,4	3,9	3,5
Underhållskostnader (kr/m ²)	121	111	98
Genomsnittlig hyra bostäder kr/m ²	989	1 040	1086
Vakansgrad (%)	0,8	1,4	0,5
Anställda	0,2	0,2	0,2

Munkedal vatten AB

Munkedal Vatten AB är ett anläggningsbolag som till 100 procent ägs av Munkedal kommun. Detta gör att det lokala inflytande över kommunens VA-anläggningar består då varje kommun bestämmer i det egna anläggningsbolaget.

Inledning

Munkedal Vatten AB har till föremål för sin verksamhet att äga och förvalta den allmänna VA-anläggningen i Munkedal kommun samt att tillhandahålla tjänster som har anknytning till denna verksamhet.

Till sin hjälp finns Västvatten AB som, tillsammans med de kommunala bolag som är huvudmän för VA-anläggningarna, svarar för drift, underhåll, kompetens och utveckling av den allmänna vattenförsörjningen och avloppshantering i kommunerna Färgelanda, Munkedal, Sotenäs och Uddevalla. Detta för att tillgodose brukarnas behov av vattentjänster samt bidra till en långsiktig hållbar samhällsutveckling. Munkedal Vatten AB äger 11 procent av Västvatten AB.

Viktiga händelser

En 2,1 km lång etapp av överföringsledningen Faleby-Gårvik har genomförts i år. Övrig sträcka inväntar tillstånd för pumpstationer av Länsstyrelsen och Trafikverket. 600 m av sträckan kunde utföras med styrd borring vilket gav mindre schaktdjup och säkrare jobb.

Ombyggnad av processteget för inkommande avloppsvatten på Munkedals reningsverk är klar och i drift. Flödesmätare har fällts in på flera vattenledningar vilket underlättar läcksökning samt att de kan läsas av via underhållssystemet.

Stora mängder ovidkommande vatten i spillvattensystemet belastar reningsverken och kan ge oönskade miljökonsekvenser i form av bräddat avloppsvatten och stor energiåtgång. Där det finns indikationer på större mängder ovidkommande vatten i spillvattensystemet genomförs olika undersökningar för att söka felet.

Ekonomi

VA-verksamheten bedrivs enligt självkostnadsprincipen vilket innebär att de nödvändiga kostnaderna per vattentjänst ska finansieras via motsvarande intäkt. Den taxefinansierade verksamheten får inte gå med vinst.

Årets överuttag uppgick till 0,6 mnkr (f år 0,9 mnkr i överuttag). Överuttaget avsätts till en fond som efter årets bokslut uppgår till 5,1 mnkr. Under året höjdes brukningsavgiften med 3,0 procent och anläggningsavgiften höjdes med 3,0 procent.

Investeringar har skett i bolaget under 2019 med 22,9 mnkr (f år 14,8 mnkr). Erlagda anläggningsavgifter uppgår till 0,4 mnkr (f år 4,9 mnkr).

Framtid

Tillsammans med kommunen sker utveckling av VA-plan och prioriteringslistor för om- och nybyggnationer i Munkedal. Ledningsnätet inventeras och planering för förnyelse för att rätt åtgärder ska kunna sättas in i tid och på rätt plats.

Genomgång sker av eventuella konsekvenser av regeringens utredning angående framtida slamhantering.

Nyckeltal

Nyckeltal - Munkedal Vatten AB

	2017	2018	2019
Resultat (mnkr)	0	0	0
Omsättning (mnkr)	22,1	23,1	23,6
Investeringsvolym (mnkr)	11,5	14,8	22,9
Soliditet (%)	2,4	2,2	1,8
Lån (mnkr)	76,2	81,2	102,2
Anställda	0	0	0

Äng, Munkedal. Foto: Erland Pålsson.

Renhållningsfordon, Munkedals torg i april 2019. Foto: Erland Pålsson.

Rambo AB

Rambo AB bildades 1981 och ägs gemensamt av kommunerna Lysekil, Munkedal, Sotenäs och Tanum. Munkedals ägarandel uppgår till 25 procent. Rambos uppdrag är att skapa en långsiktigt hållbar och miljöriktig avfallshantering åt sina ägarkommuner genom att samla in och omhänderta avfall samt att driva annan därmed sammanhängande verksamhet. Rambo är kommunernas verktyg för att nå de miljömål som regering och EU antagit för avfall.

Viktiga händelser

Under 2019 infördes det nya insamlingssystemet i Munkedals kommun. Detta innebär Munkedals kommun nu är den andra av bolagets fyra ägarkommuner att erbjuda ett modernt och effektivt insamlingssystem med möjlighet till hemsortering.

Som ett steg i införandet av det nya insamlingssystemen beslutade bolagsstämman under 2018 att nuvarande entreprenad i Sotenäs och Tanums kommun genom en verksamhetsövergång ska övertas i egen regi. Övergången är planerad till 1 februari 2020 och förberedelser har pågått under året.

Sedan 2018 har Rambo arbetat intensivt med att uppfylla de villkor och krav som Miljöprövningsdelegationen ställer i beslutet gällande miljötillstånd för Siviks avfallsanläggning. Under 2018 sköt Miljöprövningsdelegationen upp beslut kring lakvattenrening, dag- och släckvattendammar, utredning av oljeavskiljares funktion samt utredning kring näringsinnehåll i kompost och jordprodukter. Rambo har både med egen kompetens och via konsulter tagit prover, analyserat och utvärderat näringsinnehåll i kompost, föroreningsinnehåll i lakvatten, mätt in och ritat upp lämpliga dag- och släckvattendammar samt budgeterat för installation av ny oljeavskiljare. Därtill har resurser lagts på att förbättra komposteringen av wwt-slam för att säkerställa att de nya villkoren för föroreningsinnehåll uppfylls. Ytterligare utredning behövs kring hur lakvattenreningen ska utformas i framtiden.

Under året har byggnation av den nya återvinningscentralen på Tyfts avfallsanläggning pågått. Återvinningscentralen planeras att färdigställas under 2020 och kommer att innebära ytterligare möjligheter till sortering av avfall och en större säkerhet för besökare och medarbetare vid återvinningscentralen.

Ekonomi

Resultatet efter finansiella poster uppgår till 2,8 mnkr, vilket är 0,9 mnkr lägre än föregående år, vilket främst förklaras av införandet av det nya insamlingssystemet i Munkedal.

Årets investeringar uppgår till 38,1 mnkr. Ett lån om 16,3 mnkr har upptagits under året med kommunal borgen för finansiering av det nya insamlingssystemet i Munkedal. De långfristiga lånen amorteras på 8 år. Bolagets anläggningstillgångar ökar till följd av investeringar i fordon och kår till det nya insamlingssystemet i Munkedal samt pågående investering av ny återvinningscentral på Tyft. Soliditeten uppgår till 48 procent.

Verksamhetsmål

Rambo har utarbetat mål inom områdena ekonomi, miljö, kund och personal. Måluppfyllelsen inom ekonomi, kund och personal är mycket god. Inom miljö är målen delvis uppfyllda.

Framtid

I början av 2020 planeras det nya tillståndet för Siviks avfallsanläggning att tas i bruk. Enligt miljöbalken får tillstånd till verksamhet som omfattar deponering av avfall endast meddelas om verksamhetsutövaren ställer en ekonomisk säkerhet för kostnader för avhjälpande av miljöskada eller de andra återställningsåtgärder som verksamheten kan föranleda. Detta innebär att bolaget för tillståndets giltighet, ska ställa en ekonomisk säkerhet till ett belopp om 10.2 mnkr. Det förberedande arbetet med att kunna ta det nya tillståndet i bruk fortsätter där utredningen kring hur lakvattenreningen ska utformas i framtiden är en viktig fråga.

Som kommunalt bolag är Rambo beroende av ett antal lagar och politiska beslut. Bolaget arbetar systematiskt med att identifiera, värdera och hantera strategiska, operativa och finansiella risker som kan uppkomma som en konsekvens av att bolaget är kommunägt.

Nyckeltal

Nyckeltal - Rambo AB

	2017	2018	2019
Årets resultat efter finansiella poster (mnkr)	1,4	3,7	2,8
Omsättning (mnkr)	161,1	165,7	167,3
Investeringsvolym (mnkr)	15,9	13,6	38,1
Soliditet (%)	58	55	48
Lån (mnkr)	11,3	21,9	34,8
Anställda	74	72	74

Vadholmen Foss 2:81 mfl AB

Vadholmen Foss 2:81 mfl AB förvärvades i december 2015. Bolaget ägs till 100 procent av Munkedals kommun. Bolaget äger fyra fastigheter med ett antal byggnader på.

Viktiga händelser

Detaljplanearbete för "Sohlbergs-område" pågår. Avsikten är att möjliggöra uppförandet av bostäder och lokaler för verksamheter. Under året har en rad utredningar om buller, vibrationer, geoteknik mm genomförts.

Ekonomi

Hysesintäkterna uppgår till 0,3 mnkr och kostnaderna för befintliga lokaler till 0,3 mnkr. Årets resultat uppgår till 0,0 mnkr och summa tillgångar till 2,1 mnkr.

Framtid

Detaljplaneläggningen sker på den sista centrumnära marken i Munkedal. Det är därför viktigt att planen färdigställs och antas. I samband med antagandet kan området säljas för byggnation av bostäder och lokaler.

Kooperativa Hyresrättsföreningen Sörby- och Dinglegården.

Riksbyggens Kooperativa hyresrättsförening Sörby- och Dinglegården omfattar två stycken omsorgsfastigheter.

Ekonomi

Årets resultat före fondförändring visar ett överskott på 0,4 mnkr (f år 1,3 mnkr). Föreningens driftskostnader har ökat 0,7 mnkr jämfört med föregående år främst beroende på ökade reparations- och underhållskostnader samt kostnader för obligatoriska besiktningar. Räntekostnaderna ligger i nivå med föregående år.

Framtid

Enligt föreningens underhållsplan uppgår underhållsbehovet för de närmaste 8 åren till 2,6 mnkr per år. Styrelsen beräknar att framtida underhållsåtgärder skall täckas av fonderade medel, höjda avgifter och eventuellt nya lån.

Dingle industrilokaler AB

Dingle industrilokaler AB äger, förvaltar samt hyr ut industrilokaler i Dingle. Dingle industrilokaler AB ägs av Munkedals kommun tillsammans med New Wave Group AB. Kommunens ägarandel är 51 procent.

Ekonomi

Bolaget redovisare ett resultat på 0,0 mnkr.

Framtid

Fortsatt förvaltning av fastigheten och samverkan med New Wave.

Stale tjärn, Munkedal. Foto: Erland Pålsson.

Jobbcentrum, Munkedal. Foto: Erland Pålsson.

Enkät för LSS-boende i Munkedals kommun. Foto: Erland Pålsson.

Ord- och begreppsförklaring

Kommunfakta

Kommunkoncern/Den samlade verksamheten

Den kommunala förvaltningen och kommunens koncernföretag.

Koncernföretag

En juridisk person där kommunen har ett varaktigt, bestämmande eller betydande inflytande i.

Uppdragsföretag

En juridisk person som kommunen har överlämnat vården av en kommunal angelägenhet till, men inte fått ett betydande inflytande över företaget.

Sammanställd redovisning

Räkenskaper som omfattar hela kommunkoncernen.

Kommunfullmäktige

Kommunens högsta beslutande organ.

Kommunstyrelsen

Kommunens högsta verkställande organ.

Välfärd

Välfärd är de medel som stat, landsting och kommun tillhandahåller i syfte att säkra individens trygghet vid bland annat barndom, sjukdom, arbetslöshet, funktionsnedsättning och ålderdom.

Kommunalskatt

En skatt som tas ut av kommunen för att bekosta kommuninvånarnas kommunala angelägenheter.

Förvaltningsberättelse

Mål- och resursplan (MRP)

Kommunen ska varje år upprätta en budget för nästa kalenderår (budgetår). Budgeten ska också innehålla en plan för ekonomin för en kommande period av tre år, där budgetåret alltid är periodens första år.

Intern kontroll

Är att med en rimlig grad av säkerhet, säkerställa att följande mål uppfylls:

- ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.
- tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten.
- efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

Måluppfyllelse

Visar om det som majoriteten har satt upp som mål för kommunens verksamhet har uppfyllts under året som gått.

Benchmarking

Jämföra kommuner med varandra för att kunna förklara likheter och skillnader samt förbättra kommunen.

Drift- och investeringsredovisning

Driftredovisningen visar kommunens resursförbrukning ställd mot budget och investeringsredovisningen visar vilka tillgångar som kommunen har köpt in/förädlat.

Ekonomi/Finansiell analys

Resultaträkning

Visar en sammanställning på allt som skett inom kommunen ekonomiskt under 1 år.

Jämförelsestörande post

En post av engångskaraktär som kommunen inte kan räkna med att få varje år.

Nettokostnad

Totalsumman av årets intäkter, kostnader och avskrivningar.

Driftkostnadsandel

Löpande kostnader i procent av skatteintäkter samt utjämnings- och statsbidrag.

Avskrivning

Planmässig nedsättning av anläggningstillgångarnas värde, ska spegla värdeminskningen.

Internränta

Kalkylmässigt beräknad kostnad för det kapital som tas i anspråk inom en verksamhet.

Balanskrav

Lagstadgat krav om att kommunens intäkter skall överstiga kostnaderna.

Resultatutjämningsreserv

En öronmärkning av det egna kapitalet som efter särskilda riktlinjer kan användas för att uppfylla balanskravet.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen vid bokslutstillfället. Här framgår hur kommunen använt respektive anskaffat sitt kapital.

Soliditet

Visar långsiktig betalningsberedskap. Mäts genom andel eget kapital i förhållande till tillgångar.

Likviditet

Visar kortsiktig betalningsberedskap.

Anläggningstillgång

Tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav.

Omsättningstillgång

Tillgång som på kort sikt kan omsättas till likvida medel och som inte är avsedd för stadigvarande bruk.

Exploatering

Åtgärder för att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för att kunna bygga bostäder, affärer, kontor eller industri.

Eget kapital

Kommunens förmögenhet, det vill säga alla tidigare års ackumulerade överskott.

Kassaflödesanalys

Visar de likvida betalningsströmmarna som skett i kommunen under året.

Pensionsskuld

Kommunens skuld gentemot nuvarande och blivande pensionärer. Redovisas enligt den så kallade blandmodellen, vilket innebär att upparbetad skuld fram till och med 1997 redovisas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Efter 1997 redovisas pensionsskulden som en avsättning.

Ansvarsförbindelse

Förpliktelse i form av borgensåtagande, pensions-skuld, ställda panter och dylikt. Resultatet belastas om/när förpliktelsen infrias.

RIPS-ränta

Är en kalkylränta som används för att beräkna räntan på kapitalet i pensionsskulden.

Derivat

Ett värdepapper vars värde beror på värdet av den underliggande tillgången. Olika former av derivat är optioner, terminer och swappar. De vanligaste formerna av underliggande tillgångar är valutor, aktier, obligationer, räntor, råvaror och index.

Semesterlöneskuld

Personalens intjänade ej uttagna semesterdagar.

Munkedalsskolan, fritidshem. Foto: Erland Pålsson.

Lekplatsbygge, Hedekas. Foto: Erland Pålsson.

Kossor, Munkedals kommun. Foto: Erland Pålsson.

Revisionsberättelse

Revisorerna i Munkedals kommun

2020-04-14

Till:
Fullmäktige i Munkedals kommun
Org. nr. 212000-1330

Revisionsberättelse för år 2019

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisions sed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att styrelse, nämnder och beredningar i Munkedals kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Ur redogörelsen vill revisionen särskilt lyfta fram den fördjupade granskningen avseende kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Resultatet av granskningen visar att kommunstyrelsens uppsikt över kommunens nämnder och bolag har brister. Granskningen visar att kommunstyrelsen inom ramen för sin uppsiktsplikt inte i tillräcklig utsträckning gjort påpekanden, lämnat råd eller anvisningar till nämnderna i enighet med uppdragsbeskrivningen. Detta trots att välfärdsnämnden och barn- och utbildningsnämnden prognostiserat budgetunderskott under hela 2019.

I likhet med föregående år noterar revisionen även särskilt att det finns brister i kommunstyrelsens uppsikt över Munkedals Bostäder AB Munkbo. Bolaget lever inte upp till kraven i ägardirektiv kopplat till bolagets syfte och ändamål samt ekonomiska målsättningar. Därtill är bolaget högt belånat och Munkbos bostäder har stora underhållsbehov. Kommunstyrelsen har inte tydligt vidtagit åtgärder för att säkerställa att bolaget efterlever kraven i ägardirektiv och att bolaget bedrivs på ett ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens, övriga nämnder och beredningarnas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet i årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige fastställt.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och beredningar samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2019.

Vi återoppar bifogade redogörelser och rapporter.

Munkedals kommun 2020-04-14

Claes Hedlund
Ordförande

Bertil Schewenius
Vice ordförande

Johan Nilsson

Håkan Skenhede

Per-Göran Ekeros

Bilaga: Redogörelse för revisionen år 2019

Valbo-Ryr. Foto: Erland Pålsön.

Kort om Munkedal

I Munkedal har du nära till allt – kust, vildmark, kultur och shopping. Du får möjlighet till ett tryggt boende, aktiv fritid och personlig utveckling och dessutom – snabba kommunala beslut.

Munkedals kommun
455 80 Munkedal
Telefon: 0524 - 180 00
Fax: 0524 - 181 10

E-post:
munkedal.kommun@munkedal.se
Hemsida:
www.munkedal.se